

31/334

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12 }
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ ఆగస్టునెల 5-వ తేది బుధవారము
శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస బహుళ స్రవణము ౧.

No. 106 }
సంచిక ౧౦౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. మంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బొటకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

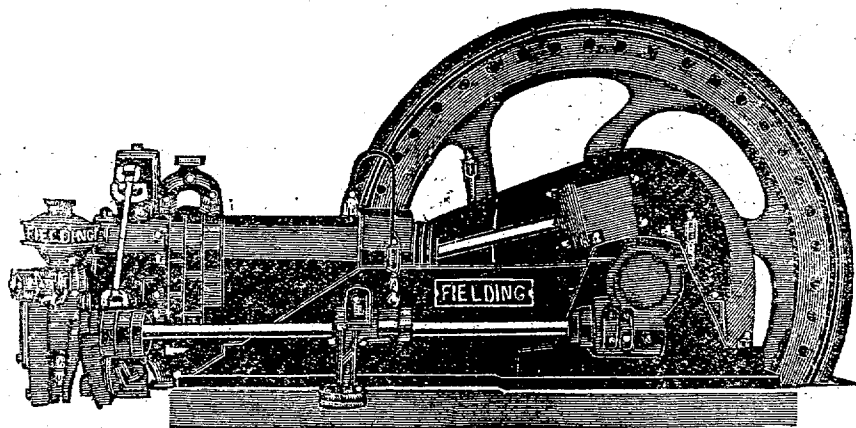

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
నిదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగ్” వేటుంటు శమిడిశల్
క్విక్ స్టార్టింగు క్రూడు ఆయిలు ఇంజను
STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

ఈ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరై జరు చుల్లని స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు కాగలదు. ఎటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతి సంతృప్తికరముగా పనిచేయును. క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. ఈ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:—

అలిపోస్ } డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో., } పోస్టుబాక్సు
నెం 690 రు. } 12, తంబు శెట్టిపేరి, మద్రాసు. } నెం 203 రు.

అత్తకభవ్యము

అమృతమైన మందు సక్రమముగా 800 పుటములు వేయ బడినది. శ్రీ ముక్త్యాలరాజువారి సంస్థానమున స్వీకృతమైనది.

దాని ఉపయోగమును గురించి స్వల్పపరకు విక్రయమునకుగూడ పెట్టినాము. మాత్రవ్యాధులలో బాగా పనిచేయును. దీనిని అత్తకభవ్యము అని పిలువబడుచున్నది. మాత్రములోనుండి తీసివదలదును తీసివేయును. వేడిని, దగ్గును, తుయిరోగమును బోగొట్టును. కఫరోగము లన్నిటియందు చాలా మంచిది. జ్వరదయోగములందు గూడ ఉపయోగించుకోవచ్చును. గొప్పగొప్పవారు మెచ్చియున్నారు. అనుపాసవిశేషములచే నన్నివ్యాధులను గడుర్చును. ఒకసారి వాడిచూడండి మీకే తెలుసు. ఉపయోగించుచున్నప్పుడు పంపబడును. ఎక్కువగా కొనేవారికి ప్రత్యేకపు రేట్లు. తులం 1-కి 5-0-0.

అడ్రసు:— మేనేజర్లు, ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల, (కృష్ణాజిల్లా)

క్రాన్ తియేటరు

1-8-25 శనివారమునుండి, 7-8-25 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము ౫-౧౫. రాత్రి ౫-౧౦.
ప్రతిదినము 2 ఆటలు
మేడన్ తియేటర్స్ లిమిటెడ్ వారు

మెసలీనా

లేక జరాణీగారి అంశ్యము అనుక్రొత్తనాటకము. ఇదివరకన్నదు సినిమాలలో చూపనిదియు బుద్ధిని ప్రమోదజేయునట్టిదియు, అనేక కుట్రలు, కల్పనలుగలిగిన నాటకమును ప్రసక్తింతురు. ఉత్సాహము కలిగించునట్టి హాస్యముగూడ ప్రదర్శింతురు.

వెల్లింగ్ టన్ సినిమా

1-8-25 శనివారమునుండి 7-8-25 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము ౫-౧౫ ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి ౫-౧౦
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము ౪-౧౦-౧౫ నిలిక ప్రదర్శనము గలదు.

యూనివర్సల్ డ్రామా

ది ఫాస్టు వర్కరు

ఈ డ్రామాలో రెజినాల్డు డెన్ని అనువాద అత్యద్భుతముగా యాభుచ్చేయుదురు.

ధర స ర స ము

జర్నల్ ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు

ప్రతిదీపమును బాట్లీ, బల్బుతో పంపబడును

ఓవల్ లెన్సు	రూ. 2 0
బుల్ లెన్సు	2 0
పెద్దలెన్సు	3 0 0
సాదా స్క్రూ-థ్రాడ్ లైట్	3 0 0
,, సెంట్రల్ బ్లెడ్ లెన్సు	3 8 0
చేతిలాంచరు 1 కి	4 0 0
ప్రత్యేక బాట్లీ 1 కి	0 10 0
ప్రత్యేక బల్బు	0 5 0
ఆహ్వానికార్ లైటు 1 కి	1 12 0
సాదా సిగార్ లైటు 1 కి	0 12 0

1803

ప్యాకింగు, పోస్టింగు ప్రత్యేకము
లక్ష్మీ వర్తకశాల
తాపాలు పెట్టె నెం. 85, మద్రా

తంతి విలాసము: "బిబిటికో"

హెడ్ ఆఫీసు

బొంబాయి.

విదేశకార్యాలయములు

బర్లిన్ & హాంబర్గ్.

BOMBAY BERLIN TRADIGO Co. **25 MOUNT ROAD, MADRAS.**

కాన్టెస్సా

నెట్టెల్ కెమరాలు

హాఫ్స్ కెమికల్స్, స్టేటులు,

కిండర్ మాన్సు సండ్రీస్ మొదలగువాటికి

ఇండియాకు, బర్మాకు, ఫోర్ ఏజంట్లు.

1949

అమెచ్యూర్స్

డెవలిప్మింగ్, ప్రింటింగ్,

ఎన్లార్టింగ్ మొదలగు

వాటియందు మాకు

ప్రత్యేక పేరుగలదు.

మీ కు విన గ కా వ ల సిన ను త యా రు చే సి యి చె ద ము.

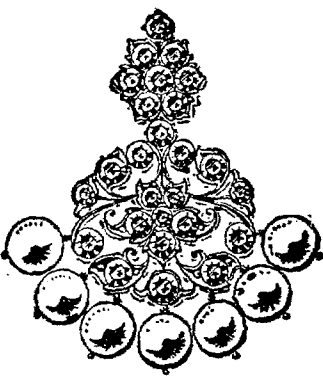
మానవ మేలరకం కంపులు, పువ్వురాగములు పచ్చలుచేర్చికట్టబడిన టీకాలు, జడవిల్లులు యేరకములోనైనను. ఎంత సైజులోనైనను గలవు. తేనివి తయారుచేసి యిచ్చెదము. ఇదిగాక పలురకముల బంగారుగాజులు, గొలుసులు, వెండిచెంబులు, గొలుసులు, నాజుకు సామానులు మొదలగునవి అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నది. కానుబంగారు చొక్కపువెండికాపుల మొదలగువాటికి పూచీనిచ్చెదము.

కాకుమాను లత్తయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్యబ్రదరు, ప్రొవైటర్లు.

ఆంధ్రజ్యోతి ల రి మాన్యు ఫాక్చరీంగు కంపెనీ,

హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ.

బ్రాంచి: 51, చైనాబజారురోడ్డు, డాద్రాసు.

మ ద్రాసు పెన్సల్స్

ప్రతి రకము డ్రాయింగు పెన్సల్స్ యొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.

మద్రాసు పెన్సల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నవి.

వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశీద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొసగుడు. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

1964

వి: పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్స్, మద్రాసు.

రామమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ.

2198

సమస్త ఆయుర్వేదాషధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. కోరువారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

"ఓడ్వయరుగారి భారతవిజ్ఞానము"

'నేమను' ప్రతిక విమర్శ

సర్ మైకేలు ఓడ్వయరు 'నా భారతవిజ్ఞానము' అని యొక గ్రంథమును వ్రాయగా 'నేమను' ప్రతిక దానిపై నిట్లు విమర్శించుచున్నది:—

సర్ మైకేలు ఓడ్వయరుగారి 40 యేండ్ల సర్వీసు రికార్డు కును ఆంగ్లో-హైందవులు ఆయన సమకాలికులు వ్రాయుదాని కిని చాల వ్యత్యాసము గలదు. ఆయన గ్రంథమునందు రెండు భాగములుగలవు. ఒకదాని కింకొకదానికి భేదముగలదు. ఆయన సరిహద్దు రాష్ట్రములోను, సెంట్రలు ఇండియాలోను, హైదరాబాదులోను అధికారిగ నున్న విషయములను గూర్చి తెగిన అధ్యాయములు మనోహరముగను అద్భుతముగ నున్నవి. ఇకను ఆయన పంజాబు ప్రభుత్వమునుగూర్చి వ్రాసికొనిన స్వత్యక్త భారతదేశ చరిత్రయందు చాల వివాదాస్పదమైనభాగమునకు సంబంధించినది. తాను వ్రాయునది స్వయముగ నమ్మియే ఆ దైహర్మ్య వ్రాసెను.

పన్నెండేండ్ల క్రింద పంజాబు లెఫ్టి నెంటు గవర్నరు పని ఆయనకు చేచ్చినపుడు సర్ మైకేలు ఓడ్వయరు యి తరచేతములలో సుఖముగ చాల కాల మనుభవించి యీరాష్ట్రమునకు ప్రథమశ్రీగణమునకు వచ్చెను. ఆ కష్టకాలములో పంజాబును నడుపుటం తటి కష్ట మింకొకటుండదు. ఆయన డెల్టు విధానమునకును బరిపాలనా మార్గమునకును భిన్న భిన్నము సమన్వయము జేయ సాగ్యముగాదు. నూన మొకదానికి మర్రెము కృత్రిమతతోనుండవచ్చును. సర్ మైకేలు ఓడ్వయరు తన సంగతినంతను దెల్పెను. పంజాబులోయూర్ద

మ జేయగల శక్తి యున్నదని విరించుచు 5 లక్షలమంది యోధులు సిద్ధమెచి చెప్పిరి. ఆరాష్ట్రపరిపాలనమునందు నైపుణ్యమునకు మనుష్యులను సిద్ధముజేయుటతో సరిపొయెనని ఆయన జెప్పెను. దీనినిబట్టిచూడ 1919 లో పంజాబు సామ్రాజ్యమునందు ఉప ప్రధానముగనుండి అకాలి మిక్కుటముగ నుండెనని తెలియును. ఆయన అనుసరించిన పద్ధతి అవసరమును యుక్తమునని కంచెను. పంజాబులో కొన్ని లక్షలమంది డల్లుగాక పేరువిధముగ భావించిరి. పంజాబులో విప్లవములు కుట్రలను గూర్చి నా సంగతులగుర్చియు అధికారియే సంగ్రహముగ దెల్పెను. 419లో డైరు సేనాని యనలంబించినదానికి కారణమును 1919 విప్లవచారిత్రియము ఓడ్వయరుగారు విపులముగ వ్రాసిరి. ఈ సం దర్భముననే సామ్రాజ్య ప్రభుత్వ పరిపాలకుడు చేసినపనులెల్ల న్యాయములేయని స్పష్టముగ వ్రాసికొనెను. తనది మంచి ప్రభుత్వమైనపుడు, అట్లనిపమిస్తున్నపుడు భారతదేశమునంతటయేల ఆమోక్షబడలేదని ఆపంజాబు లెఫ్టి నెంటు గవర్నరుకే భేదము గలుగలేదా యని మా కాశ్చర్యము గల్గుచుండును.

కొన్ని సంవత్సరములలో సర్ మైకేలు ఓడ్వయరుగారే తాను కష్టపడి వ్రాసినదాని కంతకును ప్రతికూలముగ నుండు సంగతుల డెల్టుకొనును. అవి మేము బాగుగ గమనించితిమి. 1907 లో పంజాబులో మొదటిసారి అల్లరులు జరిగిన విషయమునుగూర్చి చెప్పుచు, మింటో ప్రభువు ఆ కష్టమును దెచ్చి శెట్టిగ శాసనమును మార్చింపుటవలన ఆందోళనను సమసిపొయెనని ఆయన డెల్టుచున్నాడు. ఆసమయమున ధీరుడగు లజపత్రా య్యయినన ఇంతిన్న నిక్కమ జెప్పడు. 1911లో పంజాబును గూర్చి సర్ మైకేలు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు. రౌటులిల్లు లేక పోయినయెడల విప్లవమే లేక పోయెడిదని నాకు నమ్మకము గలదు." గాంధీగారుగూడ అదే విధముగ జెప్పియుండెడివాడు.

భారతదేశమునందు గగ్గిన యమ్ముత ప్రబోధమునందు, రాజకీయవీరత్వ కుట్రయు, నెండరో గ్రామియులు నోరులేనివారు మాట్లాడకుండ కొందరు పట్టాములోనివారు యిష్టము వచ్చినట్లుల పనిచేయుటయు, ఆతిస్వల్పసంఖ్యాకులు లాభకరముగ నుండు నిరంకుశప్రభుత్వము నెడ అసంతృప్తితో నుండుటయు దప్ప సర్ మైకేలు ఓడ్వయరుగారి కేమియును గాన్పింపవు. ఆయన మధ్యమధ్య జేయు ప్రయోగములు స్నిగ్ధములుగ నుండును. "హోరింజి ప్రభువు భారతీయుల న్యాయవాంఛితములయెడ సానుభూతితోనున్నను దైర్యమును రాజకీయవీరత్వస్థియు గగ్గియుండెను."

సర్ మైకేలు ఓడ్వయరుగారికి యం. కే. గాంధీ యన్న మంటయని మనకు దెలిసినదే. కాని ఆయన పంగలేహా తెలిసికొనవలెనని ఆలోచన యొక్కడను గాన్పింపదు. గాంధీ అస్పృశ్యుల పక్షమున జేయు ప్రచారమునుబట్టి ఆయనకు వర్ణవిభాగమునందు నమ్మకము లేదని తెలచును. మహాత్మునకు ముఖ్యముగ వర్ణ విభాగము నందు నమ్మకము గలదు. గాంధీ (సర్ మైకేలు ఓడ్వయరువలెనే) మానవాలి దైవాంశసంభూతులని భావించును. కాని పనిజేసికొనువారిలో నెవరికిగాని జీవితసౌకర్యములు హక్కులు లేకండ నడుపెట్టుట ఆయన సహింపజాలదు. గాంధీకన్న ప్రెసిడెంటు బిల్లిను యాయన కన్నులలో బొత్తిగ తీసిపొయెను. స్వయంశ్రద్ధయ సిద్ధాంతమును బూతుకపు హడావిడి జేసెనని ఆయన ననును. ఈ రోజులలో ఉద్రో విల్లిను జెప్పినదానిని లన్నికేయుటకన్న యొక్కవ కులభమైన పని యింకొకటి లేదు. భారతదేశము యొక్కయు, ఆసియా యొక్కయు భవిష్యత్తును ఇండియను సివిలు సర్వీసుగాక ఆసియావసులు తమందామే పరిష్కారించుకొనవలె నను విషయమును ఓడ్వయరుగ్గును అజాలివారును దెలిసికొనవలయును.

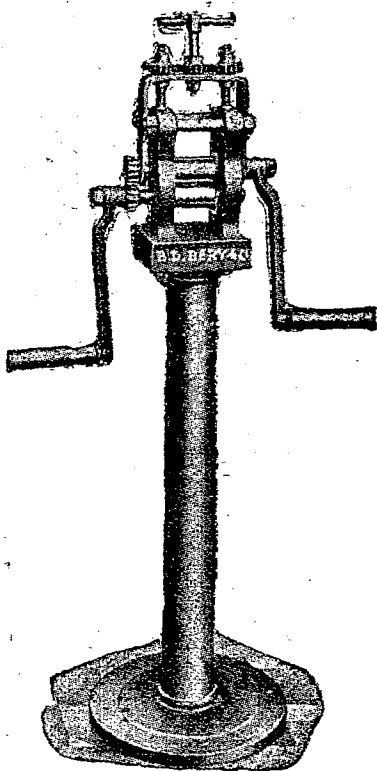
పుర మా పీఠనులుకు, పోకర పనులకు సుప్రసిద్ధమైన నిలయము

బహుమానమిచ్చు గిన్నెలు, పందెపులలోటాలు, పలుకరములలోను, పరిమాణము లందును మావర్తిసిద్ధమురాకున్నవి. ఇవిగాక సకలమైనవెండి సామానులు, బంగారు బహుమానపత్రములు, డాలరులు, సాదాఉంగరములు, కెంపులు, పువ్వురాగములు చెక్కిన ఉంగరములుకూడ నున్నవి. సవరము బంగారుకు, నీమ చెండికిపుచ్చి నిచ్చెదము. యిదివరలో మావర్తి బేరముచేయనివారు ఒకదళా చేయగోరెదము.

172 పుటలుగల విచిత్రమయిన క్యాటలాగు రు. 1-0-0.

ఉమిడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టికంపెనీ

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

బంగారు పనిచేయువారికిన్ని,

నగల వ్యాపారస్థులకును

ప్రకటన

ఇప్పుడు త్వరపడుడు!

మీకుగాను మా లండన్ ఆఫీసునుంచి

అన్నిసైజుల రోలింగు, వైరు, మిల్లులు రప్పించబడినవి.

క్యాటలాగును వ్రాయుడు.

Head Office
CALCUTTA.

B.D. Bery & Co,
ENGINEERS,

BRANCHES:

London, Bombay,
Lohore, Benaras
and Delhi.

and Government Contractors,

8, Sembadoss Street,

G T. MADRAS

లోకమయహరకస్తూరిమాత్రలు

549

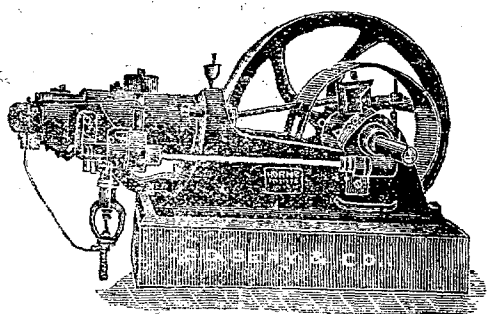
విజ్ఞాపన

మహాబాగా 25 సెల్లల నుండి నేను లోకనేన చేయుచుండునంగతి తేలిసియుండినప్పుడు. ప్రతి సెల్లలము లక్షలకొలది మటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆసరించుచున్నాడు. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, మలయానేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందఱును నన్ను ఆసరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. వాచేరు (లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు) వంటిసిల్లులు, బాలెంట్లు, పడుచు వాసు, మనోవారు, వారు వీరనశీల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశీలములు, సకలజ్వరములు, మాంధ్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయ్యాడ్డు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన శ్మదలు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు, క్వాసకాసము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇక్షామాయెంజా, ప్లేగ్, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతిరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక నూనునను. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేసకువేలు గలవు. ఒకదళా నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-8 ధన 0-4-0. పొట్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్ల వల పొట్టుఖర్చుతో రు. 1-8-0. 12 బుడ్ల రు. 2-18-0. 25 బుడ్ల రు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

నెం. 1. 7.

8 1/2" x 10" స్టార్ వైట్ ల్యాటిలు. ఈక్రింద బాగాలలో విచారింపుడు.

Head Office:—Calcutta.

Branches:—London, Bombay,

Lahore, Delhi & Benares.

ధరలు మరియు తగ్గడము

కొద్ది కాలము వరకే

(1) నెకెండు హ్యాండు 8, 28, 32 బి. హెచ్. పి. రస్టక్ హార్కోస్టి ఆయిట్ ఇక్షెన్లు అత్యుత్తమ శ్రీతిలో యుండునవి.

(2) 9. బి. హెచ్. పి. బ్లాక్ షాఫ్ట్ ఆయిట్ ఇక్షెన్ నెకెండు హ్యాండు బ్రాన్డెన్బ్యూ.

10. 17. 22. బి. హెచ్. పి. లక్సీ హూడ్ ఆయిట్ ఇక్షెన్ సమ్యక్మైన యెక్స్లిబర్గు రైన్ హల్బర్, అడ్డు పాలిషరు.

B. D. BERY & Co.,

Engineers, Machinery Merchants &
Government Contractors,

8, Sembadoss Street, G.T. MADRAS.

రైల్వే స్టేషనులు

కాఫీహోటల్సు అనారోగ్యవస్త

డా॥ యు. రామారావుగారు ఎం. ఎల్. సి. యిట్లు

వ్రాయుచున్నాడు:-

రైల్వేస్టేషనులయందు జేతయులకొరకై అల్పాహారకాలు నిర్మించుట కంపెనీవారు మేలేయొనర్చిరిగాని, అవన్నియు చాల అనారోగ్యముగ నుండుటచే ప్రమాదకరము లగుచున్నవి. స్టేటుకొన్నింటిని ఎన్నికప్రచారము నిమిత్తము నేనుసర్కారులలో నుదత్తమండలములలో సంచరించునపుడు యీ భోజనశాలలందు చవిజూచితిని. అందు చాలశాలలు అత్యంతహీనముగ అనారోగ్యముగ నుండున్నవని చెప్పకలేదు. గంటలు, బెజవాడలో నిశాలలు కొంచెము బాగున్నవి. కాని అవియైన ఆహార్యనీయములుగ నున్నవనజాలము. వండి వడించు పాత్రలు శుభ్రముగ తోముటలేదు. సబ్బెయిజేయు నీరు మరిగించి చల్లార్చియుండుట లేదు. పైపులో నీరు పట్టి అట్లనే త్రాగుట కిచ్చుచుందురు. అట్లేన్న డును జరుగరాదు. వంటకములుగూడ బాగులేవు. బియ్యము మంచిరకము గావు. పూర్తిగా ఉడకనే ఉడకవు. నెయ్యి క్రొవ్వుకలసి యుండును. భోజనము చేయుగది పరిశుభ్రముగ ఉండవు. జోడువిడిచి భోజనముల గదిలోనికి బోవుసరికి అరికాకి అరంగళము మేరబురదంటుకొనును. కొన్నిచోట్ల వడ్డన సరిగా వేళకుజేయరు. రైలు కొలదినిసమములు మాత్రమే యుండునపుడు, వీరాలస్యము జేసిన ప్రయాణీకులు అర్ధాకలితో లేవవలసివచ్చును. తొందరగా తినుటవలన త్రోవలోనే కడుపునొప్పి అశీర్ణము బాధలకు లోనగుదురు.

అల్పాహారము లయంగడులందుండు మితాయి మున్నగు పదార్థములు ఎల్లప్పుడును యీగలు మునుగుచుయుండును. వీటిని తలుపులుగల బీర్కాలలో నుంచవలెను. కాఫీ, టీ పాత్రలు వెంట వెంటనే శుభ్రముగ కడుగుకుండిన విభిధరకముల వ్యాధులు ఒకరినొకరుండి యింకొకరికి వ్యాపించును. పాత్రలు కడుగున పావుగలుగుడ అసహ్యముగ నుండును.

సరియొకాశమేమన ప్రయాణీకులకు సకాలముల ఆహారము లభింపకున్నది. వాత్రేరు ప్రయాణీకులు గూడూరు 1-30 గెల్ల చేరువరకు ఫలహారమునకైన వసతిలేదు. దూరపు ప్రయాణీకులు సకాలమున ఆహారము లభించు స్టేషనులకు చేరుకొనునట్లుగా రైళ్లు మార్చవలెను. అంతేగాని ఆకలిచచ్చి నీరసించి యున్నపుడు హోటలుగల స్టేషనుకు రైలుచేరిన ప్రయోజనముండుదు.

రైలుస్టేషనులలో అమ్ముచుండు పదార్థములు ఏరోజుకారోజు రయారుజేసినవిగా నుండవలెనుగాని, మరిగి యుండరాదు. రైల్వే అధికారులు యీ సూచనలను శ్రద్ధగ గవనించి తగు యేర్పాటుల జేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

* * * *

3 వ తరగతి బండ్లు

మూడవ తరగతి బండ్లు ఎల్లప్పుడును క్రిక్కిరిసియుండును. కొన్ని రైళ్లలో ప్రయాణీకులకు నిలుచుండుటకు మాత్రము ఫలముండును. స్టేషనుమాస్టరులు, గార్డులు అశ్రద్ధగండుటయే యీ దుస్థితికి కారణము. రైలు స్టేషనులో నిలువగనే ఒక ప్రయాణీకుడు బండిదిగి తోడనే, అచ్చట వేచియుండువారందఱొకమగ్గుడిగా నాబండిలోనికి చొరబడెనరు. ఆబండినిండుగ నున్నను సరే, కొందరబండిలో ఫలము దొరకక యిటువంటు పరుగుడించుదురు. ఇట్లు తల్పిబుగ్గునందు సమయమున గంట వినబడును. గార్డు విజేలూరును, జుడావాలను. అట్టి సమయమున ఆ ప్రయాణీకుని అనన్య యూహింపవగవేగాని శివసల సినదిగాదు. కొన్ని సమయములందు ప్రయాణీకులు దిగుననుండి పోవుట నే గాంచితిని. కొందరు ద్వారమువద్ద బల్లపెనిలబియుండురు. ఆ రైలులోనే తరువాత జూడగా కొన్ని బండ్లు పూర్తిగా కాళియొన్నవి. రైలు సాడవుగనుండి స్టేషనులో కొలది నినుసములు మాత్రమే యుండుటచే యెక్కుబోవువారు యెచ్చట ఫలమున్నదో చూచుకొనజాలరు. దీని కుపశాంతియేవన, ప్రతి రైలులోను ఫలముజూపు సూపరవైజరులను నియమించవలెను. వారు రైలులో ప్రతిబండిజూచు యెక్కుబోవువారి నచ్చట కూర్చుండబెట్టుచుండవలెను. వేరొక ఉద్యోగిని నియమించజాలకున్నచో గార్డో స్టేషనుమాస్టరో వచ్చి ప్రయాణీకుల సౌకర్యములను జూడవలెను. అట్లు యెవో యొక యేర్పాటుజేయవచ్చుచో మూడవతరగతి బండ్లలో ప్రమాదములు తలపించుట నివృత్తము. రైల్వేఅధికారులు పరిశీకుల దెలిసి కొని తమ బాధ్యతను నిర్వచించి తమ పాపమును నశింపజేసి యిట్లు చికులయెడ శ్రద్ధవహించెద రని దలంచుడు-

కాంగ్రెసు మహాసభ

రాజకీయ పక్షములు

మహాత్మానివాసము

నేను దక్షిణాఫ్రికాలో నున్నప్పుడు నాకు సహకారిగా నున్న అడ్వేసు (సూరతు) వాస్తవ్యుడగు సోనల్లిగారికి సహాయము చేసినకారణమున శ్రీయుత సత్యానంద బోసుగారినిగూర్చి దక్షిణాఫ్రికాలో నున్నప్పుడే నేను వినియుంటిని. బోసుగారు సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెసునాయకుడు. ఆయన వ్రాసిన లేఖ నీచిగున ను ప్రకటించుచున్నాను.

“మీరు కాంగ్రెసును స్వరాజ్య పక్షమువారికి వశపరచు గోరుచు చేసిన ప్రకటనలన దేవీయులతో కొంతమందికి కొన్ని శంకలు కలుగుచున్నవి. “ఇదివరకుండినట్లు మహాసభ యిట్లు పైన భారతదేశ ప్రధాన ప్రతినిధిసభగా నుండును. స్వరాజ్యపక్షముబంధముగా మారిపోవును” అను సంశయము పలువురకు కలిగియున్నది. “దేశమునందున్న అన్ని కానకసభలలోను స్వరాజ్య పక్షమువారే కాంగ్రెసు ప్రతినిధులుగా పనిచేసెదరు” అని నిరూపించుమీరు స్వరాజ్యపక్షమువారికిని జరిగిన ఒడంబడికలో నొక నిబంధనకూడ యుండుటచే యీసంశయము మరంత ప్రబలమునకు గూడ అవకాశమేర్పడినది.

మీరిప్పు డాయొడంబడికను రద్దుపరచితివని ప్రకటించితిరిగాని కాంగ్రెసును నడిపించుటకు సర్వాధికారమును స్వరాజ్య పక్షమునకే యిచ్చివేయుచు మరెయొక యొడంబడికను మరల చేపెరచని చాలమంది అనుమానపడుచున్నారు.

మీకుగాని పండితమోతీలాలు నెహ్రూగారికిగాని యిట్టి యుద్దేశముకలదను అనుమానము నాకు లేకమైనను లేదు.

ఇప్పుడు స్వరాజ్యపక్షమువారి సంఖ్య యే దేశమునందును కాంగ్రెసు సభయందునుగూడ పెంచుకొనుచుండుటచే ప్రస్తుతము కాంగ్రెసును నాచే చాల వరకు పరిపాలించెదరను మాట నిశ్చయమేగాని సర్వాధికారము వారికే యిచ్చివేయుటకును సంఖ్యాధిక్యతవలన వారి మాట చెల్లుటకును చాల భేదమున్నది.

కాంగ్రెసు మహాసభ మన దేశమునకు పార్లమెంటు నంటిది. పార్లమెంటులో అన్ని పక్షములవారుగూడ నుండురుగాని ఏపక్షము ప్రబలముగా నుండునో వారు అప్పటికి దానిని నడుపుదురు. అది ఎన్నికలనల లేలునగాని ఒడంబడికలననే పక్షమునకును అట్టి అధికారము లభింపదు. కావున కాంగ్రెసు మహాసభలో గూడ యీపద్ధతయే యుండవలెను.

కావున మీ రీవిషయమును స్పష్టపరచవలెను. స్వరాజ్య పక్షముతో సంబంధములేనివారు పలువురు కాంగ్రెసులో చేర గోరుచున్నారు. అట్టివారు చేరుటకు నిరోధకములను నిబంధనల నేమియును చేయరని నమ్మెనను.

మొక కాంగ్రెసుమహాసభ ఎటులుండెడిదో అటులే ఇప్పుడుగూడ ప్రధాన ప్రతినిధిసంఘముగా నుండవలెను. తాత్కాలికముగా అధికసంఖ్యాకమున పక్షము అధికారమునకుండును.

ఏవిధమున ఒడంబడికలును చెల్లవు. అవి అనవసరము అక్రమము. ఒడంబడికలవలన విరోధమును కక్షలును అధికముననేగాని వికమత్వము కలుగదు. లేరువాత వానిని మరల మార్చు వీలగునందులేమా. అడుసుత్రొక్కనేల కాలుకడగనేల! ఒడంబడికచేయనేల మరల మార్చనేల!” అని బోసుగారు వ్రాసిరి.

ఇట్టి అనుమానమును కరిగింపగల వాక్యమేదియును నేను పండితమోతీలాలుగారికి వ్రాసిన లేఖలో లేదనియే నా నమ్మకము. (కాంగ్రెసు మహాసభ రాజకీయములలో పాలుగొనగూడదు. కేవలము నిర్వాహవిధానమునే సాగించునదిగా నుండవలెను.) అను తీర్మానము బెంగాల్ ఆమోదించబడుటచే నేనేకారకుడనగుటచే అనిర్బంధమును తొలగించునట్లేమే నా ప్రధానోద్దేశము. ఆ యుద్దేశముతోనే మోతీలాలుగారికి నే నా లేఖను వ్రాసితిని.

భారతీయులలో విద్యాధికులు ఆస్పృశ్యతానివాదులను హిందూమతానుబద్ధులు వైతని, ఖైదునుగూర్చి దీక్షబూనినవో దానికలననే శీఘ్రముగా స్వరాజ్యము నవ్వననియే నేనిప్పుటికిని గట్టిగా నమ్ముచున్నాను. కాని విద్యాధికులకిట్టి సమ్యక్మును నేను కలిగింపజాలకపోతిని. విద్యాధికుల భావములకును నా భావములకును అసరిమరెను భేదమున్నది. నేను పూర్తిగా పామరజనులలో చేరి పోతిని. కావున యిట్టి స్థితిలో కాంగ్రెసు పరిపాలనమును విద్యాధికులే సాగింపవలెను. అందులకు నారికి నేనెట్టి అభ్యంతరమును కలిగింపగూడదు. ఇప్పుడుగూడ నేను విద్యాధికులను వశపరచుకొనుటకే ప్రయత్నించెదను. అందులకు 1915 మొదలు 1919 వరకును నే నెటుల నిర్వాహించునగా పనిచేయుచుండినో అటులనే పనిచేయుదలచితిని. ప్రబలులును ప్రబలసంఖ్యా

కులు నగువారు ప్రతిపక్షములుగా నుండిననుగూడ యిదివరకు విద్యాధికులు దేశమంతటను ఘనముననే చేయగలిగిరి నేను బాగగ గ్రహించియుంటిని. వారికొక పద్ధతయిచ్చుది. జాతీయజీవనమున ప్రత్యేకస్థానముగూడ కలదు. ఇతరులెటుల తలచిననున రేగాని స్వరాజ్యపక్షమువారు పట్టునలతో ప్రతిఘటనమును సాగించినందువలన పాలకులతో కొంత మనస్సంచలము కలిగినవని చెప్పకతప్పదు. వారికి నేను ఉత్తమరీతిని సహాయము చేయగోరెదను. నేను వారిదారి కడముగానుండకుండ తొలిగిపోయి నిర్వాహవిధానమునందే నిమగ్నుడనై యుండును. కాంగ్రెసు మహాసభవారు అనగా విద్యాధికులనుమరించినంతవరకు కాంగ్రెసువారి పేరును సహాయమునుగూడనే మరయోగించు కుండును. అటుల జరిగిననే నేను స్వరాజ్యపక్షమువారికి ఉత్తమమును సహాయమును చేయగలుగుదును.

నేనుగాని నావలె తాత్కాలికముగా రాజకీయములను విరమించినవారుగాని కాంగ్రెసు మహాసభ గమన వైఖరిని నిర్ణయింప నర్హులముకాము. అందులకు విద్యాధికులే అర్హులు. కాని జాతీయవికాసమునందు విద్యాధికులకును అస్పదాదులకును గూడ తావుగలదు. ఇరుపక్షములవారును తమతమ కృషులను సాగించు చుండుటవలననే పరస్పర సహాయము కాగలుగుదురు.

నేను రాట్టమును ఖిద్దరునుగూర్చియే దీక్షగా పనిచేయుదలచితిని.

దేశమునందు సంపూర్ణ వికాసమును బడసిన యువకుల కందరకును ఖిద్దరు కాఖలో పుష్కలమును పనియున్నది. వేల కొలది స్త్రీలును పురుషులును దీక్షగా ఖిద్దరు పనిని సాగింపవలసి యున్నది. రాట్టమును ఖిద్దరును అవసరమా కాదా? అను వాదప్రతివాదములతో నా కేమి యును నిమిత్తములేదు. వానినిగూర్చి నేను చేసిన నూచనల ప్రకారమిప్పుడు పనిని సాగించుటయే ముఖ్యకర్తవ్యము. ఇందులకు అనుకూలరహిత రంధ్రముగూడ నాకు సహాయముచేయ నవసరముగలదు. వారందరు నటుల సహాయముచేయుటకు యీ సమస్యను కాంగ్రెసునుండి తొలగించుటయే కర్తవ్యము. కావున విద్యాధికులు కోరునంతవట్టుకు మాత్రమే ఖిద్దరుకు కాంగ్రెసులో తావుండును. కావున నేనే నటుల మాచించితిని. నానూచనను భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారి ఆమోదించునెడల కాంగ్రెసు రాజకీయసంఘముగా నుండుటకు గల అభ్యంతరము తొలగిపోవును. స్వరాజ్యపక్షము ప్రత్యేకసంస్థగా నుండ

కుండ కాంగ్రెసులోనే తీనమును. అందులకు యిదివరకు జరిగిన ఒడంబడిక రద్దుచేయబడును. కాంగ్రెసు నిబంధనలను తీర్మానమును అందులకును కూలమును రీతిన సవరింపబడును. కాని తొత్తగా మరియొక ఒడంబడిక చేయబడదు. నిరూపించేయబడిన ఒడంబడికవలననే అసహాయాద్యమును రద్దుచేయబడినందున కాంగ్రెసుద్వారము చాలవరకు తెరువబడెను. ఇప్పుడు నిర్వాహవిధానమే ముఖ్యమును నిబంధనగూడ రద్దుచేయబడునగానద్వార మింకను విశాలముగా తెరువబడగలదు. విద్యాధికులకుగల అభ్యంతరము లన్నియును తీరును. ఈ విద్యాధికులలో పలువురికి స్వరాజ్యపక్షమున చేరుట యిష్టములేదు. కాంగ్రెసులో తమ కనకాక్షి లేవని వారు కాంగ్రెసులో చేరకుండనుండిరి. ఇప్పుడీ నిర్బంధము తొలగినచో వారందరును కాంగ్రెసులోచేరి తాము కోరిన తీర్మానములను కాంగ్రెసుసభలో నుపపాదించ వచ్చును. ఆ సభలో స్వరాజ్యపక్షము వారిలో ప్రతిఘటించి తమ తీర్మానములు నెఱవటాల ప్రయత్నింపవచ్చును.

నూలుచందావరకు నిర్బంధముట్లు నెవ్వరికిని యుండదు. ఖిద్దరును జాతీయ దుస్తుగా ధరింపవలెనను నియమము మాత్రముండును. దానినిగూడ భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు రద్దుపరచినచో మరియూ మేలు. అది నాకు కష్టముగానుండినను నేనేమియును అడ్డునెట్టదలచుకొనలేదు. దానినిగూడ రద్దుచేసినచో విద్యాధికులకును జనసామాన్యమునకు గల యీ అల్పసంబంధముగూడ రద్దు కాగలదు కావుననే అది నాకు కష్టముగానుండునని నేను తేల్చితిని. కావున ఖిద్దరు నిబంధనను మాత్రము కాంగ్రెసువారి ఆమోదించుటమేలు. గృహపరిశ్రమలను చేతిపనలను ప్రోత్సహ పరుపవలెనని కాంగ్రెసువారు కోరుచుండలేదా? ఇప్పుడు జీవనాధారము లేకుండనున్న లక్షలకొలది స్త్రీల కారీతినీ జీవనాధారమును కల్పించవలెనని కాంగ్రెసువారు తలచుచుండలేదా? అందులకు నూలుచడుకుట సాధనమునుగాన ధనముగాని స్వయముగా వడకెన నూలుగాని చందాగా చెల్లింపవలెనను మరతును భారతకాంగ్రెసు సంఘమువారి ఆమోదితురనియే నమ్మెనను. దేశబంధుదాసుగారి మరణమువలన కలిగిన ప్రస్తుతస్థితిలో బత్నెనుపెడల ప్రభువు ప్రసంగమునకు విద్యాధికులు కాంగ్రెసుద్వారా తగిన ప్రత్యుత్తమునిచ్చుట కీసవరణ లభికమున సౌకర్యమును కలిగించుట నిశ్చయము. (ఎం.ఎం.డి.యూ.-జూలై 30.)

మాతన ప్రచురము ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల మాతన ప్రచురము

శ్రీమదాంధ్ర మహాభాగవతము

పోతానామాత్య ప్రణీతము. ఇదివఱకు ముద్రితములైన ప్రతులకన్న బౌగుగముద్రించియున్నారము

12 స్కంధములుగల సంపుటము గ్లాజుకాగితములు క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు రూ 6-0-0

సంపూర్ణప్రతి 2 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు రూ 8-0-0

2080 సంపూర్ణప్రతి 3 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు రూ 9-0-0

ఎ. కణ్ణన్ నెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.

శ్రీ కృష్ణ జన్మాష్టమి నాటికి

భగవంతుని పూజచేయుటకై

చొక్కపువెండిలో తయారుచేయబడిన

శ్రీ కృష్ణ విగ్రహములు:—

వెల 1 కి 0-14-0, 2-0-0, 3-8-0, 5-0-0.

తెలిగ్రాం: వలయువారు తక్షణము వ్రాయుడు.

“జయలక్ష్మి” ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్కెట్, నగర్ రోడ్డుపేట,

బెంగుళూరు. బెంగుళూరుసిటీ.

వినాయక చతుర్థి నాటికి

వెండి వినాయక విగ్రహములు:—

ప్రభావతీనివి రూ 2-0-0, 3-8-0, 5-0-0.

ప్రభావతీగలవి రూ 6-0-0, 10-0-0, 15-0-0.

బర్మా-హేతు యువస్వాసము

చాలయాశాభంగకరముగ నవమానకరముగ

నున్నది

భారతశాసనసభలో రంగఅయ్యరుగాటి తీర్మానము

అలహాబాదు, ఆగస్టు 31:- సి. యస్. రంగఅయ్యరు (కేంద్రస్వరాజ్య శాసనసభ్యుడు) గా రంగ ప్రభుత్వమున కీంద్రీవిషయములు తెలియబాటుట తీర్మానమును బ్రతిపాదించుటని దేశీయవస్తువును.

“బర్మా-హేతు ప్రభువు యువస్వాసము గౌరవమున పద్ధతులపై సహకారము గలుగుటకు పూర్తిగా వీలులేకుండ జేయక పోయినను, చాలరకము కష్టమొనర్చెను. మడిమను సంఘము మైనారిటీ నివేదిక నిట్లుద్రోసి పుచ్చుట మితవాదాభిప్రాయమునుగూడ నవమానపరిచి నట్లులైనది. సైన్యమును, యుద్ధోగములను భారతీయ మొనర్చు విషయమున మంత్రి యువస్వాసము నాక్షేపించుచున్నారను భావముగల తీర్మానము ప్రతిపాదించబడును.

స్వరాజ్యపక్షాభివృద్ధి

రంగూను, ఆగస్టు 31:- ఉటోక్ (కేంద్రశాసన సభ్యుడు) గారు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి కిట్లు తిలకించెను. “బర్మా స్వరాజ్యపక్షము జయప్రదముగ స్థాపించబడినది. అన్ని పక్షముల నాయకులు స్వరాజ్యపక్షమువారి యెత్తులను బొగడుచున్నారు. బర్మా-హేతు ప్రభువుగారి భారతీయతయ రిపోర్టును నువస్వాసమునకు బర్మాదేశ మిచ్చు సమాధానమిచ్చెను.” (అ. ప్రె.)

కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక

వర్గ సభలు

ఖద్గరు తప్పక ధరించవలె నను నియమము

బొంబాయి, ఆగస్టు 4:- దేశీయమహాసభా కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు కలకత్తాలో ఖద్గరు ధరింపకుండ ప్రైవేటుకు బోనూడవని నిర్ణయించిరి. వి. జె. పటేలుగారు యిండియన్ డెయిలీ మెయిలు పత్రికలో వ్రాసిరి.

వసంతాదేవిగారిని పరామర్శించుట

కలకత్తా, ఆగస్టు 31:- దర్బంగ మహారాజాధిరాజు ప్రస్తుతము కలకత్తాలోనుండి, దేశబంధుని సత్తిలకమున వసంతాదేవిగారిని దర్శించిరి.

గాంధీమహాత్మునికిగూడ వారిబసవద్ద దర్శనమిచ్చిరి.

(అ. ప్రె.)

తారకేశ్వర సత్యాగ్రహము

సత్య బెనర్జీగారి యప్పీలు కొట్టివేయబడినది

కలకత్తా, ఆగస్టు 31:- మహావీరసభమును భటుడైన సత్య బెనర్జీ, సిరాంపూరు మేజిస్ట్రేటు కొట్టివేసిన చార్జీని పునర్విచారణ చేయగోరి, హగ్లి జిల్లా న్యాయాధికారివద్ద నప్పీలు చేసెను. మహాంతు ప్రధానశిష్యుడగు ప్రభాత చంద్రగిరి యను సత్యుడు ఘూర్కభటులను ప్రోత్సహించి తన్ను, స్వామివచ్చి దానందగారిని కొట్టించెనని ఫిర్యాదు సత్యబెనర్జీ చేసెను. దానిని సిరాంపూరు మేజిస్ట్రేటు కొట్టివేసెను. అప్పీలును గూడ న్యాయాధికారి కొట్టివేసెను.

ఒడలు

బొంబాయి, ఆగస్టు 31:- “నార్మండా” యొడలండ ను జూలై 28 వ తేదీ తపాలతో బయలుదేలి యేడెను రేవును 2 వ తేదీ యువయము 1 గంటకు నడలెను. బొంబాయికి సామాన్యముగ 10 గంటలకు చేరవచ్చును.

పడమ జూలై 30 వ తేదీ తపాల తేదీ యువయము గం 4-30 లకు

మీద బయలుదేలిన ప్రయాణికు జి. యాకబు, న్యాయమూర్తి మున్న, గొల్ల హేమండుగార్లు గలరు. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము

(The Telugu Encyclopaedia.)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాదివిషయములు, భూగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్తవిషయములు చర్చింపబడును.

ప్రతిసంపుటమును, ఆరుసంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారము 160 పుటలుండును. ఆరు సంచికలకు చందా రూ. 5-0-0. అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటిసంచికను, వి. పి. గా పంపి రూ. 0-8-0. వసూలుచేసికొని మిగత ఐదును క్రమముగ ఒక్కొక్కసంచిక పంపుచుండుము.

ఆరుసంచికలు ఒక్క సంపుటముగ చేర్చి బైండు చేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0-12-0 ప్రస్తుతము మేలు (నగముతోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగనున్నవి.

ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 6-8-0 పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు

ఒక్కొక్క సంపుటమునకు అడ్వాన్సుగా రెండురూపాయలు పంపవలెను.

దొరకుచోట్లు:- ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము 7, తంబు శెట్టిపీఠి, మద్రాసు.

ఆంధ్రకంపెనీ, 175, రెసిడెన్సిబజారు, హైద్రాబాదు డక్కన్.

అస్సాము గవర్నరు

కలకత్తా, ఆగస్టు 4:- సర్. జాను కెడుగారు, భార్య కలకత్తానుండి, అస్సాము మెయిలుమీదుగా పిలొంగు పయనమైరి.

బర్మాగవర్నరు

రంగూను, ఆగస్టు 4:- సర్. హోమ్లార్డు బట్లరుగారు కుమారునితోగూడ అంగోరా యోడనుండి లూయీ పీఠి రేవులో దిగిరి. ఉద్యోగులు, పురప్రముఖులు వారిని గౌరవముగ నన్యానించిరి. గవర్నరు గౌరవార్థము తుపాకులు ప్రేల్పబడినవి. వచ్చినవా రందఱతో సగౌరవకరస్వరూపంతరము గవర్నరు ప్రభుత్వ వందరమునకుజోయి సర్. విలియం కేట్లగారి యొద్దనుండి-గవర్నరు కార్యభారమును దాము వహించిరి.

వంగరాష్ట్రపుగవర్నరు

సిన్హా, ఆగస్టు 31:- ఆగస్టు 6 వ తేదీ మధ్యాహ్నము లిట్లను ప్రభువు సిన్హానుండి తన యుద్ధోగ స్వీకారమునకు బయలుదేరును. వారిపోక యనధికార పూర్వకముగనే యుండును. వారి సతీమణియు, కేప్టెను జి. ఆర్. యి. బ్లాయిగుగారును కూడ నుందురు.

వైట్లు కొన్నిలునభ

సిన్హా, ఆగస్టు 4:- వైట్లు కొన్నిలు సభలో ప్రభుత్వ కార్యక్రమము 26 వ తేదీ బుధవారము, 31 వ తేదీ సోమవారము జరుగును. అంతటనుండి యవసరము ననుసరించి ప్రతివారమును సోమ, బుధవారముల ప్రభుత్వ కార్యనిర్వహణమున కుపయోగించబడును.

హయాను జాఫరుగారి తీర్మానము

పూనా, ఆగస్టు 31:- గవర్నరుజనరలుగారికి వైట్లుకొన్నిలు సభవారు వెంటనే ప్రతియంత్రములపై భారతదేశమునందెల్ల లున్ననో పరీక్షించుటకు, నాడునీతిదోలగించుటకు తగునుపాయములు సూచించుటకునొకసంఘము నేర్పఱచునట్లులు గొల్లఖాను బహదురు హయాను జాఫరుగారు తీర్మానమును బ్రతిపాదించురు.

బొంబాయి పురపాలక సంఘసభ

బొంబాయి, ఆగస్టు 31:- బొంబాయిపురపాలకసంఘమువారి ప్రత్యేకసంభయందు హెచ్. పి. మేరీగారు పురపాలకసంఘసభలో చర్చించు విషయములు మాట్లాడు భవీరంగ సభల కధ్యక్షుడుగా పురపాలకసంఘాధ్యక్షుడు డుండగూడవని తీర్మానమున దెచ్చిరి. సభకు బాప్టిస్టాగారు రానందున వి. జె. పటేలుగా రధ్యక్షత వహించిరి. తీర్మానము బాప్టిస్టాగారధ్యక్షులుగానుండినప్పు డొకసారి ప్రతిపాదించబడగా నది ధర్మవిరుద్ధముగాన చర్చనీయముగాదని త్రోసివేసిరి. కావున నిప్పుడు గూడ చర్చనీయాంశములందు జేర్చవని పటేలుగారు నుడిచిరి. తీర్మానము తెట్లవచ్చునా కూడదాయన సందర్భములు బాప్టిస్టాగారు వచ్చినతర్వాతనే చర్చింపవచ్చుననిరి. (అ. ప్రె.)

హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యములు

కాన్పూరు, ఆగస్టు 31:- స్వామిసత్యదేవుగారి యువస్వాసములవలన కొంత హిందూమహమ్మదీయ సంఘములందు పట్టుదలలేర్పడినవి. స్థానికమహమ్మదీయనాయకులు సత్యదేవుగారి యువస్వాసముల నాక్షేపించిరి. ఏలనరాజకీయములందు మతవిషయముల నవసరముగా జూపుచున్నారని యభిప్రాయపడిరి. వారియభిప్రాయప్రకటనమునకు మహమ్మదీలు వేరే శబ్దచేయుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

బర్మా ప్రేడింగు కార్పొరేషను

రంపపుమిల్లు

పనివారలు సమ్మెకట్టిరి

రంగూను, ఆగస్టు 31:- బొంబాయి బర్మాప్రేడింగు కార్పొరేషను యొక్క రంపపుమిల్లులందు బనిచేయుచున్న కార్మికులు సుమారు జేయిమంది సమ్మెకట్టిరి. మాజిజాలమియు తదితర యిబ్బందు లిందులకు గారణము. స్పెషలుపోలీసు యంత్రాయమును గాంచుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

లాయల్ పురం సీనియరు సబుజడ్జిపై విచారణ

లాహోరు, ఆగస్టు 31:- బుల్లెట్లనుడనియు, గవర్నరు మెంటు సేవకుల నిబంధనలను అతిక్రమించెననియు లాయలుపురం సీనియరు జడ్జిక్వాజా అబ్దుల్ సా వాడుగారిమీద మోపబడిన నేరములను విచారించుటకు నియమింపబడిన కమీషను పీఠపండు గానంతరము తిరిగి విచారణను గావించుటకు నేడు కమీషనరు అఫీసునందు విచారణ ప్రారంభించెను. ముద్దాయి సాక్ష్యులు నేడు హాజరైరి. విచారణ కేసటికి నిర్ణీతమయడెను. 1910 సంవత్సరముందు క్వజా అబ్దుల్ గారి కుమారునకు సిన్హాయందు కొంత ఆస్తి విక్రయించితిని ధిల్లీ హామాకారును కలట్రాక్టరు నను రాబిల్ సుల్తాను సింగుగారు సర్ మహమ్మదు హఫీగార దుగి దెచ్చిరి. 1918 వ తేదీయందు క్వజాసా హేబుగారిని ధిల్లీ యందు ఉద్యోగము నిమిత్తమై నియమించుటకు బూర్ఖమే ఆయనతో తనకు వ్యాపారముగలవని సాక్షి దెల్పెను. 1224 ఏప్రియలునందు క్వజాసా హేబుగారి భార్య యావత్తును జప్తు గావించుటకు తాను కోర్టునందు నరఖాస్తు గావించెనని సుల్తాను సింగుగారు దెచ్చిరి. గవర్నరు మెంటు అడ్వకేటు కనివారు ధర్మపు సింగుగారు (కాను పరీక్ష జేయగా 1918 ఆక్టోబరుయందుండి క్వజాసా హేబుగారి భార్యతో వ్యాపారపు సంబంధముగలదని సాక్షి దెల్పెను. భార్యతరపున క్వజాసా హేబుగారు రూ 49,000 ల ప్రోసోటుపై వ్రాలుచేసెను. సాక్షిల్లు చెల్లించుటకు తన ఆస్థినమ్మదనని క్వజాసా హేబు దెల్పెను. (అ. ప్రె.)

వర్షపాతము

సిన్హా, ఆగస్టు 4:- బర్మాయందును ద్వీపకల్పమునకు దక్షిణమందును వాన చురుకుగ నురిసెను. తక్కిన ప్రదేశములందు మందగించెను. దక్షిణబర్మాకు మయూను కొండలు, ఘూర్లరము, మధ్యయిండియా, పచ్చిమ కొండలము, మలబారులందు సర్వత్ర సామాన్యముగ వర్షించెను. ఉత్తరబర్మా, అస్సాము, ఉత్తరము, బీహారు, తూర్పు పంజాబు, కాశ్మీరము, తూర్పు రాజపుత్రస్థానము, మధ్యరాష్ట్రములు, మైసూరు, ఆగ్నేయ మదరాసులందు దచ్చుటచ్చుట వర్షించెను. బెంగాలు, సంయుక్త రాష్ట్రములు, దక్షిణ హైదరాబాదు, ఉత్తరమై మదరాసు తీరములందు స్వల్పముగ వర్షించెను.

మెర్క్యూ, క్యూప్రు 1½ ఆక్సైడు 2, డార్మింగు, దినాజ పురం 1, జాల్మేసరి 5, పూర్ణి యా, పాట్నా 1, ఆబూ శిఖరము 1½, రాయపురం 1, తిరువేలండ్రు, తిరుచనాపల్లి 1½ కలింగపట్టణములందు 1 అంగుళము వర్షము నురిసెను.

నూచన:- వాయవ్య ఇండియా-యందు వర్షము నురియుట తరుగును. (అ. ప్రె.)

గుమ్మతినదియందు పడవ ముట్టుగుట

నలువదిమంది చనిపోయిరి

అలహాబాదు, ఆగస్టు 4:—పడవలు రెండు గుమ్మతినదియందు ముట్టిపోయెనని సీతాపురమునుండి వార్తవచ్చెను. సోమవారమున అలహాబాదునుండి రెండుపడవలు గుమ్మతినదియందు నిమగ్నమై పయనమున ముట్టిపోయెను. నలువదిమంది చనిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

సర్ విలియం మేరీసుగారు

అలహాబాదు, ఆగస్టు 4:—అలహాబాదు సందర్శించుటకు సర్ విలియం మేరీసుగారు వచ్చెదరు. కేపు ఇచ్చటనుండి వారు ఆగ్రాకు వెడలెదరు. (అ. ప్రె.)

ఆర్యసమాజ కార్యదర్శిని

దోచుట

అలహాబాదు, ఆగస్టు 4:—సంయుక్త రాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని పశ్చిమ సరిహద్దులోని వారంరాత్రి ఆర్యసమాజపు కార్యదర్శిని మరణించెదరు హిందువులను మహమ్మదీయులు కొల్లగొట్టినట్లు లీడరు ప్రతీకాక తెలిగ్రామంపబడెను. పదిమందికి గాయములుకూడ దగిలెను. (అ. ప్రె.)

ప్రీతపండుగ శాంతియుతముగ గడచిపోయెను

అలహాబాదు, ఆగస్టు 4:—సంయుక్త పరగణాలందన్ని జిల్లాలందును ప్రీతపండుగ శాంతియుతముగ నడచిపోయె నని వార్తలవలన తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

బైసికిలు అపహరించుట

ముద్దాయి మూడు మాసములు కఠినశిక్ష విధింపబడెను

కూనూరు, ఆగస్టు 3:—హిల్స్ కాలనీలోని యమతాలూకు గన్నురు డబ్లియు. ఎస్. కాస్మీ, ఆర్. యస్. ఎ. గారిని మొదటి తరగతి జిల్లా మేజిస్ట్రేటును ఎ. జి. బ్లెగుగారు నేటి ఉదయమున మూడు మాసములు కఠినశిక్ష ననుభవించుట కు తరువు గావించెను. అంధోరియాజు ఆను నామె మూడు చక్రముల బండి అపహరించుటచే బి. పి. సి. 408 సెక్షనుక్రింద ముద్దాయి విచారించబడి శిక్షింపబడెను. ముద్దాయిగిడరు ఎస్. ఆర్. వారాయణగారు బండి ఖరీదు ముద్దాయి యచ్చుకొనునని తీర్పు చెప్పటకు పూర్వము దెప్పెను. ముద్దాయి దొంగతనము గావించెనని తాను మనఃపూర్వముగ నమ్ముచున్నాననియు సేరము తుంతప్పుముగావనియు బ్లెగుగారు నుడివరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి సెక్రెటేరియటు

పునహా మార్చబడుటకు ఆలోచించుచున్నది

బొంబాయి ఆగస్టు 4:—రైన్ చిమెంటు కమిటీ సీఫార్సు చేసిన రీలిన బొంబాయి సెక్రెటేరియటు పునహా మార్చబడుట ఆలోచనలు జరుగుచున్న వని వార్తాపత్రములు తెల్పుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

రీడింగుదంపతుల కెదురుసన్నాహము గావించుట

సిక్రా, ఆగస్టు 3:—ప్రైవేటు క్రెకటరీ హెగు. మిలటరీ క్రెకటరీ కర్నలు వార్తము రాజప్రతినిధి సర్జను కర్నలు నార్మను వాకరుగార్లు రీడింగుదంపతుల కెదురు సన్నాహము గావించుటకు నేడు బొంబాయి వెడలుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

కర్నలు నికలాసు జడ్జిగారి సెలవు

సిక్రా, ఆగస్టు 3:—ఆఫీ హెడ్డు కార్వర్స్ తాలూకు ఎడ్వకేటు జనరలు కర్నలు నికలాసు జడ్జిగారికి పింఛను దీసికొనుటకు బూర్వము ఎనిమిదమాసములు సెలవయబడెను.

బెంగాలు ఒలింపిక్సు సంఘ వార్షిక సమావేశము

కలకత్తా, ఆగస్టు 3:—బర్మన్లు మహారాజాధిరాజు బహదూరు సర్ విజయచంద్ర మహారాజుగారి ఆధ్వర్యమున కలకత్తాలోని యం. సి. ఎ. హాలునందు బెంగాలు ఒలింపిక్సు సంఘ వార్షిక సమావేశము నేడు జరిగెను. 1925-27 సంవత్సరమునకు కార్యనిర్వహణాధికారులు ఎన్నుకొనబడిరి.

దేశ బంధుదాసు

జేయిలునందలి యనుచరుల భక్తి

కలకత్తా, ఆగస్టు 3:—మాండలే ప్రధాన కారాగృహమునుండి యనేక రాజకీయమైన డిలు కలసి, సుభానుచంద్రబోసు సత్యేంద్రచంద్ర మిత్రుల సహితముగా కీ॥ శే॥ దేశబంధుదాసుగారి మరణమునకు వగనును తీర్చునించి, వసంతాదేవిగారికి బంపిరి. ఆ సందేశమున్నది. కీ॥ శే॥ దేశబంధు మాకు చాల ప్రేమాస్పదుడు. నేడు భారతదేశమంతయు నేడ్చుచున్నది. ముఖ్యముగా నంగ యువకులు నిచారించుచున్నారు. ఒకసమయమున మనో దౌర్బల్యము లొంగిపోవజేయును. కాని యిప్పుడు క్రొత్త యావేశము, క్రొత్త బలము, క్రొత్త జీవనమును వచ్చి నవి. ఎటుజూచిన నాశ గానవచ్చుచున్నది. వంగ యువకులు నిన్ను ప్రార్థించి, నీ యశీర్వచనముల బడసి, దేశసేవ మఱింత దీక్షతో నాచరించుటకు శక్తి వంతులయి విజయమునందుదురు. “వందేమాతరం”

అఖిలభారత దేశబంధు స్మారకనిధి

రూ 24,000 లు పాట్నాలో ప్రోత్సహించెను
పాట్నా, ఆగస్టు 4:—గొంధిమహాత్ముని ప్రబోధము ననుసరించి కీ॥ శే॥ దేశబంధుదాసు స్మారకనిధి క్రింద రూ 24,000 లు ప్రోత్సహించెను. శింగభూమికి మహాత్ముడు వచ్చినపుడతని కాధనము నర్పించవలయునని యూహించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

సాధువును బాధించుట

పి. డబ్లియు. డి. వారి యధికార ప్రమత్తత
పూసనీయుడగు సాధు వొకడు గత పుష్కరమునుండి కృష్ణానది యొడ్డున చిన్నగుడిసె వేసుకొని దానియందుండి వాడు. మొన్న గాలివానల కది కూలిపోయినది. దానిని మఱల నిర్మించుకొనుటకు, పి. డబ్లియు. డి. వారభ్యంతర పెట్టుచున్నారు. పురజనులెంత బ్రతిమాలుకొనిన నధికారులు వినకున్నారు. ఇది బెజవాడయందు చాల హడావుడి కలుగజేయుచున్నది. వెంటనే మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రధానకార్యదర్శి యీవిషయమును సరిపుచ్చునని పట్టావాసు లూహించుచున్నారని బెజవాడనుండి తుర్లపాటి వెంకటేశ్వరరావు బారిష్టరుగారు తంతి నేయుచున్నారు.

ఉన్నత స్త్రీ విద్యాబహిష్కారము

అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయ తీర్మానము
అలహాబాదు, ఆగస్టు 4:—అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయ సైనుచాన్సెలరుగారి ఉత్తరువుపై దప్ప, స్త్రీలు పురుషులతో గలసి బి. ఏ. తరగతియందు చదువుకొనుటకు జేర్చుకొనడగనవి విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహక సంఘము తీర్మానించెను. ఈ నిబంధనయొక్క న్యాయమును గురించి లీడరు ప్రతీక సందేహించుచున్నది. తీర్మానమును గురించి విచారణ గావించుటకు అలహాబాదులందలి స్త్రీలు రాబోవు గురువారమున సమావేశమయ్యెదరు. (అ. ప్రె.)

సర్ జోక్రేక్కార్కుగారిని ప్రియీల్పుట

సిక్రా, ఆగస్టు 4:—పింఛను దీసికొనుటకు పూర్వము సెలవుమీద బోవుచున్నట్టి పాట్నలు తెలిగ్రాపు డైరెక్టరు జనరలు సర్ జోక్రేక్కార్కుగారు తిన్నగా యింగ్లాడు బోవు ప్రయాణముమీద బొంబాయి బయలుదేరిరి. సర్. బి. యస్. మిత్ర, జి. యస్. రాయి, సర్ ప్రెడెరిక్కువైటు, వైటుగారి భార్య, కామ్యు. టి. ర్యాన్ గార్లు పాట్నలు తెలిగ్రాపు ఉద్యోగులు కైలుప్రేషనువద్ద సర్క్లార్కుగారికి హృదయపూర్వకముగ పిడ్డిలుపు నొసంగిరి. (అ. ప్రె.)

పట్టికు హెల్తు

ఉద్యోగుల పర్యటనము

సిక్రా, ఆగస్టు 4:—బొంబాయి క్రిమిపరిశోధనాలయ డైరెక్టరు డా॥ నూజాగార్లు గాక బెంగాలు పట్టికు హెల్తు శాఖయందలి సహాయ డైరెక్టరు డా॥ బిసెన బిహోరీ బహ్యుచారిగారుగూడ పట్టికు హెల్తు ఉద్యోగుల ఆత్మీయ ప్రాచ్య దేశములందీ పర్యటనమును బాల్కొనెదరు. ఈపర్యటనము వానాసమితి యాజమాన్యక్రింద జరుగును. రాబోవు శీతకాలములో జపానునందు సమావేశమగును. (అ. ప్రె.)

సరోజినీదేవిగారి ప్రచారము

లోకమాన్యుని విగ్రహమును బహిరంగపరచుట

కరాచీ, ఆగస్టు 3:—కొన్ని వేలమంది సభ్యులయొడుట శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు శనివారము సాయంకాలము ఖిల్దానాభవనమున లోకమాన్య బాలకంగాధరతిలక్ మహారాజుగారి శిలావిగ్రహమును బహిరంగపఱచిరి. ఆ యంత్రసమనకు ముందు ఆర్. కె. సి. ధ్యాగారి యధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగి పూర్వకార్యక్రమ మంతయు ముగించిరి. పిమ్మట సరోజినీదేవి గారు పవనసంపురు తిలకగారినిగూర్చియు, వారి మహత్వమును గూర్చియు సుమారు ౧౦ గంటకాల ముపన్యసించిరి.

నిన్న సాయంకాలము జంతు ప్రదర్శన నారామమును సరోజినీదేవిగారు సందర్శించిరి. దానిపేరు మార్చి మహాత్మ్య గాంధీ యారామని దానిని మార్చిరి. అచట పురపాలకసంఘ ముమేకు సన్మానపత్రము నిచ్చిరి. సుమారు యిరువేలమంది సభకు వచ్చిరి. పత్రము స్వదేశీ పట్టుగుడ్డమీద నచ్చొత్తించి పెండ్లిపల్లెరమందుంచి పురపాలకాధ్యక్షుడు గణేశ్, యస్. ఆర్. మొహతాగా రిచ్చిరి.

దానికి సరోజినీదేవిగారు. సమాధానమిచ్చుచు శ్రీల సీపుర పాలకసంఘము గౌరవించుట కిదియే ప్రథమస్థాయనియు, గృహినిని యింటియం దెంత ప్రాముఖ్యమో దేశస్వసహారము లందుకూడ నంత ముఖ్యమని పురుషులు గ్రహించినందులకు సంతోషమును వెల్లిబుచ్చిరి. వర్తవై పమ్మములను బోగొట్టు కొనగోరెను. కరాచీ సింధు రాష్ట్రీయమున కనాదినండియు ముఖ్యపట్టా మనియు, ప్రాకృత్తిముములను గలుపుట కసాధ నమయ్యెననియు, గుణపాతములు సేర్వగలక కరాచీయందు న్నదనియు, కరాచీవాసులందుకు ప్రయత్నింతురని యూహించుచున్నాననిరి.

నిన్న యుదయము పదిగంటలకు సింధు కళాకాల సారస్వత సంఘము విద్యాధుల కుపన్యసించిరి. సరోజినీదేవిని పుష్పమాలాలంకృతఁ జేసి ఛాయా పటమును దీసికొనిరి. (అ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

అధ్యక్షాసనమునకు పోటీ

కలకత్తా, ఆగస్టు 3:—ఆగస్టు 12వ తేదీని జరుగు శాసనసభాధ్యక్షత కెనరువత్తులోయని బహువిధములుగ నాలోచించుచున్నారు. శాసన సభకూడినతోడనే మొదట సభ్యులు నెన్నుకొనును. అభ్యర్థులు బి. యల్. స్వామి సహాయోహక్కు, కృష్ణబోరసు, డా॥ అబ్దుల్లా సుహృద్దాయీ, కుమార షికారేశ్వరరాయి, నరేంద్రనాథరాయి, డా॥ హెచ్. డబ్లియు. మారినో గార్లు. ఇందు శస్త్రిలుగారు కొంతకాలముక్రింద స్వరాజ్యపక్షము నుండి విడిపడి, దాసుగారి మరణానంతరము నాఖాళీకెన్నుకొనబడి మఱల స్వరాజ్యపక్షమందు జేరిరి. హక్కుగారు మహమ్మదీయ పక్ష నాయకుడు. వెనుక మంత్రివదవనిగూడ నిర్వహించిరి. బోసుగారు విశ్వ విద్యాలయము తరఫున వచ్చిరి. సుహృద్దాయీగారు, బోసుగారుకూడ స్వరాజ్యపక్షీయులే. షికారేశ్వరరాయి, నరేంద్రనాథరాయిగారు రిలీఫురును స్వతంత్రపక్షమునకు జేరినవారు. షికారేశ్వరరాయిగారు నరేంద్రనాథరాయిగారు సభకొకప్పుడు పాద్యక్షుడుగా నుండెను. సుహృద్దాయీగారు రిప్పుడు పాద్యక్షుడుగా నుండిరి. డా॥ మారినోగారు హైందవాంధ్రుల తరఫున నిలువబడిరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి స్టాకు ఎక్సేంజి

సామాన్యసమావేశము గురువారమందు జరుగును
దొరతనపు సూచనలను గురించియోచించుటకు

బొంబాయి, ఆగస్టు 4:—ఈ దిగువ ప్రకటింపబడిన దొరతనపు సూచనల విషయమై విచారించుటకు బొంబాయి ఎక్సేంజి సభ్యుల సమావేశము రాబోవు గురువారమందు జరుగును:—(1) నిబంధనలను నిర్మించు సర్వాధికారము ప్రత్యేకము మన ఎక్సేంజీకియుట (2) బ్రోకరులకు దలారీలకు లైసెన్సు నీయుట (3) ఈ రెండును అంగీకృతముగానినో రొక్కమునకు మాత్రమే చేరములు జరుపుటకు దొరతనము నొక చట్టము మును నిర్మించును. ఈ సూచనలవలన సభ్యులకు లాభములేదనియు వానిని ద్రోసివేసేయవలయు ననియు సామాన్యాభిప్రాయముగలదు. (అ. ప్రె.)

సెంట్రలు రివెన్యూబోర్డు సీనియరుసభ్యుడు టాటనుహాయుగారు దక్షిణ ఇండియా పాణిజ్యసంఘము కార్యనిర్వాహకవర్గముతో కేపు రాబడిపన్ను విషయమై చర్చించెదరు.

దేశబంధు సారకనిధి

కాంగ్రెసులో జేరి పనిలేని పోలీ కేల నువయోగింపరాదు?

(యంగిండియా)

అఖిలభారత దేశబంధు సారక చిహ్నముయొక్క యు... మునుగుర్చి సేను మిత్రులతో చర్చించుచుండ కొందరు మిత్రులు, భైదులులోనున్న వారికుటుంబముల రక్షించుటయూ, అసహాయోద్యమములో దిగి కాంగ్రెసు నవలంబించి పనిలేకున్న వారిసహాయము జేయుటయూ గూడ ఉద్దేశ్యములతో నొకటియైన గాగూడరా యని యడిగిరి. సేను బెంగాలులో నుండగా యిదే ప్రశ్న యనేకవిధముల వచ్చెను. అట్టి యుద్దేశ్యముతో నైన యెడల అట్టి నిధిని భారతదేశమంతటను అన్ని పక్షములనుండి యుపకారము జేయుట సాధ్యముగాదని నాయభిప్రాయము. రాజకీయ కారణములతో నైదువ బోయిన వారికుటుంబముల పోషణయు విషయమై యేర్పాట్లను వారా రాష్ట్రమునకు తగిన టుల పరిష్కరించు కొనవలయును. ఆపనికిగాను శాశ్వతనిధిని సమకూర్చుట సాక్షిత్వములేదు. దక్షిణాఫ్రికాలోను యిక్కడ కొంతవరకును నాకు గల్గిన యనుభవమును బట్టి చూడ సహాయము జేయలేని వారికి గాక తగినవారికి జరుగుచుండుట గానించెను. ఎప్పుడో ఒకసారి యిటువంటి వివరముల వచ్చుచుండునని శాశ్వతనిధి సేర్పరచినయెడల ధర్మము ఘోష జీవితం వరకునీ వారికి మరింత ఆలసగును. అక్రమాచారములు జరుగుట కవకాశములేకుండ జేయవలెననియే సేను దక్షిణాఫ్రికాలో సహాయ మనసరమైన వారికి భోజనవసతులు జేసి, రక్షించుటకై సెటిల్మెంటుకాటి స్థాపించితిని. ఈఒక్క పని జేయుటవలన వేలకొలది రూపాయలు అదాజేసి, నిజముగా కష్టములో నున్నవారికి సహాయముజేసి, అందరికను న్యాయముజేసి, కష్టములో నున్నవారలను ఉండవలసిన పరిస్థితులలో నుంచి, వారికి తగిన పనులను గల్గించి, అట్టి కుటుంబములలోని పిల్లలకు విద్య కనకాశముజేసి సహాయము జేయుట సాధ్యమయ్యెను. 1921 లో చిటగాభిసంధు పెద్ద సమ్మెయైన పిదప సేని అట్టి పద్ధతిని నూపించితిని. రాజకీయకారణములచే భైదులో నుంచబడిన వారికి సేను సూచించినటువంటి పనులను గట్టిగ జేయవలెననియెడల ధర్మము అపాత్రమగును. ఆసలు సంరంభము పూర్తిగ వచ్చునెడల యింకను రావలసియున్నది. మనమప్పుడు మన స్యాంథోల్స్యునుకు తగినంత ధనము సెట్లో చెచ్చిపవలసి యుండును. మనము జేయు స్వాతంత్ర్య సంరంభమునందు యిట్టి కష్టములు వచ్చినయెడల వానిని దీర్చుటకు కొన్ని మార్గముల నాలోచింపవలెనని యెడల మనము అన్యాయముగ లోబడిపోయి మాడవలసినవచ్చును. స్యాంథోల్స్యును యీ వినియోగము సంపత్తిగనుగుణముల మాట యెట్లున్నను, రాజకీయముగ కష్టస్థితిలో నున్నవారికి సహాయము జేయుటకు గాను శాశ్వతనిధి సేర్పాటుజేయుట నాకేమాత్రము నిష్టము లేదు.

కాంగ్రెసులో జేరి పనిలేకుండ నున్న వారి విషయమును ముఖ్యముగ నవసరముగ విచారించవలసియే యున్నది. మన కి విషయమై తీర్మానము లెన్నియో యున్నను మనము అఖిల భారతకాంగ్రెసు సర్వీసనిగాని రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సర్వీ సనిగాని స్థాపించలేక పోతిమి. అందు కిష్టములేక గాదు. శక్తిలేకపోయెను. సేనీవిషయమున ననేకసార్లు పని జేయ ప్రయత్నించితిని. కాని పరాజితుడనైతిని. జీతము లింత కన్న యెక్కువ యీయగూడదని నిర్ణయించుటకుగాని సర్వీసులో గ్రేడును నిర్ణయించుటగాని సాధ్యముగాక పోయెను. ఎక్కడనైనను ఒకవిధానమును స్థాపించ ప్రయత్నించినయెడల అంతను వదిలిపెట్టి దేనికిది దాని సుగుణములను బట్టి పరిశీలిం చుట వసర మయ్యెను. ఒకస ర్వీసనిపెట్టుట యింకను సాధ్యము గాక పోవచ్చును. కాని నెమ్మది నెమ్మదిగ ఆపద్ధతి పెరుగుచున్నదని చెప్పవచ్చును.

కాంగ్రెసు పనివారలకు నిర్వాహ కార్యక్రమములలో రెండుకాఖలు పూర్తిగ పని గల్గింపగలవు. ఒకటి ఖద్దరు, రెండవది తక్కువైనను విద్య. ఇందుగూడ యేర్పాట్లను కది చూచుకొనవలసివచ్చే. అదిగూడ ఆయాప్రదేశములందు వసూలు మొత్తములమీద నాధారపడియుండునగావున అట్టిసహాయమును బొంధునట్టి సర్వీసే సజీవముగ నుండగలదు. వీలనగా యేదైన ఒకసే వజేయునపుడు ఆసేవ బడయువారు దానిప్రయోజనమును బట్టి యే సహాయము జేయుచుందురు. కాంగ్రెసు సజీవముగనున్న దన్న కారణము దేశములో కావలసినదానికక్కరకు వచ్చుటచేత

సే. ఇయ్యది వైన దెచ్చిపెట్టిన ప్రభుత్వమువంటిదిగాదు. కాబట్టి అదియెవరిని పాలింపగడంగనో వారు సహాయముజేయుచు న్నును స్వతంత్రముగ నుండును. ఖద్దరు, విద్యాసేవలు రెంటికీని నిరంతరము పనిజేయుచు సిద్ధముగనుండవలయును. ఈరెంటిలో దేనికిగాని ఆయాచోట్ల సహాయము గలుగకున్నయెడల కారణము ఆయాపనులు జేయువారికి తగినశక్తి సామర్థ్యములులేవని యే అర్థమనిసేను నిర్ణయించుకొంటిని సమస్తమైన వారొక్కరుగాని అన్నములేక మాడినటుల సే నెరుగను. కాంగ్రెసుప్రచారకులు కష్టకాలములోనుండి గౌరవముగనే, గడవకున్నను, జీవనము జేయుచున్నారని నాకు తెలియును. రాసురాసు మనస్థితి యిట్లే యుండునని నాకు తెలియును. ఇంకను కొందరికు దేశసేన జేయుటలో నిరాడంబరముగనుండి కష్టగుల బడుచుండ వలెనని తెలుసుకొనలేక పోయినను, కొందరింకను యిట్టి కష్టములను బొందుటకు శారీరకముగ తగినవారు గాకున్నను అఖిలభారత దేశబంధు సారకనిధిని యిట్లు కష్టములోనున్న వారికిగాని, కాంగ్రెసు ప్రచారకులకు పనిలేనివారికిగాని యేల నువయోగిం చుట లేదో యిప్పుడు స్పష్టముగ తెలిసియేయుండును. ఇప్పుడే స్యాంథోల్స్యునుకు పరోక్షముగ రెండువిధములను సహాయము జేయవలెననియే. మో. క. గాంధీ.

గాంధీ మహాత్ముడు యంగిండియాలో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

కాంటును సేవనలు గవర్నమెంటు విదేశాంగాధికారి వద్దనుండి నాకు వచ్చిన పెద్దటెలిగ్రామును యంగిండియా పాతకులు చదివియే యుందురు. అది ప్రపంచములో ననేక భాగములకు పంపబడినట్లు గానించుచున్నది.

మనము భారతదేశములో నున్న వారము. చైనా యున్న దుస్థితిలో సేమి సహాయము జేయగలమో నాకు దోచుటలేదు. మనమే సహాయము కావలసిన స్థితియందున్నాము. మనవ్యవహారములలో మన శక్తిమైన పలుకుబడి యున్నయెడల, యీటెలిగ్రాములో వచ్చినవార్త నిజమే యైనయెడల భారత సేవాయాలు అమాయకులగు చైనావిద్యార్థులను కాల్పుట అనమానకరముగను సీవముగ నున్నదని సహింపక తగినపని జేసేదేవారమే. అట్లు కాకపోవుటచేత వారు కష్టము లన్నిటి నుండి బయటబడవలెనని మాత్రము ప్రార్థించెదము. కాని చైనా పరిస్థితులుజూడ మన బానిసత్వము మనకేగాక మన పొరుగున నున్నవారికిగూడ హానికరమని తెలియుచున్నది. భారతదేశమునేగాక, గ్రేట్బ్రిటను గొప్ప పురాతన చైనాదేశమునుగూడ తమలోకి ద్రిప్పుకొనుటకు వీలుగ నున్నదని తెలియుచున్నది.

చైనాలో మాఖ్యులైనచైన యీవ్రాసినదానిని జూచు నెడల సేను భారతదేశములో మన మనుసరించిన అహింస పద్ధతినే వారును అనుసరింపవలెనని సలహా నిచ్చెదను. చైనా దేశీయులు ప్రపంచములో నెల్ల తమరు సంఖ్యయందు యెక్కువ వారని తెలుసుకొనవలయును. వారలకు అద్భుతముగు పూర్వ సాంప్రదాయములు గలవు. మనవలె వారు పౌరుషమును కోల్పోయి యుండలేదు. వారు అహింస సత్యమార్గము ననుసరించునెడల విజయము నిశ్చయముగ గల్గుటయేగాక త్వరలోనే జేరగలదు. సలహాదీక్షిట్లు దాదాపు జనమున్న దేశము యూరోపు జపాను అత్యాశక్రింద ముగ్ధిపోనక్కరలేదు. చైనా తనదేశములో తాను శాంతిముగ తగవులు లేకుండునటుల ప్రయత్నము జేయునెడల విదేశీయులకు లోబడకుండ స్యాంథోల్స్యునుకు బడయగలదు. విదేశీపు సరుకులను బహిష్కరించుటతో విజయము గాంచునెడల విదేశీప్రభుత్వములకు తమపై గల పట్టు నుంచుకొనకుండ జేయవచ్చును.

నేతయంత్రముల దుస్థితి

రాజప్రతినిధికి విజ్ఞప్తిచేయు ప్రయత్నములు అహమ్మదాబాదు, ఆగస్టు 31:-అహమ్మదాబాదు నేతయంత్రాలయాధికార సంఘాధ్యక్షుడు బొంబాయిసంఘమున కిట్లు తిలకించెను. "నేతయంత్రముల స్థితి చాల చిక్కుగానున్నది. అహమ్మదాబాదు సంఘము, రాజప్రతినిధి బొంబాయి చేరిన తోడనే విజ్ఞప్తి సంఘమువారితో కల విషయములు మనవి చేయవలయునని పురుషోత్తమదాసుగారి యూహను బలపఱచుచున్నాడు." బొంబాయిసంఘమువా రాయాలోచన నంగీకరించుచున్నారు. కాని బొంబాయిలోనే విజ్ఞప్తి చేయుటకు సాధ్యముగాదనియు, సిన్ఘాయందే నట్టివిజ్ఞప్తిచేయుటకు ప్రయత్నములు జరిగింతుమని సమాధానమిచ్చిరి.

యంత్రములు మూసివేయుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 31:-నేతయంత్రములందు చిక్కుస్థితిగతులు కలుగుటచే చాలమంది పనివారడను దీసివేయుచున్నారు. పెట్రెలబరు 1 వ తేదీనుండి సోలీలోనున్న జూబిలీయంత్రములు మూసివేయబడునని ప్రకటించిరి. దానివలన 1800 మంది

మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ

గవర్నరు మంత్రిపదవుల నంగీకరింపఁ

గోరుచు నువన్యసింఁచుట

స్వరాజ్యవాదుల వైఖరి

ఆగస్టు, నాగపూరు 31:-మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ ప్రారంభించెను. ప్రథమమున గవర్నరు రుపన్యసింఁచెను.

గవర్నరు రుపన్యసింఁచుచు వెనుక సభలందు జాతీయాభ్యుదయకరములగు కార్యములకు వ్యయమును సభలో నామోదింపఁ గోరితనియు దద్దివయమున సభ్యులు చాలవఱ కంగీకరించినందులకు సంతోషకరముగ నున్నదనిరి. పిమ్మట తన యుద్యోగులను బ్రశంసించి వెనుకటిసభకు పిమ్మటజరిగిన విషయములనుగూర్చి ముచ్చటించిరి. సభావిషయములను గూర్చి జిల్లా యుద్యోగులు ప్రచారమొనరించుట యాపుజేసితినినిరి. దర్బారులను గావించుటకు క్రిందియుద్యోగుల కధికారమియ వాగ్దానమొనర్చిరి. ఇంక నితరవిషయములను గూర్చి మాటాడుచు వెనుకటి సభలు ముగియకపుర్రము మంత్రుల జీతముల కొరత మఱల నొకసారి సభయెదుట నుంచగోరితిని. నాకాయాశ యెప్పటికిని వదలలేదు. కాని యీమధ్యగలిగిన విషయములు రాజకీయవాతావరణమును మార్చివేసినవి. ఈ నడుమ సభలో ప్రాబల్యము వహించిన పక్ష నాయకుల యుద్దేశ్యములు నాకు తెలిసినంతవఱకు వంగరాష్ట్రముందలి పద్ధతుల ననుసరింపఁ గోరినటులు కనబడుచున్నవి. అట్టి విషయములందు విమర్శించుట నా క వ స ర ము లేదు. మీ రే విమర్శించుకొనవలయును. వంగరాష్ట్ర మంత విద్యాధిగ్ర్యములేని యీ మధ్య రాష్ట్రముందు చేజిక్కిన యమూల్య సంస్కరణములనుపయోగించి స్వపరిపాలనాబాధ్యత వహించుట యుత్తమమో కాదోమీరే నిర్ణయించుకొనవలయును. మీకట్టికోరిక లేనియెడల మంత్రుల జీతములనుగోరి నాకు ప్రయోజనములేదు. కాని యిప్పుడే చెప్పుచున్నాను. ఆబాధ్యతయంతయు మీదే. మీరేనిశ్చయించుకొనవలయును. సేను కార్యనిర్వాహకుడగు మాత్రమే, కొలదిదినములలో నాయకులను నా యింటికి బిలిచి వారి యభిప్రాయములను శ్రేయోదలించుచున్నాను. సంస్కరణములు నుపయోగించు యూహలే యున్నయెడల మంత్రుల జీతములకు మఱల సభయందుంచెదను. ఏ దైనను తద్విషయమున సభ్యులే నిశ్చయించుకొనవలెననినిజవిరి.

దాసుగారియడ సానుభూతి

పిమ్మట సభాధ్యక్షులైన తంబిగారు కీ||శే|| దేశబంధు చిత్రరంజన దాసుగారిని బొగడిరి. స్వరాజ్యపక్షము తరపున డా|| మూజీగారు మితవాదనాయకుడగు యస్. యమ్. చిట్టపీఠగారు, ప్రభుత్వముతరపునస్తాండుగుగారుపసన్యసింఁచిరి. సుమారు 274 ప్రశ్నలు వేయబడినవి. ప్రతి ప్రశ్ననుసప్రశ్నలుగూడవేయ బడినవి. చాల ప్రశ్నలు కె. రాఘవేంద్రరావుగారే వేసిరి.

ప్రశ్నల యనంతరము ప్రభుత్వసభ్యుడు స్టాండునువారు కేంద్ర ప్రభుత్వము వద్దనుండి 9 లక్షల రూపాయలు ముజరా యిచ్చిరనియు కొంత సస్టిమెంటరీ గ్రాంటులకు పోను మిగత ధనమంతయు దత్త కాఖిల కుపయోగింప బడుననియు రు 25,000 లు అడవులు గోడ్లు బానుచేయుటకును వైద్య విద్యాభివృద్ధిలకు 4 1/2 లక్షలరూపాయ లుపయోగింపబడు ననిరి. విశ్వవిద్యాలయ భాండాగారమున 65,000 లు, ప్రకృతిశాస్త్రకళాశాలా విద్యార్థి వసతి గృహ నిర్మాణమునకు రు 1,50,000 లును వీరారు రాష్ట్రములో బుడ్డానా మార్కెట్ బాసిం గ్రాములు లందు గల మాధ్యమికపాఠశాలలకు రు 1,50,000 లు నుపయోగింపబడునని తెలిపిరి.

పిమ్మట సభ 5 వ తేదీ వఱకు నిలువబడినది.

స్వరాజ్యవాదుల వైఖరి

స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులందఱును గలసి సభచేసి గవర్నరు తన మం ది ర ము నకు బిలుచుచో నీ త ని యుపన్యాసమున కెట్టి సమాధాన మియ్యదను నని యాలోచించి, దానిని దయారుచేసిరి. అవి రహస్యముగ నుంచబడెను. ఒక్క కేంద్రకాసన సభ్యుడగు అభయంకరుగారు మాత్రము సభ కావ్యనింపబడిరి.

కాని వారి సమాధానము సభ్యు లెవ్వరు డెలుపకున్నను కలకత్తా తీర్మానముల ననుసరించు సమాధాన మేకగ్రీవముగ నిచ్చిరని యూహించుటకు వీలుగచున్నది. (అ. (పె.)

పనిలేకుండనుందురు. మెహ్రార్ బగూచాయంత్రములు ఆగస్టు 1 వ తేదీని మూయబడునని తెలియజేసిరి. కాని వారు యంత్రాలయ సంఘమువారి సలహాప్రకారము భృత్యము తగ్గించు పద్ధతి నవలంబింతురుకాని మూయరు. ఇప్పటికి పూర్తిగాను, సగముయంత్రములు మూసివేయుటవలన 5000 మంది పనిలేకుండునన్నారు.

గవర్నరు లీసందర్భమున జోక్యము కలిగించుకొనుటకు పారిత్రామికలంగులు మొక విజ్ఞాప్తి జేసికొనును.

(అ. (పె.)

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

ఆగస్టు 8-వ తేదీని

6. ముత్యాలపేట

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

11. సావకూరుపేట

సామి వేంకటాచలం శెట్టిగారు

13. ట్రివెల్స్ బేసిన్

ఎం. సింగారవేలు శెట్టిగారు

30. మైలాపూరు

కె. భాష్యంగారు

శ్రీ|| సి. ఆర్. రెడ్డిగారి

అధ్యక్షోపన్యాసము

ముత్యాలపేటపై గొప్ప కాంగ్రెసుసభ

కడచిన సోమవారము సాయంత్రం ముత్యాలపేటలో శ్రీ|| బుర్రా సత్యనారాయణగారి అధ్యక్షిత్వమున బలపరచుటకు సమావేశపరచబడిన సభయందు అధ్యక్షులు శ్రీ|| కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు సుమారు 1000 సభ్యులను జస్టిసు కాంగ్రెసుపక్షముల భేదములను వివరించుచు తెలుగునందు రమ్యముగ నువ్వనించెరి.

సి. రామలింగారెడ్డిగారు ఆంగ్లమున ఈడిగవరితని నుడివెరి.

హోదాలను జూడకుడు

“ప్రస్తుత మీ ముత్యాలపేటవాసుల కర్తవ్యమేమి? జస్టిసుపక్షమునకా లేక కాంగ్రెసుపక్షమునకా వోటు జేయవలెననిది ప్రస్తుతసమస్య. రా|| బ|| తణికాచలం శెట్టిగారు అధ్యక్షపదవిలో నున్నారే చాలపెద్దవారే బుర్రాసత్యనారాయణగారి రెడ్డి పదవియందు లేకే చాలసాటిగ నున్నారే గనుక సోదానుబట్టి బడ్డెసాడుగలను బట్టి వోటు జేయవలెనా? హోదాలనుబట్టి వోట్లు ఇవ్వదలచుకుంటే ప్రభుత్వమువారికే వోటుజేయవచ్చును. అంతకున్న ఎక్కువ హోదా గలవా రెవరున్నారు?”

ప్రజాపరిపాలనము

ప్రజాపరిపాలన మిపుడు లేదు. ప్రజాపరిపాలన మన ప్రభుత్వము ప్రజలయజమానులు గాక ప్రజలనేవకులుగ నుండవలెను. ఇంగ్లండుదేశములో గొప్పగొప్ప ప్రధానమంత్రులుగ ఉంటున్న గ్లాడ్ స్టెను మొదలగువారు ఓడిపోయినారు. మొన్న మొన్ననే ఆస్క్విత్తు ఓడిపోయినారు. ఆంగ్లేయప్రజలవలె అట్లు మీరుగూడ మీదైర్యసాహసముల జూపవలెను గాని హోదాలను జూడరాదు. ఇప్పుడు ప్రాన్సు, జర్మనీ, ఇంగ్లండు మొదలగు నీదేశములలో ఉండే విషయములు పరికించిమీరే ఒకమారు ఎన్నికలలో ఒకపక్షమునకు వోటుచేస్తే రెండవమారు ఎన్నికలందు వేరొకపక్షమును ఎన్నుకొంటారు. ఇట్లు త్రొత్తవారిని పంపిన నూతనపరిస్థితు లేర్పడి ప్రాంతపథకులపై నభివృద్ధి గలుగును.

జస్టిసుపక్షము-ఉపసన్ను

జస్టిసుపక్షము ప్రజాపక్షమే యని ముందు విచారించండి. సమ ప్రజలకు అనుకూలించు పరిపాలన మీ జస్టిసుపక్షము గడచిన రి సంగిల నుండి కావించినదా? ఒకే నిదర్శనము చాలును. ఈ ప్పు మనుష్యులకు, జంతుజాలముల కెల్లరకు అవశ్యముగ కావలసినది గదా. అట్టి ఉపన్యాయ పన్నును తగ్గించవలదని ఈ జస్టిసుపక్షము వారు సిగ్గుచేరి పంపించారు. ఆ కప్పములో మిగిలే డబ్బుచేత పాతకాలు ఆస్పత్రులు పెట్టిస్తాగలు. కాని మేముచెప్పేదేమంటే ఉపన్యాయ పన్ను మొదలగునవి మునలివాండవరకు, బ్రతికి యున్నంతకాలము చివరకు చచ్చిన పిమ్మట గూడ కావలసినవస్తువు. (నవ్వు) ముసలివాండ్లు బట్టోకి పోతారా? కావున దానిపై పన్నువ్వద్దేయరాదు. ఇవి ప్రజలక్షేమమును గోరి చెప్పినమాట నా?

ఆగస్టు 15వ తేదీ కార్పొరేషను ఎన్నికలు

అధ్యక్షుల నియామకము

ఆగస్టు 15వ తేదీ శనివారము జరుగనున్న చెన్నపురి కార్పొరేషను ఎన్నికల క్రింద బేర్కొనబడినవారు అధ్యక్షులుగ నిలుచుటకు నియమింపబడిరి.

డివిజను.

2. తండేనూర్ శేట్ట
8. కొత్తాల్లుబజారు
20. ఎగ్మూరు

కాంగ్రెసుపక్షము.

- వి. యమ్. ఆదికేశవులు నాయకర్ గారు
- కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారు
- డా|| ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు

జస్టిసు.

- పి. వి. నటరాజ ముదలియ్యగారు
- కె. రంగయ్య నాయుడుగారు
- టి. సుందరరావు నాయుడుగారు

మహమ్మదీయులపై నిజాభిమానము గలదా?

మరియొక విషయము. ఎన్నికలసమయన వచ్చి మహమ్మదీయులకు మే మేమో సహాయముజేసివామని చెప్పుదురు గదా. మలబారు మాపిల్లల విషయములో విచారణ గావించుట కొక కమిటీ నియమింపబడవలె నని డా|| పి. సుబ్బారాయణ్ గారిచేత నే కొక తీర్మానము సుపపాదింప జేసితిని. అప్పుడు గతించిన త్యాగరాయ శెట్టిగారు, రా|| బ|| తణికాచలం శెట్టిగారు, మిగత జస్టిసువారందరు ఆ తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ వోటు జేరారు. జస్టిసుపక్ష తీర్మానము ఒకటే. 4 వేలమంది మాపిల్లలు చావనీగాక, 20 వేలమంది కైలుకు పోనీగాక, ఆలబిడ్డలు అన్నములేక మలమల మాడనీగాక, ఒక్క మహమ్మదీయునికి ఉద్యోగ మిప్పించినచాలును. కొలదిమందికి ఉద్యోగము లొసంగుటచేత ప్రజలక్షేమము గలుగదు. మలబారు విషయము జరిగినపుడు “సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా సానైటివారు” బ్రాహ్మణుల బొంబాయిలో చందాలను వసూలుచేసి సహాయముజేసినారు. ఎన్నికలసమయములో వచ్చి మహమ్మదీయులపై క్షితి గలదని నెప్పు ఈ జస్టిసు పక్షమువారు చందాలపైన ఒసంగినారా?

ప్రభుత్వ పూజారులపక్షము

బర్లారి అనంతపురము జిల్లాలలో పోయిన రెండు సంవత్సరములనుంచి వాసులలేక అనావృష్టివల్ల ట్నమును. తంజావూరులో అతివృష్టివలన గలిగిన నరదలచే ట్నమును. అచట నున్న ప్రజలకు చాలనష్టము గలిగినది. కాంగ్రెసువారు చందాలను ప్రోత్సహింప యొసంగియు, నేవజేసియు సహాయముజేసి యున్నారు. ఈ జస్టిసు పక్షమువారేమి చేసినారు? నోట్ల వేలు వేసి కొని జూస్తున్నారు. (నవ్వు) (అవమానము. అవమానము) బర్లారి అనంతపురం జిల్లాలలో కాటకముచే బాధనొందినది ముఖ్యముగ బ్రాహ్మణేతరులే? ఆసేతు హిమచలపర్యంతము ప్రజలెల్లరకు ప్రాతినిధ్యము వహించి, ప్రజలక్షేమమునే ప్రధానోద్దేశముగ జూచుకొనుచు, బాధితుల మత భేదములను పాటింపక ఎట్టికష్టసముయమం దైనను స్వయం సహాయముపైనే ఆధారపడు కాంగ్రెసునకు తోడ్పడక, ఈ “దేహి” (జస్టిసు) పక్షమును నమ్మితిరా—మీరా హిందువులు గొప్పబాతి—ఏనుగవంటివారు—ఏనుగు తనతలపైదుమ్ము తానే జల్లుకొనినట్లు మీతలపైమీరు దుమ్ముకొట్టుకొందురు. “జస్టిసు పార్టీ” యంటే ప్రభుత్వమువారి పూజారుల “కక్షి.” టి.యస్. రామస్వామి అయ్యరుగారికి జస్టిసుపక్షమువారు సహాయము జేస్తున్నారు. అయ్యరుగారు జంధ్యముల త్రెంపివేసినారా? (నవ్వు.)

కూపసమంధూకము

కడపజిల్లాలో జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షపదవి ఖాళియై యుండెను. దానికి ఎన్నికవిషయములో కానససభలో చర్చజరిగి తీర్మానము చేయబడెను. మాడు నాలుగుమాసములవరకు ప్రభుత్వమువారు ఎట్టి ఉత్తరువు నొసంగలేదు. విదప టి. యమ్. నరసింహాచారిగారిని నియమించెరి. వారును వీరికి తగినవారే! తమ పక్షమువారికి వోట్లు వీలుంటే ఎల్లెక్క; లేక పోతే నామినేషన్! ఇది వీరి పద్ధతి. ఇట్టిదా “డెమోక్రాటిక్” (ప్రజాపరిపాలన) పక్షము! “డెమోక్రాటిక్” అనునాంధ్ర అర్థము గూడ వీరికిదెలియదు. కడపలో అధ్యక్షుడు బ్రాహ్మణేతరుడైనను జాతీయవాది ఐనందున, బ్రాహ్మణుడైనను జాతీయవాది కానివానిని నియామకము చేశారు. కాబట్టి ఇది బ్రాహ్మణపక్షము గాదు. బ్రాహ్మణేతరపక్షమున గాదు. ప్రభుత్వము వారికి భజనజేయు పక్షము. కాంగ్రెసుకు వోటుజేసే విషయములో సంశయపడేవాడు తెలివితేలివాడగు నైన ఉండవలెను లేదా దేశభక్తిలేనివాడగు నైన ఉండవలెను. కాంగ్రెసువిక్రంద? జస్టిసుపక్ష మెక్కడ? హిమచలము మొదలు కన్యాకూరి వరకు వ్యాపించియుండు కాంగ్రెసుసంస్థవిక్రంద, ఈ కూపసమంధూక మేడ? గంగానది ఎక్కడ, కూపము నది ఎక్కడ? సహజబుద్ధితో విచారించుకొనునకే తావులేదు.

వోటు పైవేటుసాత్తు గాదు

మివోటు దేశమున ఒకధర్మదేవతకు కైంకర్యమునకై వినియోగించు పూజాద్రవ్యము. కాని మిస్వంతసాత్తుగాదు. ఏవో గోత్రములు గలిసినంతమాత్రముచేతను, మలమువాడగుటచేతను ఆతనికి వోటాసంగరాదు. దైవసాక్షిగ, మనస్సాక్షిగ దేశక్షేమముకొరకే మీరు మివోటు నొసంగవలెను. మీరెల్లరు ప్రజలను ఒకపాలనముద్రము, ప్రతినిధులందు బుట్టు వెన్న పాలు చెడకుండ ఉంటేనే వెన్న, శుభ్రముగ ఉంటుంది.

“మీరు దైర్యముతో సత్యముతో, న్యాయముతో పని జేవరా?” యని మిప్రతినిధులను మీ రడిగడగు. “మీరు దైర్యముతో, సత్యముతో, న్యాయముతో వోటుజేవరా?” యని మిమ్ము మే మడుగుచున్నాము. (నవ్వు వినుడు, వినుడు) విదప మహాత్ముని సందర్శనమున ప్రజలుమాపిన యుత్సాహము తాత్కాలికమా శాశ్వతమా యని ప్రశ్నించి స్వరాజ్యపక్షమువారు కార్పొరేషనులో చేరినవిషయనే ప్రజలకు వెలచి మహాత్మునికి జస్టిసుపక్షమువారు సన్మానపత్రమును సమర్పించి రని పల్కిరి.

అల్లునిగుణము; అగ్ని సంస్కారము

భయముకొద్ది నయముజూపుట అల్లులగుణము. పూర్వము మదాంధులుగ నున్నపుడు అందరిని తిరస్కరించారు. ఇప్పుడు బలముతగినపుడు కొంచెము మంచివా లై నారు. ఇంక కొంచెము భయముజూపిన ఇంకామంచివాళ్లు అవుతారు. ఇంకా బలముతగిలే మేము గాంధీగారిశిష్యుల మంటారు (నవ్వు) ఈ జస్టిసుపార్టీ కడపట అవలంబించవలసిన దొకటే మిగిలియున్నది. శక్తికానై రాగ్యము. రేపురిన తేదిన మీరందుకు అగ్ని సంస్కారము చేయవలెను. (హర్షధ్వనులు) అనిపల్కిరి.

శ్రీమాన్, యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

తమిళభాషలో మాట్లాడుచు స్వరాజ్యపక్షమువారు మంత్రిపదవులు మున్నగు ఉద్యోగముల నాశించరు. అట్లుండిననే ప్రజాపక్షము వహించి ప్రభుత్వపరిపాలనాచక్ర శ్రమణమందు తలల్కానక ప్రభుత్వముతో పోరాడగల్గుదురని పల్కిరి.

నగరపరిపాలకసభయందైనను, రాష్ట్రీయశాసనసభయందైనను భారత శాసనసభయందైనను గూడ నీవిధానమునే యనుసరింపవలెను. జస్టిసుపక్షము కాంగ్రెసు పక్షముతో పోల్చుట కైనను వీలులేదు. దేశమందు ప్రతిరాష్ట్రముందును స్వరాజ్యాశయన్నార్థికై వివిధసంఘములందును వికమత్వము గలుగుచున్నది. వంగరాష్ట్రమునకు చన్నరాష్ట్ర మేమూత్రము దేశ నేనయందు తీసిపోదని చూపెట్టవలసిన భారము మీపై గలదు. స్వరాజ్యపక్ష మీపట్టామునకు గాని, ఒకకులమునకుగాని సంబంధించి యుండలేదు. భారతదేశమంతటను వ్యాపించియున్నట్టి యు, బహుళసంఖ్యకులే నాచరింపబడునట్టియు, రిరి కోట్ల భారతీయులకు ప్రాతినిధ్యము వహించినపక్షము కావున ప్రతి కక్షులు చెప్పెడి అసత్యాలపములకు లోనుగాకుడు. స్వరాజ్యపక్షము రాకపూర్వము జస్టిసువారెవరు దాగియుండిరి! ఇట్లు సభలుగావించి వోటరులకు ప్రబోధము సలిపియుండిరా? గతే త్సరము ప్రజలు ఏడుగురు కాంగ్రెసు సభ్యులను కార్పొరేషనుకు నుపుటవలసిన దేశభక్తిని వెల్లడించిరి. అదేవిశ్వాసముతో, అట్టియుత్సాహముతోడను రేపు రానున్న ఎన్నికలందెల్లను స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులనే విధిగ పంపవలెను. విదప ఉపన్యాసకులు నగరపరిపాలకసభయందు జస్టిసువారధికారము వహించియుండి నగరమునకు గావించిన చెరువును వివరించుచు అట్టి పరిస్థితులు మారి నూతన పరిస్థితులు, జనులకు నీడలను సౌఖ్యకరమగు స్థితిగతులు గావలె ననిన స్వరాజ్యవాదులనే ఎన్నుకొనితీరవలెను. మీ రొక్కొక్కరొ సంకుటమును స్వరాజ్యముకొరకేయని “భారతదేశమును కత్తితో సంపాదించితి” మను బర్మెన్ మోడ్డు ప్రభువుగారికి తెలియజేయవలెను. కావున దేశభక్తిపూరితులై జస్టిసుపక్షమునకు కొంతకాలమువరకు నెలవొసంగుడు? భేరిచెట్టును, బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతరులును, మహమ్మదీయులును, ద్రౌసథులును ఎల్లరును ఏకీభావముతో స్వరాజ్యపక్షమునకే వోటుజేయవలెనని పల్కిరి.

మరికొందరు ప్రముఖు లుపన్యసించినవిదప సభ భయప్రదముగ ముగింపబడెను.

మరియొక సభ

తుంటులు రాళ్లురువులు

ప్రజలు చలింపకుండిరి

నిన్నటి సాయంకాలమందు తంబుకెట్టివిధిలో కాంగ్రెసు పక్షమున మరియొక సభ జరుపబడెను. ముఖ్యమహమ్మదుగారు మాటలాడునపుడు ప్రత్యేకములు దుండగీడు లేవరో చాటుగ నుండి రాళ్లురువులిరి. సభ్యులలో నెవరికిని బలమను గాయములు లేనట్లేదు గాని చాల కలవరము ప్రారంభమాయెను. కాంగ్రెసు నాయకులు శాంతి వాతావరణమును కలుగజేసి ప్రజలు లేవకుండ నుద్దేశించిరి. సభ ప్రారంభమయిన జనులు కదలక కూర్చుండియుండిరి.

అధ్యక్షులగు వి. చక్రయ్యకెట్టిగారు క్లుప్తముగ మాటాడినపిదప ముఖ్యమహమ్మదుగారు కార్యోద్యమంలో జాతీయతాక సందర్భమును వివరించి జాతీయతాక సందర్భము భారతభూమియందు జననమందిన ప్రతిమానవునకు పరమధర్మమనియు జాతీయతాకమును పెరికివైచిన దేశమునకంతయు అగౌరవ మొనర్చినట్లుల ఎంచదననియు, మదరాసు కార్యోద్యమ భవనమందు తిరిగి జాతీయతాకమును సుప్రతిష్ఠితమగువరకు మదరాసుపౌరులు సంతృప్తినించరాదనిపల్కిరి. కాంగ్రెసుపక్షముపైను శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి పైనను జస్టిసు పక్షమువారుగావించు అసత్యప్రలాపములను ఖండించుచు అట్టివాని నేమాత్రము నమ్మరాదని ప్రజలను హెచ్చరించిరి.

ఈసమయమందు రాళ్లురువులు కారంభించెను. ప్రజలలో కలవరము కలిగినను ఎవ్వరును సభవిడలేదు. పిదప ముఖ్యమహమ్మదుగారు తిరిగి మాట్లాడిరి. ఇట్టి అక్రమ, పోకిరికీయొక్క దుస్సార్యములకు చలించువారముగా మని తెలుపవలెను. ఈ రాక్షస కృత్యములకు జడియరాదు. ఇయ్యది వారికి హృదయశల్యముగ మారగలదు. ఇందులకు మీరు జేయగల ప్రతిక్రియ తిరిగి రాళ్లురువులయందు గాదు. నిందించుటయు గాదు. రానున్న రివల్యూషన్ కేరీయందు న్యాయపక్షమున కాంగ్రెసుపక్షమునకు వోటు జేయుటయే. మాతృభూమిపై భక్తి శ్రద్ధలు గలిగి మహాత్మునిపై ననుభూతిగల దేశబంధుని చిత్తరంజననిపైనను భక్తిగౌరవములున్నచో మీరెల్లరు కాంగ్రెసువారికే వోటు జేయవలెను. ప్రతికక్షులకు భగవంతుడు సామనస్యమును సుబుద్ధిని ఒసంగి, వారి మనములందును దేశభక్తి బీజములు నాటునట్లు ప్రసాదించుగాక.

డా॥ రామకామతుగారు తమిళముందు మాటాడుచు రా॥ బి॥ తణికాచలం కెట్టిగారు ముత్యాలపేట డివిజను వోటరులకొసంగిన ప్రతిమును వివరించుచు అందు సంతకము జేసినవారిలో పలువురు ఈ డివిజనులో వోటరులేకగని పల్కిరి. ప్రజాపేక్షలై, నిష్కళంక దేశభక్తులగువారి కీ ప్రకటనప్రతిమ లేలయని ప్రశ్నించిరి. ప్రతికక్షులు రాళ్లురు వేయుటను తీవ్రముగ ఖండించుచు అట్టి కృత్యముచే వారిపక్షము, బలహీనతయు, అధర్మము మాత్రమే తెలియుచున్నదని పల్కిరి.

అధ్యక్షులు పిదప సభను బాపించిరి.

* * * * *

ఎగ్జూరుతో రాళ్లు విసరుట

కాంగ్రెసువారి యాజమాన్యముక్రింద డా॥ లక్ష్మీపతిగారి అధ్యక్షిత్వము బలపరచుటకై ఎగ్జూరులో చిన్నరెడ్డి విధియందు నిన్న సాయంకాలము సభజరిగినది. సి. ఆర్. కెట్టిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. కాకినాడనుండి వచ్చిన గంగాభాకీరధి సమావేశమయి చువూరి సుబ్బయ్యగారు, ప్రభుత్వమున ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు, దొరస్వామియ్యగారు, పి. భక్తవత్సలునాయుడుగారు, గెనుఅధ్యక్షులకే ఓట్లయ్యవలెనని డిల్యువును ఉపన్యసించిరి.

దొరస్వామి అయ్యరుగారు ఉపన్యసించుచు, బ్రాహ్మణేతరుడొకడు గాంధీగారి పటమును పివేయుటగూర్చి డిలీపిరి. అట్లు చివిపేసి న పట్టుకు మాత్రం వెంకటాచలము లేచి, సభలో అనవసరముగాను, పై 9 వేటు విషయముల దెల్పవచ్చునాయని ఆ, తీర్పు కొను. అయ్యరుగారు సరిగనే డిలీపిరి. అందు తక్కు సాధనమును సభాధ్యక్షుడు దెల్పెను. అంత వెంకటాచలంబాదయించెదను. తెలివితక్కువ వాడు అనెను. వెంటనే సభలో, 'మీరు ఖచ్చితము కాని సర్దుబాటు జరిగెను. భక్తవత్సలు 'స్వాతంత్ర్యము లొట్టాడుమండగా సభను చెల్లాచెదురు చేయ సహాయముచేయుచుండరు రాళ్లురువులిరి. కాని సభ నిలిచిపోలేముగాను సందిగము

క. రామలింగరెడ్డిగారి ఉపన్యాసము

అధ్యక్షులుగ నుండిన రామలింగరెడ్డిగారు చివర నుపన్యసిందుమ యిట్లు డిలీపిరి: కాంగ్రెసు పక్షమునకు వ్యతిరేకముగ నున్నవారు తమకు దాసమర్థియమైన తేక రాళ్లురువులకు ప్రయత్నించిరి. ఇట్టి యత్నములు జయమొందజాలవు. ప్రజాహితైకజీవన మనగా మాటలయందు, అభిప్రాయములందు గూడ స్వాతంత్ర్య మొసంగి, యితరులయెడ సహాయము జూపవలెను. ఇది లేకున్నచో ప్రజాహితే జీవనమను నదియే యుండదు. జస్టిసుపక్షమువారే నాధులని ప్రజలకు డిల్యువులై యట్లు జేసియుందురు. ఓటరులకు నమ్మకము కలిగించుట వారిపధ్ధతిగారు. జాతీయవాదులు దౌర్జన్యమనిన భయపడువారు గారు. కాని వారు సహాయము విడిచిరేని ప్రత్యేకముల చాల దుఃఖింపవలసి వచ్చును. ఈపక్షమువారికి ఓటరులు ఓటిచ్చునపుడుబుద్ధిగదపవలెను. మహాత్మాగాంధీగారిని తెలివితక్కువ వాడని అనుచున్నారు. ప్రపంచమంతయు గాంధీనిఉత్సాహముతో జూచుచుండ, అతని పరమ చింతి, అగౌరవరచు నీచబుద్ధి యీ జస్టిసుపక్షమువారికే గలదు. నాలుగేండ్ల క్రిందట జస్టిసు పక్షమువారు అధికారము లేకున్నను ఆచంబర మత్యధికముగా నున్న సమయములో మహాత్ముని నిందింపసాగిరి. కాని గత మార్చిలో ఆయన చెన్నపురి వచ్చినపుడు సన్యాస మొసగ నంగీకరించిన వారిలో యీపక్షమువారు గలరు. ఈమార్పు కేమి కారణమో? ప్రజలు తమపై నెరురు దిరిగిన తమ బల ముగనని భావించియుండురు. ఓటరులు బుద్ధి పూర్వకముగా తప్పు జేయదల పెట్టినచో దప్పు, లేకున్న వారు జేయవలసిన కార్యము స్పష్టముగ చెల్లడి యుచున్నది.

కాంగ్రెసు పక్షము అభిభావిత దేశమంతకు సంబంధించిన సంస్థ, గాంధీ, పండిత నెహ్రూవంటి కార్యదీక్షాపరులు నాయకులుగా నున్నారు. అట్టి సంస్థయందు స్వలాభాపేక్షల ననుసరించి అధ్యక్షుల నిలపెట్టుట జరుగదు. వారు దేశమంతటి కొరకు పనిజేయుదురు. అట్టివారిని ఎన్నుకొనుట ఓటరులతెలివితేటలను ప్రకటించును. వారి నెన్నుకొని ఇండియాదేశము స్వాతంత్ర్యము నిలపెట్టుకొనగలవని ట్టిట ప్రభుత్వమువారి కెరుకపరచవలెను.

కేవలము బ్రాహ్మణేతరముగాదు

ఓటరులు బ్రాహ్మణేతరు డెన్నమాటకే మురిసిపోనవసరమలేదు. బ్రాహ్మణేతరు లందరు జస్టిసుపక్షమునందు లేరు. నేను జస్టిసుపక్షమునందు లేను. శాసనసభ్యులలో మరి 25 మంది బ్రాహ్మణేతరులుగూడ జస్టిసుపక్షమునందు లేరు. జస్టిసు పక్షము బ్రాహ్మణులకు వ్యతిరేకముగ నున్నదనరాదు. మితవాది యభిప్రాయములు గల బ్రాహ్మణుడెవ్వడైనను ఆపక్షము అనుగ్రహమును బడయును. జి. ఎ. నరేశుగారు తణికాచలం చెట్టి అధ్యక్షిత్వమును బలపరచుచుండగా వేరేమి నిదర్శనము గావలెను? కడప జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడవని ఎన్నికకు విడిచిపెట్టక, ఒక బ్రాహ్మణుని నియమించిరి. కోటిరెడ్డిగారు ఎన్నుకొనబడుదురని మంత్రిగారికి భయము. కోటిరెడ్డిగారు జాతీయవాది యగుటయే ఆతని దోషము. తమ సంఘము నిట్లు నిందించుచు నీచముగ జూచు పక్షము వారిలో చేరి అణగి మణిగియుండు బ్రాహ్మణులను భూషింపవలెనో మాషింప నలెనో తెలియకున్నది.

జస్టిసు పక్షమువారి నిక కొంతకాల ముంచినచో స్థానిక స్వస్థిపాలన నందున్న యీ మాత్రపు సౌకర్యములుగూడ చెడును. కావున మీరు గాంధీగారి అనుచరులకే ఓట్టియవలెను గాని పానగలు రాజుగారి భృత్యులకు గాను.

ఈస్టయిండియా బేడురోహలు ఖిందు సంయుక్తరైలుమార్గము

ఖినుపురం హెడ్డుకార్వార్లుగ నొకశాఖకు జేయబడెను

అలహాబాదు, ఆగస్టు 4:— తూర్పుయిండియను బేడురోహిలుఖిందు సంయుక్త రైల్వేమార్గములం దొకశాఖ ఖినుపురం హెడ్డుకార్వార్లుగ జేయ నిశ్చయింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

టాన్సువంటెన తెరవబడుట
అలహాబాదు, ఆగస్టు 4:—రీవా నూత్నల మధ్య గల టాన్సువంటెనను యీనెల 2-వ తేదీయందు రీవామహారాజుగారు దెరచిరి. ఈవంటెన పెద్దవంటెనలతోనొకటియని పేర్కొనబడుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

సోదరి వసంతదేవిగారు

కారాగృహమునందున్న నాయకుల సానుభూతి
దేశబంధు దాసుగారి మరణముగూర్చి సుభాష చంద్రబోసుగారు మున్నగువారు వసంతదేవిగారి క్రిటుల తంతి వార్త నంపిరి.

తల్లిగార్ని పాదపద్మములకు వందనములు. విదేశమున కారాగృహవాస, మొనరించుచున్న వంగరాష్ట్రవాసుల మును మేము యీ మహాదుఃఖ సమయమునందు తమ కంపుకొనిన దుఃఖోపశమనకమను నీవార్తను చయుతో నంగీకరింపనేడెదము. నానీమణులకు భర్తృవియోగము కంటె ఘోరమగునాపద మరేదికలదు. ఇట్టి ఆపత్సమయమున మీసన్నిధి నిలచు ప్రాప్తిగూడ మాకులేకుండవోయినందులకే మేము మరింత దుఃఖపడుచున్నాము. ఈమహానాయకుని మరణమునకు అభిభావిత జనమండలియును దుఃఖ నివగ్న మైనమాట నిజమే గాని వంగరాష్ట్ర యువజనుల దుఃఖమే ప్రజలతమమని మాత్రము చెప్పకలేవదు. దాసుగారి బంధువులును మిత్రులును యువకులును స్వర్ణులును, పండితులును కళాకోవిదులును, మన పులందరుగుడ దుఃఖపడుచునే యున్నారు. అభ్యాస్యులును ఆ స్మృత్యులు ననబడు సోదరులు గూడ వగనందుచునే యున్నారు. దాసుగారు దేశముకొరకు లేననర్హ్యమును, విశ్వర్యమును, ఆరోగ్యమును, భూములను గృహములను, కీర్తిని, చివరకు ప్రాణమును గూడ సమర్పించెను. అట్టిదేశభక్తుని మరణమునకు ఎవరు దుఃఖింపకుండ నుండగలరు? వంగరాష్ట్రయువకులు తమకుగల కిందిత్యునుగూడ పూర్తిగాత్యజించి దాసుగారి నాశ్రయించిరి. సులం దాయననే అనుగమించిరి. కారాగృహములకు నిడి నెగిరి. విజయోత్సవములందు పాల్గొనిరి. జయ లందెన్నడును దాసుగారిని వదలియుండలేదు. దాసుగురువును దైవము నని నమ్మిరి. అట్టిదాసుగారు వదలిపోయిరి. మాదుఃఖిబుట్టిదని యెవరుగ్రంహింపగల కీర్తిచంద్రికలుదిశలను ప్రకాశమానము గావించుచుండగారు దినంగతులైరి. భారతమాత యిట్టి పుత్రతత్వ లోపియినది. దాసుగారు అధికమున నైహికమును వదలి మను కైవల్యపదమున కేగిరి. స్వాతంత్ర్యమువలన అమను గడించిరి. మేము మాత్రము దారిద్ర్యాంధకారమున పోరిమి. అంబుమాత్రమైన వెలుతు రెవలను కనబడుటలేద డాంబ కారమే ఆవరించియున్నది.

దాసుగారిని కారాగృహమున కంపిన రోజులలో నంధకారమే క్రమ్ముకొనెను. కాని ఆకటిక చికటిలోమహా (వసంతదేవి) అవతరించి దేశసేవకుల నాశీర్వదించి నిర్భయుఁ బించినది. అపుడు మీరు చూపిన క్షేత్రములను భారతదేశః తియును ప్రశంసించెను. అప్పటి నుండి యుమీకు న మాతృప్రాసము స్థిరమైనది. ఒక్కచిరంజనుడేగాదు వంగరాష్ట్ర వాసు లందరును గూడ మీబిడ్డలే. నేడుగూడ మీరే మాకాధరము. మీరే ఆర్యామహాదేవివలె మాకు దైర్ఘ్యస్వైర్యముల నొసంగవలెను. అందులకుసమర్థులు మీరుగాక మరెవరున్నారు? దేశమును రాష్ట్రమును దైర్ఘ్యమును దైర్ఘ్యమును ఉత్సాహమును గోల్పోయి స్వకాన సవృక్షముగా నున్నది. మీరీతరుణమున సింహనాద మొనరింపవలెను. సంతోషమును తొలగింపవలెను. మరల తొన్నిటివలెనే మహా మంత్రోపదేశ మొనరించి దేశీయులను నూతనోత్సాహ భరితులను గావించవలెను. అపుడు వంగయువకులు మరలజీవితపులయ్యెదరు. ఆశాచంద్రికలు వెల్లివిరిసి ఆనందమును కలిగించును. దుఃఖములను పారదోలును. వారపుడు మీపాదముల నారాధించి మీఆశీర్వాదమున భవ్యలై నవశక్తిసంపన్నులై విజయమును బడసి విజయోత్సవావసరమున జయధ్వనుల నొనరించుచు విజయగీతములను దివ్యకుసుమదామసులచె విజయలక్ష్మీసమార్చనపూర్వకముగ మిమ్ము సమగ్రముగ నలంకరింప గలుగుదురు.

(ఆ. ప్రె. స్వేములు)

స్టేటుకౌంసిలు సభ

రాజామోతీచందు, కేలానాథ కడ్జుగార్లు
అలహాబాదు, ఆగస్టు 4:— స్టేటుకౌంసిలు సభయందు ప్రస్తుతము రాజామోతీచందుగారు ప్రాతినిధ్యము వహించుచున్న సానమున కెన్నుకొనబడుటకు హైకోర్టు అప్పీలేటు డా॥ కేలానాథకాడ్జుగారు రాజామోతీలాలుగారిలో పోటీ చేసెదరు. రాజామోతీలాలుగారు కాశీవాస్తవ్యులు. వీరుతిరిగి ఎన్నుకొనబడుటకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

కార్పరేషను ఎన్నికలు

కార్పరేషను స్థానములు పదింటిలో, నాలుగు స్థానములకు రాజాపు శనివారమునాడు ఎన్నికలు జరుగునని తెలిసినవిషయమే. ముత్యాలుపేట, సాపుకారుపేట, శ్రీవిలికాబేసిక, మైలాపురము డివిజనులకు మున్ముందుగ జరిగెడి ఎన్నికలలో, కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల జయజయములు బయల్పడును. ఓటరులు తమవిచక్షణశక్తిని గనుబజచి, కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల నెన్నుకొని ధన్యతగాంచెదరని నమ్మెదము. కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల నేల ఎన్నికొనవలయునో ఓటరు లీసరికి గ్రహించియుండును. చెన్నపురి లో నిది ముఖ్యవసరమగుచున్నది. జాతిమతభేదముల ననుసరించి, ఎన్నికలు జరుగుట స్థానిక స్వరూపాలనమునకేగాక, యభివృద్ధికంతకును భంగకరము. స్థానిక స్వరూపాలనమునకు సరియగు బీజములను నాటనిచో, స్వరాజ్యము సిద్ధించుట దుర్లభము. సాంఘిక, మతద్వేషములతో నిండియున్న హిందూదేశమున, వానిని మరింత పెంచుట ఎంతయనర్థమో యూహింపవచ్చును. జాతిమతభేదములను పాటించక, దేశస్వాతంత్ర్యమునకును ప్రజాభ్యుదయమునకును ఎవరు పాటుబడకంకణముగట్టుకొనిరో, అట్టివారినే ప్రతినిధులుగ బంపుట యవసర కర్తవ్యము.

వ్యక్తులెవరయినను, జాతివిద్వేషము నెవరు పోగొట్టినెంచెదరో, అట్టివారి నెన్నుకొనుటచే, ఓటరులు భారత జాత్యభిమానమును జూపగలుగుదురు. జాతిద్వేషములతో నిండియున్న చెన్నపురిలోనేమి, తదితర ప్రాంతములలోనేమి అట్టి ప్రతికూల వాతావరణమును సౌరద్రోలి, మరల జాతీయసఖ్యమును మలయమారుతముతో నింపుట, తన ప్రధాన కర్తవ్యమని, ప్రతి ఓటరు భావింపవలయును. ప్రజాసామాన్యము జాతీయ సఖ్యమును కోరుచున్నదని, అనుదినము జరిగెడి సభలలో వ్యక్తమగుచున్నది. ఓటరులు వెలుపల జూపెడి యభిమానమును, కార్యరూపమున గనుపరచవలయును. ఆగస్టు 8 వతేదిన, ఓటరులు ప్రథమ పరీక్ష నెదుర్కొనెదరు. గత సంవత్సరమున జరిగిన ఎన్నికలలో, ఓటరులు కాంగ్రెసుపట్ల నిరుపమానముగ ప్రేమజూపి కృతకృత్యులయిరి. ఈ మారు అంతకన్నను నెక్కుడు అభిమానముజూపి, మార్గదర్శకులు గావలయును. కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు కార్పరేషనుసభలో ప్రవేశించిన పిమ్మట, నూతన సంవత్సరము గలిగెననుటకు సందియములేదు. కాని, నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుటకేమి, స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి తోడ్పడుటకేమి, అధికారవర్గ నిరోధము నెదుర్కొనుటకేమి, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులధికసంఖ్యలతో సభ్యులగుట ముఖ్యము.

స్థానికసంఘములలో రాజకీయపక్షములతో బనిలేక కృషిసలుపుట సంభావ్యమయినను, భారతవర్షమునకు దాచరించిన ప్రస్తుతావస్థలో, అట్టియనుకూలస్థితి పొసగదు. ప్రజలను దీసికొనినను రాజకీయసంబంధ మేర్పడుచున్నది. సాంఘిక, ఆర్థిక సమస్యలకుగూడ, ప్రభుత్వనిరోధము గలుగుచున్నపుడు, స్థానికరాజకీయ సమస్యలను పూర్తిగ విడదీయుటకు వీలుగనుపించుట లేదు. స్వతంత్రదేశమగు ఇంగ్లాండునందే యిట్టి విభాగము సాధ్యపడనపుడు, పరాధీనమగు హిందూదేశమునందది ఎటుల సాధ్యపడును? ఆ కారణముచేతనే, ప్రధానపట్టణము లన్నిటియందును, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు స్థానికసంఘములను వశపరచుకొనుచున్నారు. ఈవిషయమున చెన్నపురి సయితము పెనుదీయదని నమ్మవచ్చును. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగుటయగాక, బుర్రా సత్యనారాయణ, స్వామి వెంకటాచలంబెట్టి, సింగారుపేలుబెట్టి, కే. భాష్యం అయ్యంగార్లు మిగుల సమర్థులనుటకు సందియములేదు. స్వామి వెంకటాచలంబెట్టిగా రిదివరకే కార్పరేషను సభ్యులుగనుండి, ప్రశంసార్హముగ బనిచేయుచున్న సంగతి చెన్నపురి పౌరులకు విదితమే. బుర్రా సత్యనారాయణగారు, శింగారుపేలుబెట్టి, భాష్యం అయ్యంగార్లు వర్ణవిచక్షణను గమనింపకపోరనేవసలుపుటకు దీక్షబూనియుండిరి. ఇతరవిషయముల నాలోచింపక, పురాభివృద్ధినే మదిలెంచి, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనెన్నికొని ఓటరులు చెన్ననగర గౌరవమును కాపాడగోరెదము.

మధ్యరాష్ట్రములు : మంత్రులు

బెంగాలు గవర్నరుగారికన్నను, మధ్యరాష్ట్రముల గవర్నరుగారు సర్. మాంటాగూ బల్లరుగారు ఎక్కుడు జాగరూకతతో మెలగుచున్నారు. బెంగాలు గవర్నరుగారు ముందుగ నెవరితో యోచింపకుండు, మంత్రుల వేతనములను శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టి పరిభవము జెందిరి. మధ్యరాష్ట్రముల గవర్నరులుగాక, శాసనసభ్యుల యభిప్రాయమును ముందు తెలిసికొన బ్రయత్నించుచున్నారు. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమును చేపట్టవలయునని, ఇండియా మంత్రిగారు కోరిన కోర్కెనే, వీరు మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభలో ప్రతిధ్వనింప జేయుచున్నారు. వీరి ప్రసంగము సరసముగను సమాధాన పూర్వముగ నున్నను, స్వరాజ్యపక్షమువారు జెప్పదగిన జవాబుకల్పలేగలదు. వీరు, నిన్నటిదినము సమావేశమై జవాబును తయారుజేసినటుల తెలియుచున్నది. ద్వంద్వప్రభుత్వమును తాము చేపట్టజాలమని స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు ఖండితముగ తెలిపెదరని భావించెదము. మధ్యరాష్ట్రములందు, మంత్రిపదవులను స్వీకరింపవలయునను కుతూహలము కొంతవరకు గలదనుటకు సందియములేదు. మంత్రివర్గమునందు చేరి, నిరోధము సూపవచ్చునని వాదించువారు కొందరుగలరు. కాని వ్యక్తిగతాభిప్రాయము లెటులున్నను, కలకత్తాలో జరిగిన అఖిలభారత స్వరాజ్యపక్షసభవారు సంస్కరణములను నిర్వహింపగూడదని స్పష్టముగ తీర్మానించిరి. ఆ తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ నడుచుటకు మధ్యరాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్షమువారి కధికారము లేదు. ఇటీవల గూడిన ఓటరులసభ సంస్కరణములకు తోడ్పడవలయునని కోరిన మాట

నిజమే. కాని యీ సమావేశము కృత్రిమమనియు, స్వల్పసంఖ్యాకులగు వోటరులు బహుళసంఖ్యాకుల యభిప్రాయమును తెలుపజాలరనియు, జెప్ప నక్కరలేదు. కలకత్తా తీర్మానముల కనుగుణముగ, మధ్యరాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు తీర్మానించినటుల తెలిసినని, అసోసియేటెడ్సు వార్త తెలుపుచున్నది. సభ్యుల మనోభీష్టము లెటులున్నను, వారొక కట్టుకు లోబడి తమ ధర్మమును యధార్థముగ నిర్వర్తించిరనుట నిశ్చయము. స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుల నిశ్చయము, బల్లరుగారికి కంటకముగనుండుటసహజము. కాని, వారయినను, కలకత్తాతీర్మానములగాంచినపిమ్మటనిరుత్సాహముజెందిరి. అందుకు విరుద్ధముగ మధ్యరాష్ట్రమువారు ప్రవర్తించెదరని, బల్లరుగారు నమ్ముటలేదు. బెంగాలుతోగలసి మధ్యరాష్ట్రములు చెడిపోగూడదని, వీరు గావించిన హితము నిస్సారమయినది. రాష్ట్రములమధ్య నీరీతిన భేదముల బుట్టించుటకు వీలుపడదు. స్వరాజ్యము హిందూదేశమున కంతకును గావలయునని కోరుచున్నపుడు, పోర్వోపమార్గముల ద్రొక్కుట దుర్లభము. స్వవరిపాలనానుభవము బొందుటకు, ద్వంద్వప్రభుత్వ నిర్వహణము సాధనముగాదని, మితవాదులుగూడ తెలిపియుండ, బల్లరుగారి హితమున కాధారముండనేరదు. మధ్యరాష్ట్రపు రాజకీయాభివృద్ధిని నిరోధించిన బాధ్యతను, స్వరాజ్యపక్షమువారు వహింపవలయునని, బల్లరుగారు మందలించిరి. కాని, స్వరాజ్యపక్షమువారి కెట్టి బాధ్యతయు నుండజాలదు. ప్రస్తుత సందిగ్ధస్థితికి, అధికారవర్గమువారే బాధ్యత వహింపవలయును. దేశబంధుదాసుగారు, సహకారమున కనుకూలావకాశ మొసగిరి. దానిని ఇండియామంత్రిగారు చేపట్టియున్నచో భావిపరిణామ మనుకూలముగ నుండెడిది. చే జిక్కిన మహదవకాశమును, బర్మెన్-పాడ్డుప్రభుగారు కోల్పోయిరి. మామూలుసంగతులనే ఏ కరువుజెట్టిరి. అందుచే, సంస్కరణములను చేపట్టకుండుట స్వరాజ్యపక్షమువారికి తప్పని సరియగుచున్నది. నేటి సందిగ్ధస్థితిని దొలగింపనెంచుచో, ప్రభుత్వము వారు ప్రజలకోర్కెను వెంటనే సఫలపరచి, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడుటకన్నను వేరు మార్గములేదు.

లోకమాన్యుని సంస్కరణము

లోకమాన్యులకు మహాశయుని సంవత్సరోత్సవములు దేశమునందన్ని భాగములలో జయప్రదముగ జరిగెను. లోకమాన్యుని సంస్కరణము, ప్రజలలో కార్యదీక్ష బుట్టించుటకు తోడ్పడగలదు. హిందూదేశమునందిపుడు గల గొప్ప లోపము సిద్ధాంతములందులేదు. కార్యదీక్షయు, దృఢసంకల్పమును లోపముగనున్నవి. లోకమాన్యుని "రిస్సాంసీపు సహకార" పద్ధతి అనహాయోద్యమమునకు విరుద్ధముగాదని సులభముగ గ్రహింపవచ్చును. కాలపరిస్థితుల ననుసరించి పద్ధతులు మారుచుండుననుటకు సందియము లేదు. లోకమాన్యుడు జీవించియున్నచో, అనహాయోద్యమమును తప్పక ఆశీర్వదించి యుండును. ప్రజలమనములు పరాధీనములై, ఆత్మవిశ్వాసమును, స్వశక్తిని కోల్పోయియున్న సమయమున, అనహాయోగమునవలంబించినగాని. మరల నవి సాగతం

మదరాసులో గ్రహణస్థానము

సముద్రతీరమున వేనకువేలు ప్రజలు చేరుట

(రత్న అండు కంపెనీ)

ము చేయవలెననియు.

చనవ్యాపార మున్నదో నేను గ్రహింపలేకు.

సంఘములో నేను నుడిచిన వాక్యమునకు కొంత

యున్నది. అసహాయోద్యమము ప్రబలముగా నున్నపుడు ఒక పాశ్చాత్యుడు ననుపరిహాసంపగోరి "గాంధీగారు అసహాయవాదినని చెప్పుకొనుచున్నారు సహాయము చేయవలెననియే ముఖ్యముగా కోరుచున్నారు" అని నుడిచెను. అది నిజమేనని నే నపు డతనికి నొక్కి చెప్పితిని. నేడుగూడ నది నిజమేనని మరల తెలుపుచున్నాను. ఆక్రమము జరిగినపుడు శాసనోల్లంఘనము చేయుపద్ధతి ప్రాచీనమైనదిగాని నేనే దానిని క్రొత్తగా కనిపెట్టినది గాదు. దానిని నమ్ముటయు ఆచారింపుటయు ఆదిగూడ నాకు క్రొత్త గాదు. దానియందు సాకు చిరకాలమునుండి నమ్మకముండెను. చిరకాలమునుండియు దానిని ప్రయోగించుచునే యుంటిని. దేశము ను శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధపరుచుట యనగా అహింసావ్రతానుష్ఠానమును స్థాపించుటయే గాని వేరుగాదు. అహింసను స్థాపించుటయనగా నిర్భావిధానమునకు తగిన కట్టుబాటుచేయుటయే నిర్భావిధానమునగా రాట్నము ఖద్దరు అనియే నా అభిప్రాయము. అసహాయోద్యమమును ప్రారంభించుటలోను శాసనోల్లంఘనమును బోధించుటలోను గొప్పసారబాటు చేసినదిని యిప్పుడు నేను పశ్చాత్తాపపడుచున్నట్లు మీరు తెలుచుచున్నారని తోచుచున్నది. నేనెన్నడును అట్లు పశ్చాత్తాపపడలేదు. నేను ఎప్పటికినీ అసహాయవాదినే. విద్యార్థికు లగు భారతీయులందరు గూడ దాని నామోదించునెడల నేడే మరల పూర్తిగా దానిని ప్రకటించుటకు సిద్ధముగానున్నాను. కాని దేశస్థితిని గ్రహింపగలిగియుండుటచే ని జ స్థితి ని చూ డ గ తి గి యుంటిని. 1920 లో ప్రారంభింపబడిన పద్ధతి గల అసహాయోద్యమమువలన యిప్పుడు దేశమునకు లాభము కలుగునను నమ్మకము నా ముఖ్య సహాయులలో చాలమందికిగూడ లేదని నేను బాగుగా గ్రహింపగలిగియున్నాను. కావుననే అసహాయోద్యమ మిప్పుడు తాత్కాలికముగా నిలువబడినది. కాని మరల నెన్నటికైన నా సహాయులకు నేను అసహాయోద్యమమునందు నమ్మకముకలిగింపగలిగినచో మరల దానిని ప్రారంభింపవలెనని కాంగ్రెసువారిని కోరుటకు నేను జంకనని మీకుస్పష్టముగా తెలుపుచున్నాను.

నా దేశీయులు దుర్బలులుగా నున్నంతకాలము మేము దొరతనమునకు సహాయము చేయగూడదు. అసహాయము బానిసతన ప్రభువుకు చేయు సహాయమువంటిదే యగును. అని నేను నమ్ముచున్నాను. ఇప్పుడు మేము దుర్బలులముగానున్న మాట నిజముగాన సహాయము చేయవలెనని కోరుటకు మాత్రమే అర్హులముగాని సహాయము చేయుటకు అర్హులముగాము. బలమును గడించిన పిమ్మట ఆ కోరిక ను తీర్చుకొనగలుగుదుము. దౌర్జన్యమే ఉత్తమ సాధనమును ధృఢనిశ్చయమే నాకు కలిగిన బోధనని దాచియుంచెదను. అందులకు నాకు విధింపబడు శిక్ష ననుభవించెదను. 'మీరు ఖడ్గధారులై బ్రిటిషువారి నెదిరించినగాని మీకు స్వాతంత్ర్యము లభింపదు. గౌరవకరముగ మీరు దొరతనమునకు సహాయముచేయుట కవకాశము కలుగదు' అని నేను స్పష్టముగాను సందిగ్ధము లేకుం

డను దేశీయుల కప్పుడు బోధించుట కణు మాత్రమైన జంకను.

కాని వారిపుడు ఖడ్గప్రయోగములందు లేక మైనను నమ్మకము లేదు. ఎన్నటికి ఖడ్గప్రయోగమువలన భారతీయులకు స్వరాజ్యము రాదనిగూడ నేను పూర్తిగా నమ్ముచున్నాను. దానికి ప్రత్యామ్నాయ మేదియనిన శాసనోల్లంఘనమే.

ఖడ్గ ప్రయోగ మెంతహానికరమో శాసనోల్లంఘనము గూడ అంత హానికరమేయని మీరు తెలుచుచున్నట్లున్నది. దొరతనమువారు గూడ నట్లు వేలెలచుచున్నచో వారు నావ్యక్తి స్వాతంత్ర్యము ను తొలగించుటయే కర్తవ్యము. ఏలయనగా నేను చెరసాలనుండి వచ్చినదియును నమ్మును దేశమునుగూడ శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధపరచుటకే సర్వశక్తులను వినియోగించుచుంటిని. ఇప్పుడు విప్లవకార్యముల నొనరించుచున్న వారందరును ఆ ఆరాజక యంత్రముల నన్నింటిని పూర్తిగా నిలిపివేయవలెను. దేశమునం దంతటిని సంపూర్ణశాంతి నెలకొనవలెను. అహింసా సిద్ధాంతమునందు ప్రజల కందరికిని గట్టి నమ్మకము కలుగవలెను. ఇది ఏ తూణమునందు గలుగునో ఆ తూణమునందే నేను శాసనోల్లంఘనమును ప్రకటించెదను. ఆరీతిగా గౌరవసహాయమున కవకాశమును కల్గించుటకు ప్రయత్నించెదను. 1921 లో యీ విషయమునందే నేను విఫలపడెతిని. చారిత్రాత్మకములను సరిపినవారు నన్ను మోసపుచ్చిరి నేను గ్రహించిన వెంటనే అనగా శాసనోల్లంఘనమును ప్రకటించిన 24 గంటలలోనే మరల దానిని రద్దుపరచితిని అందువలన దేశమునందుంతటను నిరుత్సాహము కలిగి దానిభరితము నేనిప్పుడును భరించుచున్నాను.

అహింసా సిద్ధాంతమునందు దేశీయుల కందరికిని గట్టి నమ్మకమును కల్గించుటకే హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి, రాట్నము ఖద్దరు మున్నగునానినిగూర్చి నేను చాల పట్టుబట్టుచున్నాను. ఇంతేతప్పరలో హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి కలుగజాలదనిగూడ నేను బాగుగా గ్రహించియున్నాను. అస్పృశ్యతానివారణము నాకు తమ చాల మందముగ నేనను సాగుచునే యున్నది. నేనులే ఈలోగా దేశీయ ధనాపహరణమున దానిని నిరోధించుచున్నాను.

ప్రస్తుతము తెలుల సాగించుచున్నారో అటులే దేయులుగూడ స్వశక్తిని వృద్ధిపొందించుటకు సకల ప్రయత్నములు చేయుదునే యుండవలెననియే నేను కోరెదను. తన దేయులు సాధనమును సిద్ధపరచియుండుకొని రాయబారము విఫలమైనచో నపుడు దానిని దొరతనముపైని ప్రయోగింపవలెను.

డాక్టరు బిసెంటుగారి చట్టముపైని దేశబంధు దాగార సంతకము చేయకపోవుటకు గల కారణములలో దాని దొరతనమువారు తిరస్కరించినచో కర్తవ్యమేమి? అను దాని దానియందు ప్రత్యుత్తరము లేదనునది యొకటియై యున్నది ఆ కర్తవ్యమే శాసనోల్లంఘనము. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమును గూర్చి బ్రిటిషువారు మరతులను తెలుపుటగా స్వరాజ్యపక్షమువారైనను యితరులైనను తెలుపు మరతువాలోచించుటగాని జరుగలోపలనే భారతీయుల పాదము పూర్తిగా అంతరించిపోవునట్టి స్థితి కలుగుచుండ నెవరై మిన్నక చూచుచుండగలరా? ఆరీతిగా ప్రతిబుటనకైయే పూర్తిగా విప్లవముగలు కెవరు సహింపగలుగుదురు? భారతీయ లెవరును సహింపజాలరు." అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

(కలకత్తా స్టేట్సుమను)

పబ్లికురోడ్డుపై జూదమాడుట

పోలీసు కేసుపై అపీలు చేయుట

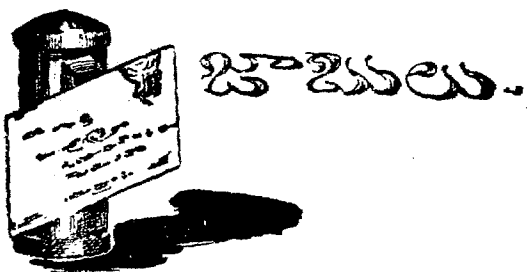
అమృతేశ్వరం, ఆగస్టు 3:- ఆధురు కేసరా హిందువు; పబ్లికురోడ్డుపై జూదమాడుచుండ పోలీసువారు వారల నరె; జేయుటకు బ్రయత్నించిరి. పోలీసువారలను జూదగాల్ కొట్టబోయిరి. అందుపై వి. పి. సి. 332 కేసుక్రింద వీరల్ పోలీసువారు కేసు దెచ్చిరి. కేసు విచారింపబడెను. విచార యందు బ్రతివానికిని ఆరుమాసములు కఠినపరకము రా|| 2 అమరనాథగారు వడ్డించిరి. అందుపై అపీలుచేయబడెను. ఆ లునందు నారాయణదాసు, చాజామాల్ అను ముద్దాయి; విధింపబడిరి. వి. పి. సి. 147 కేసుక్రింద మిగిలిన నల్లరకు రూ 100 జరిబానా విధించబడెను. జరిమానా నీయనియే ఒక్కొక్క రొక్కొక్కమాసము శిక్ష ననుభవించవలయును ఆ అమృతేశ్వరం అదనపు సబుజడ్డీ ఖానుజమ్మడ్డీనుగారు తీర జేప్పిరి. (అ. ప్రె.)

బొగ్గు సమస్య

ఇంకను పరిష్కారము గాలేదని అందరును అనుకొనున్నారు. ఇది కుదురనిచో ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుతము ఆ సిన విషమావస్థ మరింత ఎక్కువను ననుచున్నారు.

గనులను ప్రభుత్వమువారు వశముజేసికొన్ననే ఈ విషయము అంతయు నివారణ యగుననుచున్నారు. ఇది మౌల్దాగారి యభిప్రాయము. లిబరల్స్ ఇది లాభము గాజనుచున్నారు.

ఈపరిష్కారము తాత్కాలిక సంధిపటివని కుక్కుగ నిలి. దక్షిణవేల్పు బొగ్గుయజమానుల అగ్గమును ఇది విఫలమై వేరొకటి గాదనిరి. రానున్న ప్రమాదమును మరికొంతలము ఆపుకేయుచున్నారనిరి.

కమ్యూనిస్టు పోరాటములు

కమ్యూనిస్టు పోరాటములు పంచపెట్టుటకై 28-8-25 తేదీ సాయంత్రం 3 గంటలకు బెజవాడ కమ్యూనిస్టు హాల్ లులో సాధారణసంఘం మిటింగు జరుగును గాన బీదకమ్యూనిస్టులు తమతమ దళాదులను యోగ్యతాప్రతిమలతో సహా యిదిగన నా "ఆడెస్" కు గాని కమ్యూనిజం సంఘం వైరుధ్యపడింట్లుగాలైన మల్లారాశ్రీ రావుబాద్దరు కోపల మూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారు బెజవాడకుగాని ది 20-8-25 తేదీలోపల పంపుకొనగలందులకు నిందుమాలముగా తెలియ బరచడమైనది.

సూరపనేని వెంకయ్య, సెక్రటరీ
కమ్యూనిజం సంఘము, గుడివాడ.

వాజయసమితి

స్థాపనము

1925 సం॥ ఆగస్టు 2 వ తేదీ ఆదివారమురాత్రి 10 గంటల సమయమున పాపంపాడులో మల్లారాశ్రీ తాళ్లూరి రాఘవయ్యగారి యధ్యక్షతన కింద, విద్యార్థిమాల సమావేశము జరిగినది.

అం దీక్రిందితీర్మానములు గావించబడినవి:

1. ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికి వలయు సదుపాయముల నాలా చించి తీసవిధముగ, తదభివృద్ధికై కృషిచేయు నిమిత్తము 'వాజయసమితి' యనుపేరుతో నొకసంఘము ఏర్పాటుచేయు నని యీసభవారి ప్రతిపాదననున్నది.
2. ఈసమితికి విద్యార్థి తాళ్లూరి రాఘవయ్యగారు సభాపతిగను, మహావాది వేంకటరత్నముగారు మంత్రిగను ఎన్నుకొనబడిరి.
3. ఈసమితికివలయు నిబంధనలను వ్రాసి నిర్దేశించి అనివేదికమును, రాబోవు బాపట్లసమావేశమున సమర్పించుటకుగాను, ఈక్రిందివారి నొక యువసంఘముగ నేర్పాటుచేయవలెనని.

1. కోన వేంకటరాయశర్మగారు.
2. మహావాది వేంకటరత్నముగారు.

త్వరలో జరిగినదను నివేదికమును జూచి సభ్యులుగ నెల్లవారును తేరవలెనని మేము కోరుచున్నాము.

మహావాది వేంకటరత్నము,
వాజయసమితిమంత్రి.

తుపానువల్ల కలిగిన నష్టము

శ్రీ పల్లె తాలూకా

లోగడ కొన్ని దినముల క్రిందట ఇందువిషయమై కొన్ని వివరము లిచ్చితిమి. ఇప్పటికి కొంతకాలయాపన జరిగినది. ఈ నష్టముయొక్క ఫలితములు ఇప్పుడేగాక, ఈ ఫలితం అంతయు వరుగునాడ అనుభవయోగ్యములై యున్నవి. అందుచేత, బాధితులైనవారిని గూర్చి శ్రీయత రాయన్నగారు సమకూర్చిన సమాచారములను చెలిపెదను.

౧. శ్రీపల్లె గ్రామము చెడిన పడిన ఇండ్లు ౨౫౦. నష్టము ౩౫౦౦౦. చచ్చిన పశువులు ౧౫౦. కిమ్మతు ౪౫౦౦. గౌతం నష్టము ౨౦౦౦. ధాన్యనష్టము ౧౦౦౦౦. గొర్రెలు ౧౨౫౦. కిమ్మతు ౭౫౦౦. ఇటుక ఆములు చెడినవి. కిమ్మతు ౪౦౦౦. చచ్చిన మనుష్యులు సంఖ్య ౪.

శివారు పల్లెలు ౧౦౦. ఇండ్ల నష్టము ౭౫౦౦. చచ్చిన పశువులు ౧౬. కిమ్మతు ౪౦౦. మేతనష్టము ౬౦౦. ధాన్యం నష్టము ౧౦౦౦. వెరసి ౭౨౫౦౦.

౨. ఓట్లపేట ఇండ్లు ౩౬. నష్టము ౪౩౦౦౦. పశువులు ౨౦. కిమ్మతు ౮౦౦. వెరసి ౩౮౦౦.

౩. ఉప్పుడిగ్రామం, పాలెం, ఇండ్లు ౨౧౭. కిమ్మతు ౫౦౦. పశువులు ౨౯. కిమ్మతు ౧౦౪౫. గొర్రెలు ౧౦౦. కిమ్మతు ౫౦౦. వెరసి ౯౮౪౫.

౪. నల్లూరుపాలెం: ఇండ్లు ౧౦౦. కిమ్మతు ౧౯౦౦౦. పశువులు ౨౦౦. కిమ్మతు ౧౧౦౦౦. గౌతము ౨౦౦౦. ధాన్యము ౩౦౦౦. నైజాంపేట తెచ్చిన యెరువు నష్టము ౬౦౦౦.

మాలవల్లి-ఇండ్లు ౪౦. కిమ్మతు ౪౦౦. వెరసి ౪౦౪౦౦
5. నల్లూరు: ఇండ్లు ౩78. కిమ్మతు ౩8500. పశువులు 512 కిమ్మతు 28650. గౌతము 4000. ధాన్యము 8500. మనుష్యులు ముగ్గురు, వెరసి 79650.

6. కనగాల, ఇండ్లు 805. కిమ్మతు 7000. పశువులు 50 కిమ్మతు 1000. గొర్రెలు ౬000. కిమ్మతు 2500. ధాన్యం 2000 మనిషి 1. వెరసి 8౯000.

7. శివంగలపాలెం, ఇండ్లు 6. కిమ్మతు 150. గొర్రెలు 1000; కిమ్మతు ౬000. వెరసి 5150.

8. బలవరము. ఇండ్లు 270. కిమ్మతు 14790. పశువులు 25. కిమ్మతు 500. గొర్రెలు 1000. కిమ్మతు 5000. జేవునిరథము 200. పొన్నమాను 500. పత్రం 50. పులివాసము 250. మనిషి 1. వెరసి 21260.

9. అరవపల్లి, ఇండ్లు 70 కిమ్మతు 6500. పశువులు 106 కిమ్మతు 5800.

మాలవల్లి, ఇండ్లు 16 కిమ్మతు ౬00. పశువులు 6. కిమ్మతు 400 వెరసి 9700.

పై తొమ్మిది గ్రామముల పల్లెలుసహా నష్టము రూ॥ 278205-0-0.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి,
రేపల్లె, శ్రావణ శు ౧౫ మంగళవారం.

రాజపుత్ర సమాజపు కార్య నిర్వాహకసభా సమావేశము

ఈసమావేశము జూలై నెల 26 వ తేదీ ఆదివారం పగలు 1 ఘంటకు నరసాపురంలో శ్రీయుత వేగేశ్వర సుందరరామ రాజు బి. ఏ. గారి భవనమున న్యాయవాదులగు శ్రీయుత పెనుమెచ్చ గోపాలరాజు బి. ఏ. గారి యధ్యక్షతన జరిగినది.

ప్రభుత్వమున హిందీపరీక్షలో రాష్ట్రభాషాపరీక్ష యందు తీర్మాన సాగి న్యాయవాదయోగ్యత అను వారికి ప్రచారకపరీక్షకు వలయు పుస్తకములు కొని యిచ్చుటకు రు 10 లు ఆంగీకరించబడినది.

తర్వాత సహాయము కోరిన విద్యార్థులకు ఈ దినవ వ్రాసిన సహాయ మొనర్చుటకు నిశ్చయించబడినది.

బనారసులో చదువుచున్న బి. ఏ., సీనియరు విద్యార్థికి	రు	66
బనారసు, కలకత్తాలయందు జువవుచున్న ఇద్దరు బి. యే. జూనియరు విద్యార్థులకు	"	182
బనారసులోని ఇంటరుమిడియేటు సీనియరు విద్యార్థికి	"	55
ఇద్దరు ఇంటరుమిడియేటు జూనియరు విద్యార్థులకు	"	110
బొంబాయిలోని వైద్యశాల విద్యార్థికి	"	75
చెన్నపట్టణములోని	"	50
వర్తకవిద్యార్థికి	"	30
ట్రయినింగుస్కూలు విద్యార్థికి	"	30
4-5-6 ఫారములలోని 11 నరు విద్యార్థులకు	"	288
1-2-3 ఫారములలోని 9 నరికి	"	128
4-5 తరగతులలోని 8 నరికి	"	18
తునిలోనుండు విద్యార్థులకు 4-5-6 ఫారములలోని	"	120
6 నరికి...	"	30
డిప్టీ 1-2-3	"	1127

మొత్తము 48 నరికి రు 1127 లు యివ్వవలెను. మిగత కొన్ని దరఖాస్తులు పూర్తి అయిననంత వచ్చే సమావేశమునకు నిలిపియుంచబడి

యేలూరు

తమిలేటిముంపు-రయితలనష్టము

జూలై 27:— ఉదయం 5 గంటలకు శ్రీ కృష్ణ భవానిని ఓంకార శబ్దములతో రెండు హస్తములతో కెరటములు నెడజల్లి యేటి పెద్దగట్లు తెగగోసి మాధూములమీద పడి ఆకుమట్లు మట్టిపోగులు పూడ్చినదంతయు పాడుచేసి నాగళ్లతో సహా శ్రీకృష్ణభవాని కొల్లేటికి గొంపోయినది. యేలూరు తమ్మిలేరు మొదలుకొని శ్రీపర్తిపాడువరకు అమితగండ్లు పడి రహితుల భూములన్నియు ఇసుకమేటలై పోయినవి. చిన్న రహితులలో చెప్పబడు ఆలవిగాక యున్నది. మా భూములన్ని ఇల్లువాకిట్లు తాకట్టుపెట్టి పోసినమట్టి అంతయు తీసిన గట్లు అన్నియు యేకచరమచేసి చెల్లినది. ఇంతకుముందు శ్రీప్రభుత్వమువారికి మెట్టపాలములకు రూ॥ 25 నజరానా కట్టియింపిమి. ది 16-6-25 తేదీని వేసిన ప్రచండవాయువుచేత మా ఇండ్లు అన్నియు పడిపోయి గోవులకు మేత అవరక గోవులన్నియు చనిపోయి అప్పులపాలై యుంటిమి. మూలిగే, నక్కమీద తాటికాయ పడినట్లు మాబులుములు తీరకముందే కృష్ణభవానికైన బీదలైతులయందు కనికరము లేకుండ అమితముగా మమ్ము పాడుచేసినది. ఈసంవత్సరము శ్రీప్రభుత్వమువారికి తాహాకు యెట్లు యివ్వగలము? ఋణబాధయెక్కువ అయినది. మా మొర యెవరు వికరరు? ది 3-9-24 తేదీని శ్రీ కృష్ణభవాని మాధూములమీద పడి పాడుచేసినందుకు కృష్ణయగ్నిహృదీవు ఇంజనీరుగారికి పిటిషను ఇచ్చుకోగా ది 22-9-24 తేదీని ఉదయం 7 1/2 గంటలకు యేటిపెంటు పిన్నీసు వేసుకు వచ్చి గుల్లారోటివరకు పడినగట్లు వ్రాసికొనివెళ్లిరి. ది 11-9-24 వ శ్రీ యేలూరు తాహాకుదారుగారికి ఒకపిటిషను ది 16-9-24 తేదీని శ్రీ కృష్ణ డిప్టీ ట్రస్ట్ క రెక్కరు వారికి ఒక పిటిషను 27-9-24 తేదీని యేలూరు చేరుమకము గారికి ఒక అప్లికేషన్లు కొనగా ది 28-9-24 తేదీని కృష్ణకాలువ డి. పి. డబ్ల్యు. ఓవర్సీయరుగారువచ్చి అపడినగట్లు అన్నియు చూచి యీగట్లు త్వరలో పూడిపించక పోయినట్లు యితే భూములకును పంగానూడెం మాలపల్లికిని చాలా నష్టము కలుగునని వ్రాసుకువెళ్లిరి. ఈపైన ఉదహరించినవారిదగ్గర మేము మొరలేట్టుకుంటే ఆపని మాది కాదని చెప్పెదరు. ఈ ముగుగుకాలువలు యీయేటిముంపులు లేకుండ శ్రీప్రభుత్వము వారు చేసే తప్ప రైతులకు చాలా నష్టము ఈసంవత్సరము వాటిల్లును. ఈసంవత్సరము శ్రీప్రభుత్వమువారు రిమిషను యీయేటివార నున్న భూముల కన్నింటికి ఇవ్వక తప్పదు. కాన శ్రీప్రభుత్వమువారు ఇకముందు రైతులకు నష్టము కలుగకుండ్ల యేలూరు తమ్మిలేరు మొదలుకొని, శ్రీపర్తిపాడువరకు యీగట్లు అన్నియు పోయించకపోయినట్లుయితే రైతుల కష్టములుగట్టెక్కువు. యేలూరు యేటిదగ్గరనేయున్నది. పంగాయ.

వృత్తాంతలేఖలు

గుంటూరు
(స్వకీయవిలేఖరి)

హిందూమహమ్మదీయ కలతలు

ఎన్నడులేనిది మా పట్టణమునందు హిందూ మహమ్మదీయ కలత లింకు అంకురించినవి. శ్రీయుత పడింపల్లి నరసింహారావుగారి బంధువుల వివాహసందర్భములో ఊరేగింపు మేళము కొన్ని మసీదుల సమీపమునకు రాగూడదని మహమ్మదీయ లాటంకపరచిరి. కలెక్టరుగారికిని గవర్నమెంటు వారికిని కంటులుగూడ పంపబడినట్లు తెలియుచున్నది. అందుపై డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగారు హిందూమహమ్మదీయ ఉభయపక్షములవారి మధ్య 144 సెక్షన్ క్రింద నోటీసును జారీచేయించిరి. హిందువులను కొన్ని ప్రాంతములలో మేళమునొనర్చవద్దనియు, మహమ్మదీయులను హిందువులతో కలిపి పోవద్దనియు, నోటీసు జారించుచున్నది. తత్ఫలితముగా యీ సంవత్సరము మొహరంపండుగ చాలించుకొనిరి. తదుపరి డిప్యూటీ గారు మహమ్మదీయులు తమ పండుగ జరుపుకొనవచ్చునని చాటింపు చేయించిరిగాని పండుగ సూత్రము జరుగలేదు. వ్యవహారములు మాత్రము ముద్రకుండా యింతటితో ఆగిపోయినవి.

పాలకొల్లు
(స్వకీయవిలేఖరి)

వధశాల

జూలై 30:—చాలాకాలమునుండి మా గ్రామమున గోవులను, ఎద్దులను కోయలుకు కడేలా నిర్బంధించుట గురించి పురపాలకసంఘములో పెక్కుమంది సభ్యులకు ఇష్టములేక, ఇంతవరకున్నా గంటుకొనినట్టిది. కాని జూలై 28 వ తేది మంగళవారము జరిగిన పురపాలకసంఘ సమావేశములో సదరు కడేలా యుండవలెనని తీర్మానించినది వ్రాయుట కంతయు విచారముచున్నది.

ఈ మాటినకు వైరుమెనుగారితో సహా పదిమంది సభ్యులు హాజరైరి. మామూలు ప్రకారము యీ అంశము ముందు మాటింగనకు అడ్డరక చేయవలసిన దని కొంతమంది సభ్యులు కోరగా వైరుమెనుగారు రట్లు చేయక వోటింగుపెట్టిరి.

వోటింగులో వద్దన్నవారు కద్దన్నవారు చెరి సమానము గుటచే వైరుమెనుగారు తమకాష్టింగువోటుగూడ కలుపుకొన్నందున సదరు అంశము నెరవేరినట్లు యెంచబడెను. ఈవార్త నెంటునే గ్రామ మంతటను వ్యాపించి పెక్కుమందిని విచారములో ముంచెను. ఈ విషయమై తమ విచారమును, అసమ్మతిని డెలుపుటకై పురజనులు బహిరంగసభ యొకటి గావించి అందు మునిసిపలకాన్సిలువారిని, వైరుమెనుగారిని యీ తీర్మానము రద్దుపరచగోరెదరట.

సశేషము.

సీతానగరం
మహాత్మా గాంధీకి జై

హిందీ ప్రచారము

రాజమహేంద్రవరం తాలూకా సీతానగరం ఫిర్యాలో హిందీ ప్రచారమొనర్చుటకై గౌరవీ సత్యాగ్రహశ్రమమునాటికోరికమీద ఆంధ్ర హిందీ ప్రచారక కార్యాలయము వారు బెజవాడలో 4 సంవత్సరములనుండి ప్రచారము చేయుచున్న శ్రీయుత పీఠపాటి వెంకటసుబ్బారావుగారిని పంపిరి. వీరు ప్రస్తుతము సీతానగరం, రాజపాలెం, వంగలపూడి గ్రామములయందు తరగతులు పెట్టి బోధించుచున్నారు. సుమారు 70 నుండి హిందీ నభ్యసించుచున్నారు.

గూడెం అను అదిమాంధ్ర పేట దీనికి యేరు యేమాత్రమువచ్చినను గ్రామమునకు నీరువచ్చును. కాన శ్రీ ప్రభుత్వమువారు దీని జనుల మొర ఆలించి ముందు పూకు వద్దము కలుగకుండ యీ యేటిముంపు లేకుండ చేయించగలందులకు మిక్కిలి బ్రాధించుచున్నారు.

అ తల సూరనారాయణ

కాలమానము

వర్షములు ప్రతిరోజు కురియుచున్నవి. మవ్వచేలన్నియు కోతకువచ్చినవి. కొన్ని కోనినారు. ఈ ఎడతెగని వర్షము వలన చాల వర్షమైనది అంచును అనుకొనుచున్నారు.

ఆశ్రమ వైద్యశాల

చుట్టుప్రక్కల గ్రామములలోని చాలమంది రోగులు ప్రతిరోజు వచ్చుచున్నారు. వైద్యశాల చాలా బాగుగా పనిచేయుచున్నది. చుట్టుప్రక్కల గ్రామములలో ఈ వైద్యశాలను గురించి ఎక్కువగా చెప్పుకొనుచున్నారు.

ముద్రాక్షరశాల

శ్రీయుత వేల్డర్ కళాశాలాధిపతి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఆశ్రమమునకై దయతో నొంగిన ముద్రాక్షరశాల రెండు మాడు రోజులలో గౌరవీ సత్యాగ్రహశ్రమమునకు వచ్చును. ఒకవారము రోజులలోనే ముద్రాక్షరశాలలోని పని ప్రారంభించెదరు. శ్రీయుత పద్మారావు అన్నపూర్ణయ్యగారు డిక్లరేషన్ ఇచ్చెదరు.

ఆశ్రమములోని బావి

తయారైనది. నుంచి నీరుముపడినది. ఆరు నిలువులలోకు నీరున్నది. ఇంకను నీరు వైకివచ్చునని అనుకొనుచున్నారు. ఈ బావిని రాజపాలెం వాస్తవ్యులు శ్రీయుత పల్లెటి సత్యనారాయణగారు త్రవ్వించిరి. సుమారు వెయ్యిరూపాయలు అనునది అనుకొనుచున్నారు. (ఒకవిలేఖరి)

కాకినాడ
(స్వకీయవిలేఖరి)

“లోకమాన్యు”ని వర్ధంతి

కాకినాడ, ఆగష్టు 2:—ఎన్న సాయంకాలము 6 గంటలకు పురమండలమున లోకమాన్య బాల గంగాధరతిల్క్ విదవవర్ధంతి జరుపబడెను. వర్ష సుగుంటచేత సభకు మిగుల తక్కువమంది వచ్చినారు. శ్రీయుత దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావుగారు ఆగ్రహసాధిపతిగ నుండిరి. లోకమాన్యుని జీవితమునుగురించి చెప్పుచు, 1885 వ సంవత్సరములో చేశ ప్రముఖులు 85 గురుచేరి కాంగ్రెసునుజరిపి చేసిన తీర్మానములగురించి పార్లమెంటుసభ్యుడైన జాక్వెస్ గానూ డైరెక్టరుహాకీబి రచించిన డెల్ షెజాన్ పద్యములలో చెప్పినట్లు ఏవో 85 గురు మార్పుండి చేసిన తీర్మానములుగా భావించవలసియు, ఆంగ్లేజీమునకును భారతదేశమునకును సఖ్యముగానుండు ఏర్పాట్లు యిప్పుడే చేసికొనవలసినదనియు యీ 85గురు చేసిన తీర్మానములే తుదకు మహాబలవత్తరమై కాంగ్రెసు సంస్థ మిక్కిలి శక్తిగలిగి పనిచేయునీతి వచ్చుననియు, 1886 వ సంవత్సరములోనే జ్యోతిషము చెప్పినట్లుగ నుడివెననియు, ఆ ప్రకారముగానే తిలక్ మహాశయని కాలమునకు కాంగ్రెసు మిక్కిలిబలపడి హైందవుల రాజకీయస్వాతంత్ర్య హక్కులకు పోరాటము జరుపబడెనని అభ్యుత్తుడు తన ఉపన్యాసములో చెప్పెను. శ్రీ సేత్రకంటి శ్రీనివాస కోనేలారావుగారు ప్రస్తుత కాంగ్రెసు విషయములను గురించియు, శ్రీ ఎ. ఆర్. పాన్ను స్వామిఅయ్యగారు తిలక్ చరిత్రయందలి పాఠములను, శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు, తిలక్ యొక్క కర్మఫలస్వాసమును గురించియు తమ యుపన్యాసములను చెప్పిరి.

విద్యాసాగరుని వర్ధంతి

గతనెల 28వ తేదీని పండుక ఈశ్వరచంద్రవిద్యాసాగరుని వర్ధంతిసభ జరుపబడెను. దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావుగారు సాధకధ్యక్షులుగనుండిరి. శ్రీ నేమూరి రామకృష్ణారావు, పెద్దాడ రామస్వామి, వింజమూరి లక్ష్మీనరసింహారావుగార్లు ఉపన్యసించిరి.

యేలేరు వరదలు
10 గ్రామములు మునిగిపోయెను

అధికార్లు ఉపేక్ష
(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, ఆగష్టు 1:—వర్షము లధికముగ కురియుచున్నది. యేలేరు నది సోనిపాళల్ చుట్టుప్రక్కల గ్రామములను ముంచివేయుచున్నది. ఈ యేలేరునది పాపాలనీటివలన కాకినాడ, పెద్దాపురం, పితాపురం, తుని తాలూకాల కొన్ని గ్రామముల భూములు సాగు అగుచున్నవి. యేలేరువరదల మూలముగ కాకినాడ తాలూకాలోని సుమారు 10 గ్రామములకు గొప్పనష్టము సంభవించినది. ఈ గ్రామములు పితాపురం యెట్టేటులోచేరిన జమీందారీ గ్రామములు. కాకినాడ కు సమీపముననున్న సర్పవరము మొత్తము చామర్ల కోటవరకు నీటి

మయమై సముద్రమైన దని చెప్పవచ్చును. పాలములన్నియు ఊడ్చై మంచిపంటలకై రయితు లాసించుచున్న సమయమున ఈ దారుణప్రవాహము సంభవించెను. చేసిన వ్యవసాయము శ్రమ అంతయు దండ్లుపై పోయినది. వేలకొలది ఎకరముల భూమి యొక్కవారి చూకు ప్రుల్లి పోవునుగదా! మరల ఆకుమట్ల పోసికొనవలెనుగాని ఆకు దొరకదు. ఆకుమట్ల పోసికొనుటకును పీలు లేదు. వ్యవసాయలేగుణమా దాటిపోయినది. కొనుటకై వరి యాకు దొరకని సమయము. పాలములన్నియు 4 అడుగులు మొదలు 6 అడుగులలోకు నీటిలోనున్నవి. పాప మీగయితుల కష్టమేమని వ్రాయగల్గుదును. బీడులు తమ యిండ్లలో వంట జేసికొనుటకై న పీలులేదుగదా! కొండలుబడిలువేసికొని వానిపై వంట జేసికొనుచున్నారు. కాకినాడ చామర్ల కోట రోడ్డు, కాకినాడ పితాపురంరోడ్డు అచ్చటచ్చట తెగిపోయి రోడ్లకు యొక్కల నీరు తారస్థి యున్నది. అట్లే రైలురోడ్డు ప్రక్కను ఒక్కపర్యాయము స్వయముగా జిల్లాకలెక్టరును, పితాపురం మహారాజావారును యీ ప్రజలకష్టముల స్వయముగ విశ్లించి నోదార్పరాదా! ఇట్టి యొక్కట్టులకు పాల్పడకుండ తగు ప్రయత్నములు చేయరాదా! రయితులు జిల్లాకలెక్టరునకు, డిప్యూటీకలెక్టరునకు, తహశీల్దారునకు, ఎట్టేటుతాణేదారునకు పిటిషన్లు పంపించుకొనిరి. ప్రతిదేటును యిట్లు మహాజర్న పెట్టుకొని గోలపెట్టవలసినదేనా! గ్రామములు ముంపునకు లోనుగా కుండ గత్యంతరము లేదా! అధికార్లు ఉపేక్ష భావము తప్ప వేరొకటి కన్పించుటలేదు.

నేను దర్బారుచేయగా యీ గ్రామములు వరదలకు పాల్పడుటకు రెండు కారణములు కన్పించుచున్నవి. ఒకటి ఏలేరునది ఏటేటవచ్చిన మట్టితో మెరకయైపోవుటయు, నది గట్టు కోసివేయబడకుండ బలపర్యకపోవుటయు, నదిగర్భమున మెరకలు తీయించి బాగుచేయించినట్లుయితే నీరు పారలిపోదనియు, గట్టు తెగిపోకుండ బాగుచేయవలసియున్నదనియు, చాలకాలమునుండి యీ బాగులు అధికార్లు చేయించుటలేదనియు రయితులు చెప్పుచున్నారు. రెండవది. యేలేరునదినుండివచ్చిన నీటి పాలములలోనుండి పారి (కాకినాడవద్దనున్న) కొవ్వొరు వద్ద మురుగుకాలుగా ఏర్పడును. ఈ మురుగుకాలవచేరు ఎర్ర ప్పయ్యవారు. దీనిలోనినీరు సరాసరిగా పోయి సముద్రములో కలియవలెను. అట్లు కలియకుండ పల్లికపర్చున డిపార్టుమెంటువారు దాని కడ్డముగ గట్టువేసిరి. ఇట్లునుంచి అడ్డముగా యీ నీటికాలువారు గోదావరికాలువనుంచి వచ్చిన పంటకాలువను కాకినాడకెదురుగానున్న భూముల వ్యవసాయమునకు పోనిచ్చిరి. ఈ వ్యవసాయమున కాటంకమునని నీటికాలువారు ఎర్రప్పయ్యవారు అడ్డుగట్టును తెగువనివ్వరు. రెండుమాడు సంవత్సరములనుండి యీ వరదలకాలములో రయితులు రివిన్యూ అధికారులను దగ్గరపెట్టుకొని ఎర్రప్పయ్యవారు అడ్డుగట్టును కొట్టివేయించు తమ గ్రామములను పోలములను సందక్షించుకొనుటగలరు. ఒక్కొక్కప్పుడు అధికారులను తెలియకుండ గూడ చేసెడివారని చెప్పుదురు. కాని డి. పి. డబ్లివివారు యీ ఎర్రప్పయ్యవారు అడ్డుగట్టును తెగగొట్టునివ్వక నిరోధించుచుండిరి. ఈ యేడు యీవరదలు వచ్చినప్పుడు ఆ అడ్డుగట్టును యింతవరకు తెగగొట్టునివ్వకపోవుటచేత ఏలేరునదికి నీరు ఎగదోసి గట్టుకు గండ్లుపడియు గట్టుపైనుండియు నీరు పారలిపోయి గ్రామములకు దారుణప్రవాహమును కలిగించెనని చెప్పుచున్నారు. ఇంకను వర్షము తగ్గలేదు. కురియుచునేయున్నది. ఎంతకాలము ప్రజ లీటిమయముననుండి బాధపడుట! మరియు మహారాజావారిలో వనవిచేసికొంటే, తా నేమిచేయగలనని అందురట. కలెక్టరుగారు, జమీందారి గ్రామము లగుటచేత నేనేమి చేయగలనని అందురట. నీటికాలువారు వైజ్ఞెస్విన విధమున వారు వర్తించుచురట. దీని కేమి తరుణోపాయము?

ధనుర్విద్యాది ప్రదర్శనము
నెల్లూరు

“అభినవప్రగోభ” “కలియుగార్జునా”ది విరుదాంకితులను శ్రీ|| జి. వి. అప్పారావుగారివల ఆగష్టు నెల 3 వ తేది 8 వ తేదీన సాయంకాలము 5:30 కు నెల్లూరులో పురమండలమున ధనుర్విద్యాప్రదర్శనము జరుపబడును. వీరు ఈమధ్య బర్మాలో జరిగిన ధనుర్విద్యా పోటీలో ప్రపంచమున కంతకును ప్రథముగ నెలసొంది బహుమానము నడవినారు.

వీరితోగూడ గూడూరువాస్తవ్యులు అసహాయోద్యమమున కారగృహీతు నందిన శ్రీ|| దేశిక్కెళ్ళి కేమరెడ్డిగారును భిమబల్లప్రదర్శనము గావించును. వీరిరువురు జూపు ప్రదర్శనకళలను మరెచ్చటను గాంచజాలను.

వీరివద్దకి నాడు రావుబహదూర్ ఆరుంబర్ల సుబ్బుకృష్ణరావు పంతులు, యం. యల్. ఓ., గారి అధిపత్యమున పాగులచే బంగారుపతకములు సమర్పించబడును.

నాటి ప్రదర్శనమునకు రాబడు 7వము నెల్లూరా శ్రీల కాంగ్రెసు సంఘముచే నిర్వహించబడు “కన్వెన్షన్ జాతీయ బాళికాపాఠశాల”కు యివ్వబడును.

ఆస్తినిష్ఠానములో ఇంటి ఇంజనీరు మరణదండనము

ముసులోని చేసిన అవివేకపు పని

ఫెలిక్స్ వాల్టర్ గారు న్యాయస్థానములో నిలువ వ్రాయుచున్నారు:—

ఇంటి ఇంజనీరు ఆస్తినిష్ఠానములో చేసిన నేరములకై ఆస్థాన లా ప్రకారము ఆయనకు కాబూలులో మరణదండన విధించిరి. దానిపై ముసులోని ప్రభుత్వమువారు కోర్టులోనున్న ఆస్థానమంత్రికి జూను 12-వ తేదీ నొక తాళిదుబంపుచు యీ మరణదండనకు నష్టపరిహారముల నీయవలె నని కోరిరి. ఆస్థాన ప్రభుత్వమువారు యీ పనిచేసినందులకు ఇంటిలోని పత్రికలను యూరోపియన్ పత్రికల విలేజరులును గూడ ఆస్థాన ప్రభుత్వము అంతర్జాతీయ న్యాయసిద్ధాంతములకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించినని వింటింది. ఇది చాల ముఖ్యవిషయము. ఆఫ్ గెనిస్థానములో నివసించుచున్న విదేశీయులయొడ ఆఫ్ గెనిస్థాన ప్రభుత్వము యొక్క చర్యకు సంబంధించియున్నది. కావున యీ క్రిందియంశములను, అంతర్జాతీయ న్యాయపరమాలకు నిష్పక్షిక్తముగనుండు మీ పత్రికలలో ప్రచురింపగోరుచున్నాను.

(1) దారియో పిపెర్నో అను ఇటాలియన్ ఇంజనీరు యేదో నేరముచేసినందులకు చేసినట్లు బహుకొన్న మీదట జూను 2 వ తేదీని ఉరిదీయబడెను. ఆయన ఆస్తినిష్ఠానమునకు వచ్చి నపుడు విదేశీయులందరవలెనే ఆస్థాన లావరతుల నొప్పకొనిరి.

ఆస్థానము చేయు లిఖితచేతులకు బోయిన వారికిని ఆస్థాన ప్రభుత్వము క్రింద విదేశీయులు వచ్చి పనిచేయువారికిని ఒక మరతుగలదు. విదేశీయులు ఆస్థానములో నున్నపుడు ఆస్థాన లాకు బద్ధులైయుండవలెను. అందరు ఇటాలియన్లు, ఫ్రెంచి, జర్మనీయులవలెనే దారియో పిపెర్నోగూడ యీ మరతు కొప్పకొని ఆస్థానములో మాడు నాలుగేండ్లు పనిచేయుచు ఆస్థాన ప్రభుత్వమునెడ భక్తిగలిగి యజమానులకు తృప్తికరముగ నుండునట్లుండెను.

(2) దారియో పిపెర్నో ఒక ఆస్థాన పోలీసు భటుడు పనిలోనుండగా చంపివేసెను. అందుల కారణానికి మరణ దండన విధింపబడెను. ఈ దండనము ఆస్థాన లా ప్రకారము న్యాయ మని అప్పీలుకోవలెను, కాబూలు మైకోగ్సు స్థిరపరచెను. కాని ఇటాలియన్ ప్రభుత్వము వారిది తెలిసి ఆస్థానమునపు రాజును తుమాపణ గోరుచు ఒకతంతి బంపెను. దానిమీద రాజుగారు ఆస్థాన ప్రజలు పక్షపాతమని తలచినను మరణదండనను తగ్గించి ఖైదువిధింపుట కుదారితో నొప్పకొనెను. ఆస్థానముచేతను వెరిగినవారే వీరు గాని యిట్టి నేరము చేసినపుడు అచటి న్యాయవిధానమును బట్టి తుమాపణ నొసంగరని తెలిసికొనగలరు. ఈకేసుమీదనే ఇంటికి మిత్రత్వముతో నున్న యొక ప్రభుత్వము ముసులోని మంత్రివర్గమునకు సలహా నిచ్చుచు ఆస్థానము కెట్టిభంగముగలుగజేయవద్దనియు ఆస్థానమునపు రాజును అనుగ్రహింపవలసినదిగ మాత్రము కోరవలెననియు చెప్పిరి.

(3) ఆస్థాన సాంప్రదాయముల ప్రకారము దారియో పిపెర్నోయే ఆస్థాన చేయుని చంపెనే వాని బంధువుల తుమాపణను బొందుటకు వారికి కొంతభగన మియవలెను. దారియో పిపెర్నో ఖైదులో మాట్లాడుచుండ నుండి సత్వీన ర్తనతో నుండి త్వరగా విడుదలగాకుండ ఆస్థాన ప్రభుత్వముచే కుట్రచేసి ఖైదులోనుండి తప్పించుకొనెను. ఈసంగతి ఆయన తండ్రికి వ్రాసిన ఉత్తరములో నొప్పకొనబడెను. ఆ ఉత్తరము, ఇంటిపత్రిక ట్రైబ్యూనాలో ప్రకటింపబడెను. ఆయన సోవియటు రష్యాకు పారిపోవబ్రయత్నించెను. ఆంగ్ల హైందవచేతపు సరిహద్దు ప్రాంతములో నున్న అధికారులనుజూచి భయపడి ఆయన బోల్షివికులచే జిక్కిరించెను. మరల ఆరెట్టు జేయబడి ఆస్థాన న్యాయాధిపతుల యెదుట విచారించి మరణదండన మరల విధించిరి. సరిగా జూను 2 వ తేదీని ఉరిదీయబడెను.

(4) ముసులోనిగారు సంగతిసందర్భములేమో పూర్తిగ చెలిసికొనకుండ యీక్రింది పని చేసెను.

(అ) జూను 6 వ తేదీని విక్టరు ఇమాన్యుయలు III రాజయొక్క 25 వ సాంవత్సరికోత్సవ సందర్భమున కోసులోనున్న ఆస్థాన మంత్రి సర్దారు అజిముల్లాఖానున్న, పారిసులోనున్న ఆయన సహోధ్యాయి సర్దారు మహమ్మదు నాదర్ఖానుగారును విందుకు ఆహ్వానింపబడగా వచ్చిరి. అప్పుడు విందింకను మాడుగంటలకు ప్రారంభమగునగా ముసులోనిగారివద్ద నుండి ఒక ఉద్యోగివచ్చి ఆస్థాన మంత్రులకు బంపిన ఆహ్వానము కొట్టివేయబడె ననియు యీ తొటవిందు కుండ నక్కరలేదనియు సర్దారు అజిముల్లాఖానుగారికి చెప్పెను.

(ఆ) జూను 12 వ తేదీని ముసులోనిగారు సర్దారు అజిముల్లాఖానుగారి కొక తాళిదు బంపిరి. అందులో 7 వేల పానులు నష్టపరిహారములకై నీయవలెననియు, కాబూలులో దారియో పిపెర్నోకోస మత్సవము జరుపవలెననియు, ఆస్థాన విదేశాంగమంత్రి ఇంటికి రావలెననియు, ఆస్థాన సెనాయాలు జండాతో వచ్చి ఇంటి జెండాకు సలాము జేయవలెననియు కోరిరి. ఈ తాళిదులో ముసులోనిగారు ఇటాలియన్ హంతకుని యురి దీయుట ఘోర మగు సంగతి యనియు శాంతముగ నుండు జీవనమునకు విరుద్ధమనియు గూడ చెప్పిరి.

(ఇ) ముసులోనిగారు తమ విద్యాలైదువ్య జౌదార్మములను పైన చెప్పిన విధముగ ప్రకటించుటతో తృప్తిజెందక ఇటాలియన్ పార్లమెంటులో సంక్షిప్త లేఖకుడుగ నుండిన దారియో పిపెర్నో తండ్రి కొక యుత్తరము వ్రాయుచు ఆయన కొడుకు చావునకు విచారమును దెల్పుచు యీహంతకుడు చేసినయోధు డనియు ఇటాలియన్ లీవియమున పగ దీర్చుకొన కోరెదననియు ఇంటి యెప్పటికిని అట్టియోధుని మరువజాలవనియు ఆస్థాన పోలీసువాని జంపి ఆవిషయమును తండ్రికి వ్రాసి ఇంటిపత్రికలో ప్రచురించుటచేత నేరము తగ్గ ననియు వ్రాసిరి. ముసులోని లేఖగూడ 'ఏజెన్సీ ట్రైబ్యూన్' లో ప్రచురింపబడెను. తమచేతములోనే ఇటాలియన్ నేరస్థులను వదిలివేయుచుండ విదేశములో ఇటాలియన్ హంతకుడు దీయబడినందులకు ఇంటిదేశమంతయును ఆస్థానమునకు విరుద్ధముగ అధికారులద్వారా ఆవేశమును గనపరచిరి.

ఈలోపల మరియొకటి జరిగెను ముసులోని ప్రభుత్వమువారు కరాచీకి సరుకు దీసికొని పోయ్యే ఇటాలియన్ స్త్రీమరుమీద పన్ను వేసెను. దీనికి ఆస్థానము మిదివరకే డబ్బు చెల్లించెను. ఇంతేగాక ఇంటి బాంకులలో ఆస్థానమునపు డబ్బుండెను. దానిమీదగూడ పన్ను విధించెను.

ఆస్థాన ప్రభుత్వము కాబూలుకును కోసునకును దూరమగుటచేత ముసులోనిగారి తాళిదుకు సకాలమున ప్రత్యుత్తర మియలేక పోయెను. ఇందులకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెదరో లేక పోనో అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమునకు బంపెదరో తెలియదు.

ఈసంగతులను దెల్పుటలో నేనొక్క విషయమును గట్టిగ దెలుపగోరెదను. ముసులోనిగారు ఆవేశము బట్టబాలనపుడు న్యాయప్రకారము అంతర్జాతీయ విచారణతో, లేక తటస్థులద్వారా సర్వేయమును దెలుసుకొనుటతో జేసినయెడల ప్రపంచములో నందరును సానుభూతితో నుండెడివారు. కాని ఆస్థానమునపు సరుకు మీద నుండిన వివాదము పన్ను విధించుట అన్యాయమును పశుబలమును వ్యక్తము జేయుచున్నది. జాతినమితిగో సభ్యత్వముగల దేశము జేయవలసిన పనిగ నుండలేదు.

ఇటాలియన్ ప్రభుత్వమును ఆస్థానములో పనిచేయు ఇటాలియన్లుగూడ ఆస్థానములో జేసినపని న్యాయముగనే యున్నదని బహుకొన్నట్లుల నిష్పక్షిత్వములకు గాన్పించగలదు. న్యాయ ప్రకారము ఆస్థాన న్యాయవాదులు స్థిరపరచిన దానిని విదేశీయులు కాదనజాలరు. కారణము ఆస్థానమునకు గల విదేశసంబంధములకు మూలము ఆస్థాన ప్రభుత్వాధికార మంగీకరింపబడెను.

ఆస్థానములోనుండి పనిచేయుచున్న విదేశీయులు చాలమంది ఆస్థాన ప్రభుత్వ రక్షణమును బహయుచున్నారు. ఇప్పటికి 40 యేండ్లనుండియును ఇంగ్లీషు అమెరికన్ ఇంజనీరులు ఆస్థానమునకు బోయి యచట పనిచేసియుండిరి. ఆంగ్లేయులు హాల్డే, ఫ్రాంకుమార్డు, ధారెంటు, పినుకాలెను, సార్డు మిలియరు, కెల్లీ, డార్లీ, లించి, దాన్సిన్ హామ్మిలు, ఫాసెలు, మాలెటు, డాక్టరుగ్రే, డాక్టరుబ్రౌను, డాక్టరు డాలీ దంపతులు, అమెరికన్లు జ్యూయెటు, క్రాఫర్డు వీరందరును ఆస్థానములో వందలకు గట్టుచు, గనులను పరిశోధించు నైద్యము జేయుచునుండిరి. కాబట్టి విదేశీయులు ఆదేశము నెడగొరవముగలవారు నిర్భయముగనుండిరి తెలియును. ఈమధ్యమా డేండ్లక్రింద ఫ్రెంచి పరిశోధకులు ఫూచెలు, హాకిన్, గోడర్డుగారలు ఆస్థానమునుండ, పరిశోధనకార్యములపై అక్వాటో హులయి పోవుచు అచట ప్రజలను ప్రభుత్వమువారును దయతోనుండిరి చెప్పిరి.

* * * *

ఆస్థాన ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము

పిపెర్నో మరణదండనపైని ఇంటి బంపిన తాళిదునకు ఆస్థాన ప్రభుత్వమిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము కాబూలు వార్తాపత్రికలో ప్రచురింపబడినది. అందు ఇంటి విదేశాంగమంత్రివర్గమునకు కేసువివరములు పూర్తిగ చెలియవని తెలుపబడినది. పిపెర్నో ఆస్థాన

పోలీసును పనిలో నుండగా చంపవలెనని చంపెను. అందుల కాయనకు ఆస్థాన ప్రకారము మరణదండన విధింపబడెను. ఇటాలియన్ ప్రభుత్వమువారు యేకాగ్రముచేత చంపవలెనని చంపినవాని విషయమై న్యాయప్రకారము రిడీయబడినపుడు ఆవిషయమై విచారించిరి? అట్లు చేయుటవలన రెండు ప్రభుత్వములకు యెడబాటు గలుగ జేయుచున్నారు. ఇటాలియన్ ప్రభుత్వమువారు కోరినయెడల న్యాయపరమ వివరములన్నియు దెలుపబడును. ఇటాలియన్ ప్రభుత్వమువారు కోరినవాని నంగీకరింప వీలులేదు. ఈమరణదండనము రహస్యమును ఘోరముననియే కారణములచేత ననిరి? అని ప్రత్యుత్తరమునందు దెలుపబడినది. ఆప్రశ్ననుపత్రిక యీవిషయమై విమర్శజేయుచు పిపెర్నోను ఆస్థాన చేయవలెనని ఆతనుగూడ నురిదియబడెడివాడని వ్రాసెను. అమీరు హబిబుల్లా ప్రభుత్వ కాలమున జర్మన్ ఫీమరు అనువానిని ఆస్థాన ఆఫీసుకు చంపగా ఉరిదీయబడెను. ఈ మధ్యనే యిద్దరు ఆస్థానము గజనీలో బ్రాహ్మి అనువానిని చంపగా దేశ న్యాయప్రకారము ఉరిదీయబడిరి. ఇంటి యీకేసు వివరములను గమనించిన యెడలను, భవిష్యత్తులములను ఆస్థానముతో మిత్రత్వము నుండుటవలన గల్గు వాని నాలోచించినను ప్రాచ్యదేశముతో సంబంధములగున్న ఆలోచించినను యిట్టి తాళిదు నంపియుండనిదేయని ఆపత్రిక వ్రాయుచున్నది. పోలీసువాని హత్య ఆస్థాన దేశమునకు విడుగుబడినట్లు యెప్పుడు. ఈ తాళిదువలన ప్రజలకు ఆగ్రహమెక్కువయ్యెను. ఆస్థానము గౌరవముగ జీవించుటకును, జాతీయ గౌరవమును రక్షించుకొనుటకును, దేశములో నందరుగూడ త్యాగముజేయును అను సిద్ధాంతము ననుసరించెను. ఒకలైనను సరియైనవాదము లేనందువలన యీ తాళిదును ముఖ్యముగ గమనింపుట లేదు. అయినను ఆస్థానమునకును ఇంటికిని తగాదా వచ్చునని కాబూలు పత్రికలలో చర్చింపబడినను త్వరలోనే యీ విషయము పరిష్కారముగా గలవని మేము నమ్మెదము.

(పయినీరు)

లిట్టను ప్రభువు దేశబంధువానుగార్ల రాయబారములు

మధ్యవర్తి టి. హెచ్. ధారనుగారు తెలిపిన
సంగతులు

లిట్టను ప్రభువు దేశబంధువానుగార్లకు జరిగిన రాయబారములను గురించి బెంగాల్ పత్రికలో ప్రకటించిన 'వేఫేర్లు' అను సాంకేతిక నామధారి ఆరాయబారములను జరిపిన మధ్యవర్తులలో ధియో. హెచ్. ధారనుగారు లొకరిని తెలిపెను. మాబిలేఖర ధారనుగారిని సందర్శించి ప్రశ్నించెను.

"వేఫేర్లు నామధారి మితవాదుల పత్రికలో ప్రకటించిన విషయముల కెట్టి ప్రాముఖ్యత కలదో నేను గ్రహింపజాలకున్నాను. నే నీరాయబారములలో జోక్యము కలిగించుకొనుటకు మీరంగీకరింపనిచో మీప్రతిపక్షులతో చేరెదను" అని పండితి మోతీలాలు నెహ్రూగారి కడకేగి బెడరించినట్టి మనుష్యుడైనను సరే అట్టివాడు చేసిన ప్రకటనలను వివేకవంతులనా రెవరును నిజమని నమ్మరు. అట్టివాని ప్రవర్తననుండు రికిని గౌరవ ముండదు. లిబరలు కత్తువారు మాబిలేఖర లేనివారనియును ఎవరు, హెచ్చుమూల్యము నిచ్చిన వారి కెట్టిరహస్యములైన నెలిచేయుటకు వారు సంజయింపరనియును యీవేఫేర్లు ప్రవర్తనలన లిబరలు కత్తువారి చండముగూడ తెల్లమైనది.

ఒక్క భారతమాత గర్భమునందే దేశబంధు దానుగారును యీవేఫేర్లు నామధారియును గూడ జనించి యుండుటబట్టి ప్రకృతియం దెట్టి చిత్రములైన జరుగుచుండునని గూడ స్పష్టమైనది. గౌరవ సహకారవిషయమున దానుగారి మరతు లేవ్వయో ముఖ్యులనవారికి తెలిసియే యున్నది గాన ఆ మరతుల నెటులైన గ్రహించవలెనను కోరిక తోడనే తాము లేనిపోని దానిని కొన్నిటిని కల్పించి ప్రకటించినచో నిజ మెరిగినవారిని నాతేపించుచు సరియైన మరతులను ప్రకటింతురనియు ఆశ్రితిగా తాని నిజమును చెలిసికొనవచ్చు ననియు లిబరలు పక్షమువారియుక్తిని పన్నిరి. ఈ పక్షమువారికి చేసెంటు ఓనమాలు వ్రాయించుట నరసరమని చాలకాలము క్రితమే నాకు తోచినది. నాయూహా నిజమేనని దీనివలన మరింత ధృవపడెను (మా ప్రత్యేక విలేఖరి.)

చుండుకునూనె సెనా 1-కి 0-6-0

ఈ నూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలులు, జీగోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హాగలుగక చక్కగ బెరుగ గవు.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

త్ర్యభావ ప్రపూరితములు గానేరవు. అట్టి యనుకూలఫలము అసహాయోద్యమము వలన దేశమున చేకూరెననియు, గృహమగు ప్రజాప్రభోధము గలిగెననియు, ఎల్ల రంగీకరింపక తీరదు. కాని, ప్రభోధమున కనుగుణముగ ప్రజలు కార్యదీక్షనుగూడ జూపియున్నచో, స్వరాజ్యనిర్మాణ మతి చురుకుగ జరుగుచుండెడిది. కాని, బుద్ధుడప్రా య మ గు బాహ్యోత్సాహము కార్యరూపము దాల్చుకత్వరలో నడుగంటుట దేశదురదృష్టము. ఇప్పటి కయినను, గ్రామ పునర్నిర్మాణమును జరుపగల సమర్థులు బయలుదేరుచో, దేశమునందు సత్వ రాభివృద్ధి గలుగునని నిశ్చయముగ బలుకవచ్చును. అందుచే, కళర్దీగారు పూనానగరమునం దిచ్చిన గంభీరోపన్యాసమునందలి హేతువాదముతో నేకీ భవిషజాలము. లోకమాన్యుని విశాలదృష్టి ని గ్రహింపజాలక, కొందరు విపరీతాభిప్రాయములను వ్యాపింపజేయుట విచిత్రము. లోకమాన్యుడు కేవల పూర్వాచార పరాయణులనియు, సంఘసంస్కరణ మనిన గిట్టదనియు, దెలుపువారు బయలు దేరిరి. లోకమాన్యుని గౌరవించుట కిది మార్గము గా జాలదు. భోజన ప్రతిభోజనాది విషయములలో, లోకమాన్యుడు కేవల ప్రాచీన నియమముల ననుసరింపలేదని, జోసెఫ్ బాప్టిస్టాగారు దెలుపుచున్నారు. ప్రధానాశయము రాజకీయమయినను, అందుకు ప్రతిబంధకముగ నుండెడి ఆచారములను లోకమాన్యుడు పాటింపలేదని, వారి జీవితము నెరిగినవారికి తేటతెల్లమే. హిందూమహమ్మదీయసఖ్యముయొక్క ప్రాముఖ్యతను వారెటుల గ్రహించినది, లక్ష్యాపురములో జరిగిన ఒడంబడికయే ప్రబలనిదర్శనము. అస్పృశ్యత తొలగ వలయునని, లోకమాన్యుడు గాఢముగ వాంఛించెనుటకు నిదర్శనములు గలవు. నిమ్న జాత్యుద్ధరణకై కృషిసలుపుచున్న సింధీగారికిని, లోకమాన్యునికిని గల అనురాగము సువిదితము. స్వరాజ్యసిద్ధికి ప్రజలు వారిపై వారాధారపడియుండవలెనని, లోకమాన్యుడు మొదటినుండియు బోధించుచుండెను. కాని లోకమాన్యుడు ఇంగ్లండుకు రాయబారమునకు వెడలినపుడు, వారిసిద్ధాంతముల కిది వ్యతిరేకముగాదాయని యడిగినవారు గలరు. యుద్ధసమయమునందు ఇంగ్లండు దెలిపిన గంభీరభావములను అమలులోబెట్టుట కవకాశ మిచ్చుటకే, లోకమాన్యుడు సంకల్పించెను. అట్టి యవకాశమును ఇంగ్లండు గైకొనక, వెనుకంజ వైచెను. లోకమాన్యుడు మరికొంతకాలము జీవించియున్నచో, ఎట్టి ప్రత్యుత్తర మొసగియుండునో దెలుప నక్కరలేదు. మహాత్ము డట్టి ప్రత్యుత్తర మొసగి, లోకమాన్యుని బాధ్యతను కొనసాగించెను.

రిఫ్సంకులము

రిఫ్సంకులము, ఫ్రెంచివారి కనుకూలముగ పరిణమించుటలేదని, వార్తలు దెలుపుచున్నవి ప్రాన్సు త్వరలో విజృంభించి ముందుకు నడువవలెనని సంకల్పించెనుగాని, వారికోర్కె నెరవేరక ముందే అబ్దుల్ కరీంగారు విజృంభించిరి. ఫ్రెంచి కావల్సినన్యము అబ్దుల్ కరీంగారి వశమగుటచే, సందిగ్ధస్థితి జనించుచున్నది. రిఫ్లను జయింపవలయుననిన, ఫ్రెంచిసైన్యములు విశేషముగ నరుచెంచవలయును. అంతటి వ్యయమునకు లోనై మనుష్య

నష్టమునకు పాలగుట, ఫ్రెంచివారికెంతకష్టమో యూహింపవచ్చును, ఏలనన యూరపియను సంగ్రామనష్టమునుండి ప్రాన్సు యొక్కను కోల్పోనలేదు. ఫ్రెంచివారు మొరాకోయధములో సవనసరముగ ప్రవేశించి, ప్రస్తుతస్థితికి కారకులయిరి. ఇక నయినను ప్రాన్సు తనపౌరబాటును సవరించుకొని, రిఫ్ల స్యాత్రుత్వమును గుర్తించుచో, మొరాకోయధ మాగిపోవును. అబ్దుల్ కరీంగారు అన్యదేశాక్రమణము నాశించుటలేదు. స్వరక్షణార్థమే వారి యుద్ధమున దిగినటుల ప్రకటించిరి. మొరాకోయధము, స్పెయిను, ఫ్రెంచి సాంఘికవాదులకు రుచింపలేదని, తంతివార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఫ్రెంచి, స్పెయిను సాంఘికవాదులిటీవల సమావేశమయినయి, బ్రిటీషు కార్మికులపక్షమున, కలనల్ వెడ్జెపుడ్డుగారు సభకు హాజరయినయి, రిఫ్ల స్యాత్రుత్వమును గుర్తించెడి పరతులపై సంధి జరుగవలయునని తీర్మానింపబడెననియు, రూటరు దెలిపియుండెను. స్వలాభము గ్రహించియినను, ప్రాన్సు స్పెయిను దేశములీ మార్గము ననుసరించుట శ్రేయస్కరము.

ఆంధ్రోద్యమము: నిజామురాష్ట్రము

నిజామురాష్ట్రమునందు ఆంధ్రోద్యమము పట్ల అభిమానము హెచ్చుచున్నందుకు సంతసింపవచ్చును. ఆంధ్రోద్యమము కేవల భాషాభివృద్ధికై పనిజేయుటచే, రాజకీయవాసనలేదని జెప్పవచ్చును. కాని, పోలీసుయద్యోగుల చర్యలవలన ఉద్యమ ప్రచారమున కాటంకములు గలుగుచున్నటుల, నీలగిరి పత్రికాప్రకటనముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. ఆంధ్రప్రముఖులలో నొకరికి వాగ్బంధన మొనర్చిరట. ఇట్టి నిరోధమును నైజాముప్రభుత్వమువారు తొలగించి, ఆంధ్రులవికాసమునకు సంపూర్ణావకాశమునొసంగ ప్రార్థితులు. నైజామురాష్ట్రమునందు ఆంధ్రులసంఖ్య విస్తారము. ఆంధ్రు లిపుడిపుడే మేల్కొనుచున్నారు. ఆంధ్రాభ్యుదయము, నిజాము రాష్ట్రాభ్యుదయమునకు తోడ్పడు ననుట నిశ్చయము. ఆంధ్రుల వికాసము నిజామురాష్ట్రవికాసమునకు మార్గము జూపగలదు. దక్షిణదేశము నందుగూడ, ఆంధ్రవ్యక్తిత్వము పరిస్ఫుట మగుచుండ, ఆంధ్రమండలములందు నూతనతేజస్సూర్తి గలుగుట వింతగాదు. ఆంధ్రప్రభోధమునకు ప్రోత్సాహము గలుగజేయుట, నిజామురాష్ట్ర పాలకుల విధియని ప్రత్యేకముగ దెలుప నవసరము లేదు.

హిందూదేశము: జాతీయత

హిందూదేశ మొకజాతిగాదనియు, యూరపుఖండ మొకజాతి ఎటులగాదో హిందూదేశమును గాదనియు, బర్మెకాపెడ్డు ప్రభువుగారు వెనుక సూచించియుండిరి. భారతవర్షమునందు పాశ్చాత్య దేశముల బోలు జాతీయత లేకున్నను, సమష్టి జాతీయత గలదని ప్రాజ్ఞు లంగీకరించిన విషయమే. కాని, తడవ తడవకును, హిందూదేశ మొకజాతిగాదనియు, స్వపరిపాలనము కది య్వర్థము గాదనియు, బర్మెకాపెడ్డు ప్రభువు లాక్షేపించుచుదురు. తమ కవసరము వచ్చినపుడు మాత్రము హిందూదేశ మొకజాతియనియే, అధికారవర్గము వారుముచ్చటించుచుదురు. ఇట్టి స్వవచన వ్యాఘా

తము బనికరాదని, లండను మైన్యుస్ట్రీక మండలింపుచున్నది. రాజ్యాంగవేత్తలు సయితము, యిచ్చనచ్చిన రీతిని మాటలాడుటచే, వారి ప్రసంగములకు విలువ లేకయున్నది.

ఏబదిమంది అరెస్టు చేయబడిరి

పీర్లపండుగ మహాత్వము
కలకత్తా, ఆగస్టు 8:- రాజబజారునందు రెండు మహా మృదీయ కక్షలకును సంబంధించిన పోరాటమందు ముగ్గురు పోలీసు కన్స్టేబులులకు గాయములు దగిలెను. ఈ సంవత్సరమున యేబదిమంది అరెస్టు చేయబడిరి.
మరియొక పోరాటము
కలకత్తా, ఆగస్టు 8:- పేటయందు పీర్లపండుగసందర్భమున పోరాటము జరిగెను. రెండు మహామృదీయ పార్టీలకు జీరటు బ్రిడ్జియందు వాడుప్రతివాదములు టోరీసుల్లా నగురించి బయలుదేరు వాదము ను దిరి పోరాటము జరిగెను. కష్టాలు జోరుగా ఉపయోగింపబడెను. అయిదుగురు తీవ్రముగ గాయములు దగిలెను. గాయములు దగిలినవారిలో నొకపక్షపు నాయకుడు గలడు. నాయకుడు కొన ఊపిరితో ఆసుపత్రియందున్నాడు. ఆయన తన వాగ్మూలము నిచ్చెను. ఇంతవరకును ఎవ్వరిని బోలీసువారరెస్టు చేయలేదు. (అ. ప్రె.)

వెంట్లీ ఫిల్మ కేసు

పిల్ల పితూరీ
కలకత్తా, ఆగస్టు 8:- కాలిఫోర్నియాలోని వొంగసాత్స్ మిచ్చినందులకు తేబడినకేసు నేడు హైకోర్టునందు స్పెషలు జూరి సమక్షమందు న్యాయమూర్తి బి. బి. ఫూఫ్ గారు తీర్పు జెప్పిరి. వెంట్లీ ఫిల్మకేసునందు ముద్దాయి (పెసిడెంసీ మేజస్ట్రేటు నెదుట సాక్ష్యమిచ్చెను. కాంటెలు రోజున మరీ యిద్దరు దగాజేసి రను నేరముక్తింద చార్జీ చేయబడిరి. ముద్దాయి రెండు స్టేటు మెంటులను మేజస్ట్రేటు యెదుట గావించెను. రెండును కుద్ర అబద్ధమైనవి. అందుపై ముద్దాయి నెవన్సునకు కమెంటు చేయబడెను. జూరీ ఏకగ్రీవముగ ముద్దాయి నేరస్తుడని యభిప్రాయ మొసంగెను. అందుపై ముద్దాయికి ఒకసంవత్సరము కఠినపరకము విధింపబడెను. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా హైకోర్టు ఆక్టింగు ప్రధాన న్యాయమూర్తి

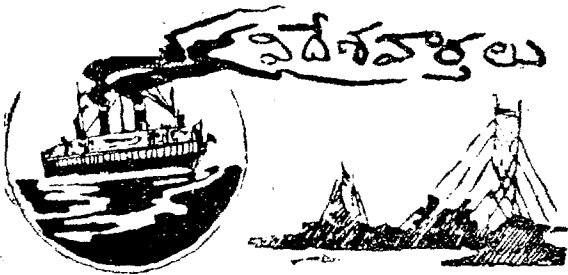
సర్. నవినరాజన్ ఫటర్సీ గారు రభినందింపబడుట
కలకత్తా, ఆగస్టు 8:- బెంగాలు ప్రధానన్యాయమూర్తి పదవి సరికరించుటచే న్యాయవాదులు సర్. నవినరాజన్ ఫటర్సీగారి నభినందించిరి. అడ్వోకేటు జనరలు, వకీలు సంఘాధ్యక్షుడు యింకార్వరేబెడ్డు లాసానెట్టి సంఘాధ్యక్షుడు పూర్వముగ బెంగాలు ఆక్టింగు ప్రధానన్యాయమూర్తిని కొని యాడిరి. ఉచితరీతిని సర్. నవినరాజన్ గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

తిరువాన్కూరు శాసన సభ వ్యయభారమును దగ్గించవలయునని

సభ్యులు గోరుట
తిరువేల్వేము, ఆగస్టు 8:- మామూలు ప్రకారముగ నేడు ఉదయం 11-30 గంటలకు శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. దినమంతయు బడ్జెటుపై సర్వసామాన్యమైన చర్చక్రింద వినియోగింపబడెను. కొన్ని శాఖల పరిపాలనను గురించి చర్చయందు సభ్యులు వివర్ణనముల గావించి, వ్యయభారమునుదగ్గించవలయునని గోరిరి. అధికారుల ప్రక్కనుండి ఆర్థిక కార్యదర్శి యిచ్చిన సమాధానానంతరము చర్చ ముగిసెను. రాత్రి చాలసేపువరకును చర్చ జరిగెను. పిమ్మట సభ నిల్చివేయబడెను. రేపుడు ఎల్లుండి యు పబ్లికు సెలవులుగాన గురువారము నాడు శాసనసభ తిరిగి సమావేశమగును. (అ. ప్రె.)

వర్తమానుపత్రిక సంపాదకుని అపీలు త్రోసివేయబడెను

ఖానుపురం, ఆగస్టు 8:- వర్తమాను పత్రికా సంపాదకులగు రామ్ మంకరు అవస్థికారు అలహాబాదు హైకోర్టునందు గావించిన అపీలు కొట్టివేయబడెను. ఇండియను పీసలు కోడు నందలి రాజద్రోహపు సెక్షను క్రింద వీరలు శిక్షింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

భారతదేశ వ్యవహారములు

కామన్వెల్త్ ప్రశ్నలు

గడువుకు పూర్వమే విరామము జేందుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, ఆగస్టు 31:—జూలై 31 వరకు అన్ని ఉద్యోగ శాఖలనుండియు రిటైర్మెంట్ సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగులు అసలు రావలసిన పింఛను గడువువరకు ఉండకనే తక్కువ పింఛనుల మీద పనిని చాలించుకొనినది బ్రెస్నెట్టుగారికి వింటర్ట్సు ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను.

శ్వేతబాలికలను మోసబుచ్చుట

బొంబాయి నుండి పోర్చుగీసు ఇండియాకు, శ్వేతబాలికలను ఉద్యోగముల కొరకు బెట్టి పడుపువృత్తికి ప్రవేశపెట్టుచున్నారని బొంబాయి ప్రభుత్వమునకు తెలిసిన సంగతులను దేగారు డెలుప ఆసంగతి తనకు తెలుపబడలేదనియు, తనవలె ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ఆన్వయహారమును పరిష్కారము చేయగలరనియు కావలెనన్నచో ప్రత్యేకముగా విచారించి కనుగొనెదమనియు బర్మెన్ట్ హెడ్ ప్రభునితరపున వింటర్ట్సు ప్రభువు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చెను.

బొంబాయి యంత్రాలయముల వేతనములు

1914 కంటే 1921 లో బొంబాయి నేతయంత్రాలయములలో వేతనము తక్కువగనన్నవనియు, పెట్టెంబరు మొదటి తేదీనుండి నూటికి 1 1/2 చొప్పున వేతనములను తగ్గించుటకు యంత్రాలయపు యజమానులు నిశ్చయించిరనియు వింటర్ట్సుగారు నుడివెరి. వేతనములు తగ్గించుటయు ప్రయత్నింపబడుచున్నదనియు ఒకేసారి జరుగనని దేగారిని. యజమానులలో ప్రముఖుడు ఒకడు ఈ ప్రకారము జేయ నిశ్చయించెనని.

వింటర్ట్సు ప్రభుని ప్రత్యుత్తరము వినిపించలేదు.

కార్మిక పరిస్థితులు

స్టీలుగారి యభిప్రాయము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, ఆగస్టు 1:—కార్మిక ప్రభుత్వము వచ్చినచో కార్మికపక్ష హితులు, రాజ్యాంగమునందు సలహా నిచ్చువారలు రాజ్యాంగ సక్రమపద్ధతులను నీట గల్గెదరనియు, ప్రతిపక్షము యందును ఒక శతాబ్దముక్రిందట చాకగ మాత్రమే పోటీజేయు కష్టకాలమువలె ఇప్పుడు పరిస్థితి తేర్చుకొనవలయు నుడివెరి.

రిపు సంకులము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

ప్యారిస్, ఆగస్టు 1:—రెంపునపత్రిక వార్తలు పెజా నుండి ఇట్లు దెలుపుచున్నవి:—సముద్రము మీద అట్లు కరీంగారికి విమానములు సప్లయ అయినవి. పిటిని అనిజరు, షెనూను వైమానిక శాలయందు తయారుజేసి రనుకొనుచున్నారు. రిపుల పంపులనుండి ఫ్రెంచి విమానములనుండి బాంబులను వేయివారితో రిపుల వైమానికదళము జర్మను నావికుని యాజమాన్యమున పోర నుద్దేశించి రనుకొనుచున్నారు. కాని రిపుల వైమానికదళ మేర్పడుటకు ముందే ఫ్రెంచిపటాలము వచ్చి ముందుగానే జాగ్రత్తపడెను.

కీ॥ శే॥ కర్నలు

సి. ఎఫ్. క్యాంబెలుగారు

లండన్, ఆగస్టు 31:—రెస్టి నెంటు కర్నలు చార్లస్ ఫెర్నానెస్ క్యాంబెలుగారు చనిపోయిరి.

అమెరికను వైమానికులు మరలిపోవ యత్నించుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

న్యూయార్క్, ఆగస్టు 1:—న్యూబానండ్ రిపులపై దాడి వెడలి-ఫ్రెంచివారికి సహాయము చేయబోయిన 29 వాలంటరులలో 6 గురు తమ మనసులను మార్చుకొని తప్పించుకొని పారి పోవుటకు నిశ్చయించు కున్నవారై పొగయోడలో నుండి సదిలోనికి దిగిరి. ఒకడు పారిపోయెను. తక్కిన అయిదుగురు పట్టువడిరి.

కామన్వెల్త్

లండన్, ఆగస్టు 31:—నవంబరు 16 వరకు కామన్వెల్త్ ఆఫ్ నేషన్సులను, 7, 8 తేదీలను ఆగిపోవును. ఆగస్టు సెప్టెంబరు ఆక్టోబరు మాసములవరకు ప్రస్తుతము పరిష్కారము గావలసియున్న చట్టములు అంతవరకు ఆఫ్ నేషన్సులను.

అవసరసమావేశము

ఈలోపుగ పారిశ్రామిక పరిస్థితులు మరింత ఉపద్రవకరముగ పరిణమించినచో పార్లమెంటువారు సమావేశమగునా యని మార్జిన్సుగా రడుగ అట్లు సమావేశమగుటకు సదా అధికారమున్నదనియు, అట్లు చేసెదనని ఆభయమొసగుటకు సందియము లేదనియు అట్టి ఆభయము అవసరమని తలచినయియు బార్లిమెంటు గా రనిరి.

పాటియాలా మహారాజు

లండను చర్యలు

లండన్, ఆగస్టు 31:—పాటియాలా మహారాజుగారిని గూర్చి వార్తాపత్రికలన్నియు గొప్పగా వ్రాయుచున్నవి. స్వామివోయిహాట్టులో 100 గదులు పాటియాలా మహారాజుగారు సిబ్బందితో ఆక్రమించుకొనిరి. భారతదేశముత్రాలు వచ్చి పీరిని ఇచ్చట జూచుచున్నారు. నవవగరు రాజుగారుగూడ వచ్చి జూచిరి.

జాతీయమిత్రులకు సంస్థానాధీశ్వరుల ప్రతినిధిగ జనీనా కేటకు సిద్ధమగుటకు ఇండియా కార్యాలయముతో సంగతి సందర్భములను ఆలోచించి సంస్థిధు లగుచున్నారు.

కప్టన్ ఆర్థరుగతి

విచారణ త్వరలో గావలెననుట

లండన్, ఆగస్టు 1:—చెలసాల యందున్న కప్టన్ ఆర్థరుగారిని త్వరగా విచారించవలెనని బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు ఫ్రెంచివారిని గోరిరి.

గ్రీసు-బల్గేరియా

చెడుమున్న దనుట

కారణము, హత్య

ఏథెన్సు, ఆగస్టు 31:—గ్రీకు భూస్వామిని బల్గేరియను వ్యక్తి జంపుటచే, గ్రీకు బల్గేరియాకు చెడినదని అనుచున్నారు.

బల్గేరియాలోనున్న 5000 గ్రీకులు ఆక్టోబరు 15 తేదీలోపుగ ఆ స్థితి పరిష్కారము జేసికొని బోనున్నారు. ఇంతకు ముందే ఆ స్థితి విడిచిపెట్టి బోవునటుల జేయుటకు ఈసాత్యా జరిగినదియు, ఆ విడిచిపెట్టబడిన ఆ స్థితి ఆక్రమించుకొనుటకు బల్గేరియా ఇరెగ్యులరు సిద్ధముగ నున్నారనియు గ్రీకు విదేశాంగ మంత్రి దెలియజేసెను.

హంతకులనుబట్టి శిక్షింపవలెనని గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు బల్గేరియా నడిగిరి. ఈవ్యవహారమును చులకనగ బల్గేరియా జూడ నుండుటచే సరిహద్దు సైన్యములను గ్రీకులను గాపాడుటకు పోచ్చిండుటకు నిశ్చయించిరి.

ఈ హత్యనుగూర్చి గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు లేనిపోని ప్రాముఖ్యమును గల్పించి అతిశయముతో మాట్లాడుచున్నారని ఏథెన్సులోనున్న బల్గేరియామంత్రి దెలుపుచున్నాడు.

గ్రీకులు బల్గేరియా సరిహద్దును దాటలేదని పవగలాస్ నేనాని (ప్రధానమంత్రి) ప్రకటించెను.

రూరు ఖాళీయగుట

ప్ర్యాంకో బెల్జియనులు మరలుట

బెర్లిన్, ఆగస్టు 31:—ఎట్టి అల్లరులు లేకుండ ఫ్రెంచి బెల్జియం సైన్యములు డెస్టార్లు, డ్యూస్టర్లు, రూరుపోర్టుల నుండి తప్ప తక్కిన ప్రదేశ మంతటనుండి ఖాళీజేసెను. ప్రజలు చిక్కులు గలుగు పని ఏమియు జేయలేదు.

రూరును ఆక్రమించుకొనుటచే ప్రాంసుకు 27,500,000 పౌనులు లాభము గల్గెనట.

రిపుల పరిస్థితులు

రిపుల నష్టము

ప్యారిస్, ఆగస్టు 31:—ఉత్తర పడమర బెల్జియంలో శత్రువులు ప్రచలనము జేయుచున్నారు. ఆజెను పర్వతముల నుండి శత్రువులను అపారనష్టములతో ఫ్రెంచివారు బారద్రోలిరి. శత్రువులు 60 మంది చనిపోయిరి. మిగిలినవారు చిందరవందగ పొయిపోయిరి.

ఎంతజేడిగనన్నను ఫ్రెంచి కాలబలములు ప్రచండముగ పోరుచున్నవట.

ఫ్రెంచివారికి అబ్దుల్ కరీంగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమేమైనది?

లండన్, జూలై 31:—అబ్దుల్ కరీంగారి ప్రత్యుత్తరమేమైనదని అందరూ అనుచున్నారు. ఫ్రాంసు, స్పెయినును మించి వారి ఆశయములను భంగపుచ్చుటకు అబ్దుల్ కరీంగారు వారికంటె పెద్ద ఎత్తునెత్తిరి అనుమానించుచున్నారు. స్పెయిను ఫ్రెంచి ప్రభుత్వములకు యధమునకు ఏర్పాటులను జేయుటకు అవకాశము లేకున్నది. ప్రస్తుతముందు వేడి ఎక్కువగ నుండుటచే పనిచేయుటకు వీలులేదు. అక్టోబరులో వానలు. అప్పుడు అట్లులే యుండును.

రిపులను ఫ్రెంచి స్పెయిను ప్రభుత్వమువారు రూపక గించ దలచితేనే పెట్టెంబరులోనే జేయవలెను.

ఇంతొకకష్టమేమన పెద్దయధమునకు అబ్దుల్ కరీంగారు పూర్వకొనకపోవుటయే. ఒప్పుకొన్నచో ఆతనిని ఒక్కొక్కటిని పూర్తిగ ఓడించుటకు వీలునను. అందుచే ఫ్రెంచి స్పెయినువారికి కష్టసాధ్యముగనున్నది.

రెండు పటాలములు పూర్తిగా గాలెనని తమ ప్రభుత్వమునకు తెలుసుగారు దెలియజేసెదరట.

కాని దీనికి రాజకీయ నిరోధముగలుగక తప్పదనుచున్నారు. మొన్నటి ఐరోపాసంఘములలో గొప్ప నష్టముల నెదుర్కొనినవరల ఇప్పుడు అంత పెద్దయధమునకు ఫ్రెంచివారు సంసిద్ధులగుట కిష్టపడరనుచున్నారు. ఇప్పుడే మరల కొందరిని గోత్రుజాలదట. ఫ్రెంచిస్థానము, ఎయినుబోయిసాను గోల్వాయిరి. ఇంత పరాక్రమముతో పోరినను వ్యర్థమాయెను. ఫ్రెంచి వైనికులు చాలమంది కన్పించుటలేదు. రిపులు మందుగనిని త్రేల్చిరి.

ఆస్ట్రేలియా నావికుల తగవు

ఒడంబడిక నంగీకరించుట

మెల్బోర్న్, ఆగస్టు 31:—యజమానులు, నావికులుచేసి కొన్న ఒడంబడికను అన్ని నావికసంఘములవారును అంగీకరించిరి. తక్షణమే పడవలు మామూలుగ బయలుదేరును.

యుద్ధస్థానక చిహ్నము

హెయిగు ప్రభునికోర్కె

లండన్ ఆగస్టు 4:—11 వ యుద్ధ వారి కోర్కెననుగుర్చి పత్రికలన్నియు ఆలోచించినవి. వైస్రెస్ ప్రభునిస్థానక చిహ్నముగ జాతీయచిహ్నముగ నొక గుడిని నిర్మించవలెనని హెయిగు ప్రభువు మున్నగువారు గోరుచున్నారు. ఫ్లానికాధికారులు దీనికి గావలసిన ఫలమును ఇచ్చేదమనిరి.

ఆంగ్లో-యిండియనుల మొఱ

బర్మెను హెడ్ ప్రభునితో జెప్పుకొనుట

లండన్, ఆగస్టు 1:—రైల్వే, సైన్యము, వైద్యము మరితరశాఖలందున్న ఆంగ్లోయిండియనుల కష్టములను పూర్తిగ బర్మెన్ట్ హెడ్ ప్రభువు వివేచించెను. సానుభూతితో ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరట.

నెక్యూరిటీ ప్యాకు

మిత్రమండలి, సంభాషణలు

బ్రాస్ లెన్స్ ఆగస్టు 8:— జర్మనీ గూడ పాల్గొనునటు సభ జేయుటకు బెర్లిన్, ఫ్రాంకు, ఇంగ్లండు ఆహ్వానించుచుండెను. నెక్యూరిటీ ప్యాక్టును పరిష్కారము జేయుగోరుచున్నారని ఇది జాతిసమితి సభ సెప్టెంబరు 7 లేదని జరిగిన తరువాత జేయబడును.

ఫ్రాంకు మాత్రము ఈసభకు వెనుదిరుచున్నట్లు.

బెంగాలు డిప్యూటీ హైజిప్రేటును తొలగించుట

కామన్సులో ప్రశ్న

లండన్ ఆగస్టు 8:— విచారణలోనే బెంగాలు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు కవున్స్ లు గారిని తొలగించి ఆఫీసును మాస్టాగా వేసి రినియండు చేశారని పిందనుతోనే పనులనుండి విరమము జేవదనియు, ఇంతకుముందు ఆసెనిసామర్థ్యమును గ్రహించి ఉద్యోగములో అభివృద్ధి జేసెద మని బెంగాలు ప్రభుత్వకార్యదర్శి ఉత్తరపు జేసిరనియు, ఆవిషయమునంతయు విచారించవలెననియు కామన్సు సభలో అలివరుగా రెడుగ, ఇండియానుంచే నియమితుడు గాని ఉద్యోగివిషయమై విచారించుపని తమదిగాదనియు, ఇతని విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చట్టమునకు విరోధముగ ప్రవర్తించినచో జోక్యము కలుగజేసికొనెదమనియు ఈవిషయమునుగూర్చి ఏల విచారించక తొలగించిరి డెబువుమని ఇండియా ప్రభుత్వము నడిగెదననియు వింటర్జ్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

నవనగరురాజుగారి డబ్బు సంచిని దొంగిలించుట

తలిదండ్రుల ఛాయాపటములు పోవుట

లండన్, ఆగస్టు 8:— గతరాత్రి నాటకమునకు బోయి వచ్చి తన మోటారుబండికై వెనుకనుండి ఎవరో నవనగరురాజుగారి సంచిని దొంగిలించిరి. అందులో కాగితములు, చాల మొత్తము సొమ్ము, ఆతని తలిదండ్రుల ఛాయాపటము లున్నవి. సంచిలో 500 పౌను లున్నట్లు. తలిదండ్రుల ఛాయాపటముల నిచ్చినవారికి గొప్పబహుమతి నిచ్చెద నని ప్రకటించిరి.

రేటువేయరులు (పన్నుల నిచ్చువారు)

మునిసిపలు కార్యాలయములను ముట్టడించుట

కోమ, ఆగస్టు 8:— మునిసిపాలిటీవారు పన్నుల సుత్కరించలేదని కుపితై 200 మంది మునిసిపలు కార్యాలయములను ముట్టడించి రాళ్లను రువ్వ తుపానులను గాల్పిరి. వారిని విడదీసి ముట్టడించి ప్రభుత్వ సైనికులు కాల్పిరి. ముగ్గురు స్త్రీలు మడిసిరి. ఒకవురుడు ఈలెను. 15 గురు తీగెగాతులైరి. తరువాత సక్రమపరిశీతు లేర్పడెను. విచారణ జరుగుచున్నది.

గ్రిగోరెంకో గారిని విడుదలజేయుట

మ్యాంకుహా, ఆగస్టు 8:— రుమేనియను న్యక్తియగు గ్రిగోరెంకోగారి పార్శ్వనాటాపుగారి విషయములో ఆరెస్టు జేసిరి. కాని సాక్ష్యము లేనందున విడిచిపెట్టిరి.

సివిలుసర్విస్-స్త్రీలు

ముందు నంగతులు

లండన్, ఆగస్టు 1:— సివిలుసర్విసు పరీక్షకు మొదటి తరగతికి 34 గురు స్త్రీలు వచ్చిరి. ఇదియే స్త్రీలు నచ్చుట ప్రథమము. ఇకముందు స్త్రీలు నర్తకసంఘాధ్యక్షులుగను నాకాదౌధ్య ఘటగను ఇండియా సహాయమంత్రిగను ఉండవచ్చుననుచున్నారు. స్త్రీలకు 8000 పౌనుల జీతమున్న గొప్పసానము ఇవ్వబడును.

ఫ్రెంచి యుద్ధబుణములు

బ్రిటను కోర్కెలు

లండన్, జూలై 31:— ప్రస్తుతముందున్న యభిప్రాయములను సమాధానపరచుకొన వచ్చునట్లు. ఏమియు చెడలేదనుచున్నారు. ఫ్రాన్స్ కోర్కె బ్రిటిషు నిపుణులు తమవిభేదములను సరిపుచ్చుకొనలేకున్నారట. సాలుకు కొద్ది మొత్తములను ఇచ్చి తీర్పుకొనుటకు త్వరలో ఋణమునకు పరిష్కారము గావలెనని కెయిలోగారు గోరుచున్నారు. బ్రిటను పెద్దమొత్తములు గావలె ననుచున్నది. ఫ్రాన్సు తన పరిస్థితులను, ఆర్థిక విషయములను చక్కబెట్టుకొనుటకు కొన్ని సంవత్సరములు ఆగెద మని బ్రిటనువారు డెబువుచున్నారు.

బ్రిటిషు అమెరికను ఋణములు పరిష్కారము గాకున్నంతకాలము ఆర్థిక స్థితి చక్కబడదని కెయిలోగారు రసెరి.

ఇంతవరకు విమర్శగ ఏమియు లేలేదు. కాని సాలుకు 70000000 పౌనుల నిచ్చెద మని ఫ్రెంచివారు డెబువుచున్నారు.

బ్రిటిషువారు న్యాయముగ ఇంతసొమ్ము చాలుననుదానికి తక్కువగైన జెప్పినమొత్తము నిచ్చెద మని ఫ్రెంచివారు రనుచున్నారు.

ఉత్తర ధ్రువప్రయాణము

నకు మృత్యులనుగారు ఈటాజేరి. గ్రీన్ లండులో ఇదే వీరికి ఆశయముగ నుండును.

ఆంగ్లస్త్రీల వింతనడవడిక

లండన్ జూలై 30:— ప్లాంట్లైను హోటెలులో ఇద్దరు సుప్రసిద్ధరాండ్రు ఆంగ్లస్త్రీలు మంచిగానులను ధరించి, సిగరెట్లను పీల్చుచు విస్కీ, బ్రాండిని త్రాగిరి. అక్కడనున్న గంపు దీనినంతయు జూడపాగిరి.

ఈస్త్రీలు ఆధులమును విడిచిపోయినపు యిద్దరు యువకులు వెంటబడిచిరి. పోలీసువారు వారి అధికారపత్రములను జూపుదని కోర, ఆస్త్రీలు బ్రిటిషు కాన్సులుకడ కేగి ఇది తగదనియు తుమాహ జెప్పవలెననియు గోరిరి. ఈవిషయమును కామన్సుసభలో ప్రవేశపెట్టెదట ప్యాసిఫ్టులు ఇటలీని దూరుటకు ఇది యింకొకప్రయత్నమనుచున్నారు.

మిత్రమందలి నైనికపరిశీలన సంఘాధ్యక్షుడు రాజీనీయలేదు

అని యుద్ధమంత్రివర్గమువారు ప్రకటించుచున్నారు. పెటిటుపరిసిక్ పత్రికావిలేఖరి జెప్పినసంగతులు నిజముగాదనుచున్నారు.

ఫ్రెంచిబుణము

ఇంగ్లండు కోరునది

సాలుకు 20,000,000 పౌనులు

లండన్, ఆగస్టు 2:— ఫ్రెంచిఆర్థికనిపుణులు సాలుకు 6000000 లేక 7000000 పౌనులచొప్పున తీర్చవలెననుచున్నారు. అట్లుపిలువలేదనియు ఫ్రెంచిప్రభుత్వమువారు సాలుకు 20,000000 ఇంగ్లండులనియు అంతకుతక్కువగ ఇచ్చుటకుపిలువలేదని బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు రనుచున్నారు.

మార్చి 31 వ లేదీకి ఫ్రెంచివారు గ్రేటు బ్రిటనుకు 620,000,000 పౌను లీయవలసియున్నది.

కపర్దలా మహారాజుగారు

మొదటిలేదని లండను జేరిరి.

జపాను ప్రధానామాత్యుడుగ కాటోప్రభువే మరలనియమించబడెను.

కామన్వెల్తు కార్మిక మహాసభ

శనివారముతో పూర్తి అయినది. లండనులో మరల 1927 లో సమావేశ మగును.

రూరుబొగ్గు పరిస్థితులు

కష్టము రానుండుట

ఎస్కె, ఆగస్టు 1:— వర్తకము నుండగిండుటచే గోతులదగ్గరనున్న బొగ్గును విక్రయించ లేకున్నారు. కాన 81 వ లేదీతో వేతనముల ఒడంబడికలను ఆపుజేయుటకు రూరుగనుల యజమానులు అంగీకరించ రనుకొనుచున్నారు.

ట్రాన్సుజార్డానియా తిరుగుబాటు

విప్లవకారులను శిక్షించుట

ఫ్రెంచి విజయము

ఫ్రెంచిపోరాటము తృప్తికరముగనే యున్నదనుచున్నారు. 18 గురు విప్లవకారులు చనిపోయిరి. చైమానికులచే హత్యలైరి.

ట్రాన్సు జార్డానియాలో చొరబడిన విప్లవకారులను సాయుధశత్రులుతో తరుముటకు సరెయిలు సేనాని అంగీకరించెను.

చీనా నావికుల సమ్మె

కలకత్తానుండి టాన్సిన్ నకుబోవు చీనా ఓడ సిబ్బంది వదలిపెట్టి పోయిరి పరిస్థానే బారతీయులు నియమించబడిరి.

రిఫు సంకులము

ఎయినుబోయిస్సా పడుట

ఫ్రెంచిసైన్యముల బాధలు

ఫ్రెంచిపటాలములు 14 రోజులు ఎయిన్ బోయిస్సాదగ్గర రిఫులనెదుర్కొనిపోరిరి. కండకములలో దాగిరిని శత్రువులగురినుండి తప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించిరి. శత్రువులుమీద బడినచో ప్రేల్చుటకు మందుగుండు సామగ్రిని ముందే కోటలోనికి దీసికొనిరి. నీటిసప్లయ అంతయు చెడిపోయినది.

ఫ్రెంచివారు అబ్దుల్ కరీంగారి సేనల నెదుర్కొనలేదట. ఇంతవరకు 25000 మందిని తెగలవారిని అడంతుటకు నియమించిరి. అక్టోబరువరకు కాలయాపనము గావించుటకు అబ్దుల్ కరీంగారు ప్రయత్నించుచున్నారు. నర్త కాలము అపుడు ప్రారంభమైయుండును. ఫ్రెంచివారికేమియు అపుడు పీలుండదు. ఆగస్టులోపుగ ఫ్రెంచివారి యవస్థుండనము సాగదు.

స్పెయిను సేనలు శత్రువుల నోడించెదట. చాలవరకు జేకీయులు 50 మంది స్పెయిను సైన్యములో చనిపోయిరి. పడమటిప్రదేశములో రాకపోకలకు భంగము లేకున్నది. ఫ్రెంచివారు తప్పక విజయు లగుటకు 100,000 సైన్యములు గావలసియున్నట్లు.

రిఫులతో సంధిరాయబారములు

అబ్దులు కరీంగారి ఎత్తులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్ ఆగస్టు 4:— ఫ్రెంచి, స్పెయిను ప్రభుత్వమువారి కిని, అబ్దులు కరీంగారికిని ఒక మోస్తరుగ రాయబారములు జరుగుచున్నను ఇంతవరకు స్పష్టముగ ఏదీయు లేలేదు. అబ్దులు కరీంగారికి ఫ్రెంచి స్పెయిను ప్రభుత్వమువారి సంధిపరతులు తెలిసియు అధికారరీత్యా గుర్తించ దలంకునలేదు. ఈలోపు గ కొంత వ్యవధిని సంపాదించి ఫ్రాంసులో కమ్యూనిస్టులు, అతివాదులగు రెభుపక్షమువారి సానుభూతిని విడదీయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడని అధికార రీత్యా జెయుచున్నది. తనకు కష్టపరిస్థితులు లేటప్పించుచో తీవ్రముగ రాయబారము ములు జరుగుటకు మరల అవకాశముండునట్లుల ఏర్పాటుజేయు ఆహ్వానం. అందుచేతనే ఫ్రెంచి స్పెయిను అధికారులతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను సాగించుచున్నాడు. అవిజీరులో యుద్ధసభను జేయుచున్నాడు. ఈ కార్యక్రమము ఇంతవరకు ఎనకిని తెలుపలేదు.

కొందరు అరబ్బులు ఇస్లాంసంఘమువారు కొంచెము నిదానముతో ప్రవర్తించవలెనని అబ్దుల్ కరీంగారికి హితవోషగి రనుకొనుచున్నారు. ఈలోపుగ ఫ్రెంచి స్పెయిను ప్రభుత్వము వారు అబ్దుల్ కరీంగారి నేటిలో చిక్కుకొనక ఫ్రాంకు శీఘ్రముగ చనింపక పోరవలంజెను. మరాకోలో పోరాటము రాజకీయ ప్రతిష్టకై జరుగుచున్నదనుచున్నారు. ఆ సంవత్సరమున అబ్దుల్ కరీంగారి ప్రచారము ఫ్రెంచి స్పెయిను ప్రభుత్వము వారి దృష్టి నాకర్షించుచున్నదనుచున్నారు.

మరణములు

చింతాద్రిపేట:— బండ్లవారు యిద్దరు బావమరదులు దెబ్బలుబడిన పొడుమకొనిరి. పొడిచినవాని పోలీసువారు అరెస్టుచేసి, రెండవ వాని ఆస్పత్రిలో వేసిరి.

దక్షిణ ఇండియా వైద్యసంఘము:—ఈ సంఘము వార్షిక సభ తిరువళ్ళీలో యీ నెల 29, 30, 31, తేదీలందు మహమ్మదీయ హైస్కూలులో జరుగును. ప్రధాన మంత్రిగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

ముత్యాలపేట డివిజను సభ:—జిల్లాకాంగ్రెసు కిలాఫతు స్వరాజ్య పక్షముల యాజమాన్యముక్రింద రేపు సాయంకాలము 7 గ. పగడాలపిథిలో చెల్లముత్తుముదలి సందువద్ద శ్రీ. మురారీశ్వరనారాయణగారి అధ్యక్షిత్వమున బలపరచుటకు సభ జరుగును.

మరణముల నివేదిక:—ఆగస్టు 1 వ తేదీలో అంతమయ్యేవారమునందు సాలునకు వెయ్యిమందికి 38. 2 వ. మరణసంఖ్య గలదు. అంతకుముందువారము 37. 8 వ. యుండెను. 28 గురికి స్కాటకము వచ్చి 8 రు మరణించిరి, యితర జ్వరములవలన 38 రు చనిపోయిరి.

విదేశీయులు:— బర్మాప్రభుత్వమువారు తరిమివేసిన మువ్వగు విదేశీయులు, పోలెండు, ఆరేనియా, టర్క్మెనాను, నిన్న ఉదయం రంగూను నుండి స్త్రీమరులో చెన్నపురి వచ్చిరి. వీరు యిచ్చుట నుండుటకు వీలులేదు గావున నిన్ననే కొలంబోమిదుగా వారివారి దేశముల కంపిరి.

స్త్రీమరులో ప్రమాదము:— నిన్నను లండనుకు బోవుటకు పయనమయిన మనిలాయను స్త్రీమరు రేపు విడుచుచుండగా పైనుండి దిందుమన్న గర్డరు ఒక కూలివానికి తగిలి మూర్ఛపడెను. వానిచెచ్చి ఆస్పత్రిలో వేయమలోపున దెబ్బను సహింపలేక చనిపోయెను.

ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారిని జనరలుఆస్పత్రి పాడ్డు స్త్రీవర్తక నియమించిరి.

బవెరుగారికి వీడ్కోలు:— కార్పొరేషను కమిషనరుగానుండి యిప్పుడు రిజిస్ట్రేషను ఇనస్పెక్టరు జనరలుగా నియమింపబడిన ఇ. పాల్. ఎం. బవెరుగారికి కార్పొరేషను ఉద్యోగిల సంఘమువారు విక్టోరియా పబ్లిషింగ్ హాలులో రేపు సాయంకాలము 5-30. గ వీడ్కోలుబిందు గావించెదరు. గా. రాజా. పి. రామారాయణంగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

ఇండియనుబ్యాంకు

జూలయి నెలఖర సరికి ఆస్తి అవ్వలవసరము:

ఖర్చులు:

చెల్లింపబడిన పెట్టుబడి-రూ.	12,79,280-0-0
రిజర్వునిధి	6,86,000-0-0
డిపాజిటులు	94,98,785-4-10
బిల్లు	93728-5-8
ఇతర చిల్లర ఖర్చులు	15,8750-15-1
మొత్తం	1,17,06,489-9-7.
ఆస్తి	
ఆధార జాబజిన పెట్టుబడి	91,48,127-18-0
బ్యాంకుభవనము	1,06,998-15-8
దేవుస్థానము	40,722-18-8
వసూలుగావలసిన బిల్లు	98,728-5-8
ఇతరములు	148,876-2-11
బ్యాంకెకరులవద్ద నగదు	21,78,040-7-6
మొత్తం	1,17,06,489-9-7.

మైలాపూరు సంగీతసభ:—9 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 4-15 గ. సభా మందిరమునందు గానసభజరుగును. రామభాగవతారు (పాల్వూరు)- గాత్రపాట, నారాయణస్వామి అయ్యరు (తిరుకొడికావలు) — ఫీడీలు. దక్షిణామూర్తిశిల్పి (మృదంగం)

16 వ తేదీ ఆదివారం సాయంకాలము మిను బన్ని బాయిగారు సీతా కల్యాణకాలక్షేపము జరిపెదరు.

రాకపోకలు:—రైల్వే ఇనస్పెక్టరు కర్నూల్ బర్మానిస్థాన గారు, ఫాక్స్టు కన్న రైల్వరు పైమన్నగారు నేడువచ్చిరి. టి. ఎం. మాయిదుగారు, ఇ. తెన్నెటుగారు నిన్న రాత్రి చెన్నపురి వీడిరి.

బహాదూర్ గౌరవ మహారాణి చిమ్మబాయిగారు దక్షిణదేశయాత్రనుండి నేడు మదరాసువచ్చిరి. నేడురాత్రి బెంగళూరు బోయెదరు. లేబరు కమిషనరు ఇల్లిసుగారు మొన్న ఉదయము వచ్చిరి. పి. ఎల్. మూరుగారు నిన్న ఉదయం కడప వెడలిరి.

అద్దెకొరకు కత్తితో పొడుచుట:—నల్లేశి తోయను పాపు గుమాస్తాను మొన్న రాత్రి, అద్దెకొరకుగాను కత్తితో పొడిచిరి. గృహాయజమాని యిల్లదై వసూలుజేయవచ్చునందున సాదయ్యప్ప, చిదంబరం యను యిరువురు నల్లేశిపిల్లెయింటికి వచ్చిరి. నల్లేశం అద్దె యిప్పుకుండుటచే వాగ్వాదము పెరిగెను. అంతట చిదంబరము అనునాతడు నల్లేశమును పట్టుకొనగా రెండవవాడు కత్తితో అతనిని అనేకచోట్ల పొడిచెను. ఇంతలో పది మందిచేరి పోలీసువారు వచ్చిరి. ముద్దాయి లిద్దరిని అరెస్టుచేసిరి. నల్లేశిపిల్లెని ఆస్పత్రిలో వేయగా నయమగుచున్నాడు.

ఆకస్మికమరణము:—నేటిదినము ఏనుగగేటువద్ద నున్న ఏకాంబరేశ్వరకోవెల తటాకమందు ఒకానొక శవము తేలుచుండి నటుల తెలిసికొని సి. 2 పోలీసువారు శవమును పైకిదీసిరి. మరణించిన యాతడు చల్లప్పన్ అను మంగలివాడని గుర్తింపబడెను. కొలదిదినములనుంచి ఆతనికి మనస్సాస్వధ్యము లేక ఉస్మాదుడుగ తిరుగుచుండెను. తల్లిదండ్రు లాతనికి వివాహముజేయ ప్రయత్నించు చుండిరట. ఆకస్మికముగ చనిపోవుట కాలని బుద్ధిచై కల్గెను తప్ప వేరొకకారణము గనుపింపదు.

నేడు 3 గంటలకు పోలీసువారు విచారణ గావించురు.

ఒకబాలుడు తప్పిపోయెను:—ఎస్. బాలసింగము సత్యవాడగుగారు, హైకోర్టువకిలు, “గ్రేసులాడ్జి” వెపేరి నుండి యిల్లు వ్రాయుచున్నారు:— పరశువాకములో నా నీ ధియందొక ఆంగ్లోయిండియను గృహమునందు పనిజేయుచుండిన రామాయు యను పెదవిలంతిపు, కుమారుడు, 4 ఏండ్ల ప్రాయమువాడు, కొరచెము తెల్లనిచాయగలవాడు, 30 వ తేదీ గురువారమునుండి అగుపడలేదు. ఆనాడు మొహరంపండుగ. ఊరే గింపులో పిచ్చి ఆస్పత్రివద్ద ఆఖరుసారి అగుపడెను. వాని వృత్తాంతము తెలిసినవా రెవరైన నాకెరిగించినచో నిర్భాగ్యురాలన స్త్రీదుఃఖము బాపినవారగుదురు.

విదురూపాయిలనోటు రూపుమార్పులు

బహుళ వచ్చేనవంబరు మాసములో నేపరు కరెన్సీ కచ్చేరీవారు క్రొత్త విదురూపాయల నోట్లను జారీచేయుదురు. ఈ నోట్టిదినరకే తయారై జాగ్రత్తగా నుంచబడినవి. ఇవి పలు చని రంకులో ముద్రింపబడినవి. ప్రస్తుతమున్న పది రూపాయిల నోటుకన్న చిన్నవిగ నుండును. ఇదివరకు దినవ నుండిన సంతకము క్రొత్తనోట్లలో ముద్దగుండును. కాగిలము వెనుకభాగమునందుగూడ పలుచనిరం గుండును. నంబరాలు దగ్గరగా ముద్రింపబడినవి. (అ. బ. పత్రిక)

నెల్లూరు మండల విద్యార్థుల సంఘము

నెల్లూరు మండల సంఘసభ్యుల సభ ట్రిప్పికేను హిందూ హైస్కూలు హాలులో ఆగస్టు తే 7 ది శుక్రవారము సాయంత్రము 5-15 గంటలకు మ-రా-రా-శ్రీ గుమ్మడూరు వెంకట రంగారావు ఎం.ఎ. గారి అధ్యక్షతక్రింద కూడును. ఈసంవత్సరమునకు కార్యనిర్వాహకులు ఎన్నుకొనబడుదురు. సభ్యులగు తప్పవ విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

వెళ్ళిపోయిరి } నం. గృ. బానకిరాం, కన్వీనరు.

మదరాసులో గ్రహణము

మదరాసులో నిన్న సాయంకాలము గ్రహణ సమయమున సముద్రతీర మతి వైభవముగ నుండెను. స్త్రీలు పురుషులు వృద్ధులు పిల్లలు అనేక రకములవా రచ్చట చేరిరి. గ్రహణము పగలే పట్టునని పంచాంగములం దుండుటచే పట్టు స్నానములు జేయుటకై 3-4 గంట జనులు తీర్థ ప్రజగా సముద్రతీరమునకు బోవుచుండిరి. సాయంకాలము సూర్యాస్తమయ సమయమునకు గ్రహణము విషువు సమయమునందైన కొన్ని నిమిషముల వరకు గ్రహణము కాన్పించునని చాలమంది శ్రద్ధగ జూచిరి. కాన అసమయమునకు మేఘము వచ్చుటచే కాబోలును అంతయు చీకటిగనే యుండెను కాని ఆచీకటియే గ్రహణ చిహ్నముగ కొందరందురు. చంద్రోదయమైనపుడు చంద్రదిబబును చిహ్నభాగము కొంచెము 6-46 గ సమయమున 2 నిమిషముల వరకు నగుపడలేదు. పిమ్మట చింబమంతయు పూర్తిగానగుపడి మరల మేఘము కప్పబడెను ఆరెండు నిమిషములే గ్రహణము గన్పడెనని కొందరు నమ్మిరి ఇతరులు అదిగూడ మేఘమే యనుకొనిరి. ఏది యెట్లున్నను గ్రహణచిహ్నములు మాత్రము యాజనప్రవాహమునందు గన్పట్టుచుండెను. ఉపనసించియున్నవారు ఎంతవూరము నుండియో వచ్చి అతిభక్తితో స్నానముచే జపములు చేయుచుండుట త్యంతానందదాయకముగ నుండెను. స్నానాంతరము తిరిగి చచ్చువారు ఒడలనిండ ఇసుకతో తడిబట్టుల నీరుగారుచు వచ్చుచుండిరి. ఇంత జనసమూహముండు చోట్ల చిచ్చుగాండ్రుండుట సహజము. దారిపొడుగున నిరుచైపుల చిచ్చుగాండ్రు బారుల దీర్చి గూర్చుండిరి. సముద్రతీరమునకు వచ్చినవారిలో నానా జాతులవారు గలరు. మదరాసులోనుండిన అన్ని జాతులవార అరవలు, ఆంధ్రులు, గుజరాతీలు, మరాఠ్వాడీలు, మహారాష్ట్రీలు అందరి ఒక్కసారిగా జూచుభాగ్యము లభింపెను చివర కొకరిద్దరు ఆంగ్లేయులుగూడ పొట్టుగ్రాపు కేమరా చేబూని చేరువనున్న బంగాళాగోడపై గాననయ్యెను. స్నానముకు వచ్చిన వారెంతమంది గలరో వేడుకజూడ వచ్చినవారు గూడ అంతమందిగలరు. ఇట్లు కిక్కిరిలాడుచు యిసుకవేసి రాలకుండ నుండిన జనసమూహము రాత్రి తొమ్మిదిగంటలకు తగ్గలేదు. జాగ్రత్తైన హాజరుండి తిరువళ్ళీకేసినరకు సముద్రతీరమున వెల్లితేకుండ జనులు స్నానముజేయుచుండిరి. తిరువళ్ళీకే మైలాపూరుమధ్య అంతటముగ లేకున్నను, నైలాపూరు తీరమున మరల నిండుగనుండిరి. కాని యెచ్చటను ప్రమాదములు జరిగినట్లు వివరపడలేదు. నిన్నటివిశేష మేమన పోలీసువారిసహాయ మవసరమేలేకుండెను. పోలీసుజవానులు ఒకరిద్దరు తప్ప యెక్కువనంది గాన్పించుటలేదు. గ్రహణపార్వత గ్రహణము అగుటచే అనేక కార్యాలయములు నిన్న మూయడినవి. కాని క్రిష్టియను కాలేజిమాత్రము సెలవియ లేదు.

మధుమేహము, పక్షవాదములకు అద్భుతచికిత్స

నేను మధుమేహము, పక్షవాదములు, అగ్నిమాంద్యము మొదలగు వ్యాధులచే బాధపడుచూ కొంతరి ఇంగ్లీషు డాక్టర్ వద్దను ఆయుర్వేదవైద్యులవలనవైద్యముచేయించుకొనియు నివలమనోరగకుండనయితిని. నారోడమచెయ్యి రోడమకాలు చచ్చు రెంటిలో మూటిలో అకస్మాత్తుగా స్వాధీనముతప్పి పోవడమున కంపముచేబాధపడడము కొంత తడవుకు తిరిగి స్వాధీనమున రావడము యిట్లు పార్శ్వపు పాతముచే నెడతెగపడింపబడుచుంటిని. నామాత్రము పరీక్షింపబడి అందున తీపు ఉన్న ని నిర్ధారించబడినందున యీరగృత మధుమేహముచే గగినినడ సందేహించి నాద్యంధ్యజాడ్యము బాగుకాదేమోయని నిరాశతెదియున్న సమయమున (మృద్రాసు బ్రాడ్వే నెం 159 రు ల నున్న ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ టిమిటెడ్ ఇక్చార్ణి డారగు) వైద్యపతి కోటా జయరామనాయుడు చికిత్సలో నుంవారిచ్చినదివ్యాపకప్రయోగముచే బహుత్వరలో మొట్టమొద వాతరోగము బాగయి తర్వాత మరికొంతకాలమునకు మధుమేహము పూర్ణముగా స్వస్థముకాబడి ఆరోగ్యవంతుడ నయినందు యిప్పుడునేను క్రమముగా నిర్భయముగా ఉద్యోగమున ఎప్పటివలె ప్రాతూ సుఖముగానుండుటకు మిగుల సంతోసి కృతజ్ఞ తాపూర్వకముగా తెలుపుచున్నాను.

(Sd) P. కృష్ణస్వామిశెట్టి

గడపున్ కీపరు, మెసర్సు వాల్ కార్ట్ర బ్రదర్సు.

మృద్రాసు 5-7-25

న్యాయస్థాన వార్తలు

జేబు దొంగతనమునకు 7 వత్సరములు కఠినశిక్ష.

గతసోమవారము హైకోర్టు సెషన్సునందు న్యాయ మూర్తి ఆడ్డర్స్ గారియొంటు మాణిక్యచెట్టి అను నరసిపై జేబు దొంగతన మొనర్చినను ఆకోర్టువారియందు తీర్పు చెప్పిరి.

జూన్ 14 వ తేదీన అప్పారె అను నతడు పాల్కు బొను కైల్స్ ప్రేమనునందు కైలు నెక్కచుండగా నతని జేబు లోగల డబ్బులనుంచిని మద్రాయి తట్టివేసెను. ఆసంచయందు ఆరూప్యములు గలవు.

జూరీవారు ముద్రయి దోషియను నభిప్రాయమును చెప్పిరి. ముద్రాయి తొనిదివరకు 11 పర్యాయములు దొంగతనము లకు శిక్షింపబడినని అంగీకరించెను. న్యాయమూర్తి జూరీ యభిప్రాయము నంగీకరించి ముద్రాయికి 7 వత్సరముల కఠిన శిక్షను విధించి అటుతరువాత మూడు సంవత్సరములు పోలీసు సర్వేయిన్స్ క్రింద నుండవలెనని యుత్తరు వొనర్చిరి.

* * *

కాలికడియమును దొంగిలించుట

ముద్రాయికి 6 వత్సరములు కఠినశిక్ష.

ఈదినమున గాయత్రిజనము కొరకు సదుపాయ మొనరు టకు గాను హైకోర్టు నందొక గంట ఆలస్యముగ 12 గంటల కార్యక్రమము ప్రారంభ మయ్యెను. హైకోర్టు సెషన్సునందు న్యాయమూర్తి ఆడ్డర్స్ గారి దినమున మొదట, కాలికడియమును దొంగిలించిన పిర్రాపునను అనునతనిపై తేబడినకేసును పరిష్కరించిరి. జూన్ 28 వ తేదీన సాయంత్రము గవర్న మెంటు మెట్రిక్సిటి హాస్పిటలునందు పోలీస్ గాఢరుగ నున్న మియాన్ జాన్ అనునతడు, తిరువల్లి క్షేత్రంలో నొక విధిసంఘ తన ఇంటికి చెల్లుచుండగా ముద్రాయి 1½ వత్సరములు వయస్సుగల ఒకపిల్ల నుండి వెండికడియమును బలవంతముగా దీయుచుండగా జూచి ముద్రాయిని పట్టుకొని కేకులవేసెను ఇంతలో ఆపిల్లతల్లియగు ముప్పరీ హుస్సేను నచ్చి ముద్రాయిని పట్టుకొని ఫిర్యాదుచేసెను. జూరీవారు ముద్రాయి దోషి యని ఏకగ్రీవముగ నభిప్రాయ మును చెలిపిరి. ముద్రాయి ఇదివరకు దొంగతనము నేరములకు 10 పర్యాయములు శిక్షింపబడినను. న్యాయమూర్తి జూరీ యభిప్రాయముతో నేకీభవించి ముద్రాయిని ఆరవత్సరముల శిక్షను విధించి అటు తరువాత మూడు వత్సరములు పోలీసు సర్వేయిన్స్ క్రింద నుండవలె నని యుత్తరువు జేసిరి.

మరియొక జేబు దొంగకు 5 వత్సరములు

ఈ దినమున న్యాయమూర్తి ఆడ్డర్స్ గారు మరియొక జేబు దొంగతనము నేరమును పరిష్కరించిరి.

ఈ కేసునందు అబ్దుల్ రజాకు అనునతడు ముద్రయి జూలై 18 వ తేదీన మార్కండేయులు అను నతడు ముపుంటు రోడ్డునందు మోటారుబస్సులో నెక్కుచుండగా ముద్రయి అతని చేయూనుండి డబ్బుల సంపాది తట్టివేసి పరుగెత్తుచుండెను. ఆసంచయందు 50 రూపాయలు గలవు. ఇంతలో మార్కండేయులుగారు కేకులవేయగా కొంతమంది ముద్రాయిని వెంబడించిరి. ఇంతలో ముద్రాయి డబ్బుల సంచిని గనవచ్చుగాని బంగాళా కాంపౌండులోనికి విసరివేసెను. పోలీసువారు ముద్రాయిని పట్టుకొని, అతనిని తీసుకొని స్టేషన్ కి తిరిగి డబ్బుల సంచిని దెచ్చిరి. ముద్రాయి నేరము నొప్పుకొనెను. ఇతడిదివరకు దొంగతనమునకు గాను ఆరవపర్యాయములు శిక్షింపబడినను. న్యాయమూర్తి ముద్రాయి నేరము నంగీకరించి 5 వత్సరముల కఠినశిక్షను విధించిరి. తరువాత రెండువత్సరములు పోలీసు యజమానిపై క్రిందనుండునటు లుత్తరు వొనర్చిరి.

* * *

దొంగనాణెములను సృష్టించుట

పునర్విచారణ కు తరువు

సోమవారమున హైకోర్టు సెషన్సు ప్రారంభముయ నపుడు మొదట విచారింపబడిన, "దొంగనాణెములను తయారు జేయు పనిముట్లను నుండుకొనెను" అను నేరమునందు జ్యూరీ ముద్రాయి నిర్దోషి యను నభిప్రాయమును చెలిపిరి. న్యాయమూర్తి ఆడ్డర్స్ గారి రా యభిప్రాయము నంగీకరింపక పునర్విచారణ కు తరువు జేసెను.

వాతావరణ స్థితి

1925 సం. ఆగస్టు నెల 5-వ తేది బుధవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మొత్తము	అక్షాంశం	అక్షాంశం	అక్షాంశం	అక్షాంశం	అక్షాంశం
గోపాలపురం	89.5	80.1	...	18.24	44.96	
విశాఖపట్టణము	90.4	77.6	0.49	10.56	37.09	
కాకినాడ	91.8	78.5	...	20.80	39.09	
మచిలీపట్టణము	92.1	77.4	...	12.84	41.59	
కర్నూలు	94.0	74.3	0.19	6.90	26.01	
బళ్లారి	95.1	75.2	...	0.97	20.51	
కడప	96.1	74.7	0.54	9.95	31.28	
నెల్లూరు	99.2	80.8	...	4.07	37.98	
మద్రాసు	97.7	78.0	...	6.77	50.74	
కడలూరు	94.3	73.6	1.76	8.06	52.94	
సీలము	95.4	71.5	0.26	5.94	39.30	
కోయంబూత్తూరు	85.7	68.3	...	3.24	22.29	
తిరుచునావల్లి	94.7	73.5	0.39	7.37	33.18	
నాగపట్టణము	89.1	74.5	0.81	3.31	54.98	
మధుర	92.2	73.8	0.60	8.39	33.58	
పాంబుల్	88.8	78.2	...	0.15	37.00	
తిరునల్వేలి	1.64	28.34	
తిరువేంగళము	79.7	73.3	...	15.05	64.51	
కొచ్చిన్	77.3	72.1	1.14	43.29	114.51	
కాలికట్టు	83.8	73.1	0.75	73.45	117.16	
మంగళూరు	86.5	73.7	0.27	93.61	125.68	
చెన్నై	85.7	66.6	...	6.10	35.37	
మేరకార	68.0	61.6	0.48	73.20	125.43	
కొడైకనాల్	61.4	51.3	0.23	11.27	62.18	

సర్కారులు:—విశాఖపట్టణములో ఉరుములు, గాలి వాన వచ్చెను. 0.49 వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. కాకినాడలో పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్ కడపలో 0-54 కర్నూలులో 0.19 వర్షించెను బళ్లారిలో మేఘములు పలచగనున్నది. తక్కినచోట్ల విస్తారముగనున్నవి. బళ్లారిలో 4½, కర్నూలులో 1 డిగ్రీలు. పగటి వేడిమి, ఎక్కువ రాత్రివేడిమి కడపలో 3 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నూటకము, కడలూరులో 1.76 వర్షించెను. మేఘములు పలచగనున్నవనే చెప్పవచ్చును. ఆర్ధ్రత చాల తక్కువ. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడలూరులో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

పడమటితీరము నే వర్షముండవచ్చును. రాజధాని దక్షిణ భాగమున కూడ వర్షముండవచ్చును. తక్కినచోట్ల స్థానికచినుకులు పడవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

నర్ ఎస్. వి. ఓడనల్ గారు

ఆర్థికసభ్యుడుగ బని జూచెదరు

అలహాబాదు, ఆగస్టు 4:— సెలవుమీదనుండి వచ్చిన విదప సంయుక్తపరగణా కార్యనిర్వాహక వర్గముందలి ఆర్థిక సభ్యులుగనుండిన నర్ ఎస్. వి. ఓడనల్ గారు వెనుకటిసలెనే బసలను నిర్వర్తించెదరని తెలియచున్నది. ప్రస్తుత హింసలను జూచుచున్న నర్ ఎస్. హెచ్. ఫ్రీమెంటిలుగారు వారి వెనుకటిపదవియగు రివిన్యూబోర్డు మొదలగు పదాలెదరు.

(అ. ప్రె.)

మితవ్యయము (3)

భీమా కంపెనీ నిర్వాహకత్వమునందు మంచి లాభమును కలిగించును. మితవ్యయముతో నిర్వహింపబడు హిందూ దేశీయ భీమాకంపెనీలలో "ది ఎం. ట్రైబున్ ఆఫ్ ఇండియా" మొదటిది. వివరములకు ఈదిగువపత్రమునకు వ్రాయుడు.

వ్రాంచి సెక్రటరీలు, ఎం. ట్రైబున్ ఆఫ్ ఇండియా, లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్ పోస్టుబాక్సు నెం 287, మద్రాసు.

40-వ దేశీయమహాసభ

సన్మానసంఘమును చేర్చు ప్రయత్నములు

కాన్పూరు, ఆగస్టు 2:—సన్మానసంఘముందు సభ్యులను జేర్చుటకై డ్రాప్టింగును దంతటను ప్రచారముజరుగుచున్నది. వారణాసి, జానపూరము, ముల్తానాపురము, ధౌబాబాదు, ఫరాఖాబాదు, గోరఖూరులు సంవర్ధింపబడినవి. డా॥ మురారీలాలుగా రీస్థలములనున్నిటిని జూచుచున్నారు. ఆగస్టు 8 వ తేది లోపుగ సన్మానసంఘముందు జేరువారుమూత్రమే సంఘాధ్యక్షుని, సభ్యులను యొన్నుకొనుటకు హక్కుండును. బహుచాగా రీప్రాంతములకు రావలసినదే కాని తల్లిగారి జబ్బులను రాజాలక పోయిరి. జవహరిలాలు సైప్రూగారు 9 వ తేదికి వత్తురు.

సీన్యను అను భాగముదేశీయమహాసభ జరుగునలముకావచ్చును. చందామార్పులను మితవాదులు, స్వతంత్రులుమొదలగువారియందేదయిన మార్పులుగనాయని మురారీలాలుగారి నడుగగా, ప్రధానమూత్రమందు మార్పుగలిగినగాని వారి దృక్పథము మాటదనిరి.

(అ. ప్రె.)

సరోజినీదేవిగారిని సత్కరించుట

కరాచీ పురపాలకసంఘము సన్మానత్రము నిచ్చుట

హైదరాబాదు, ఆగస్టు 3:—లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకుగారి విగ్రహమును బహిరంగపరచుటకు వచ్చిన సరోజినీదేవిగారికి కరాచీ పురపాలకసంఘము సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి.

(అ. ప్రె.)

అఖిలభారత మితవాద సభ

కలకత్తాలో నరేంద్రనాథ బెనర్జీ గారి యధ్యక్షత క్రింద జరుగును

సిమ్లా ఆగస్టు 3:—అఖిలభారత మితవాదసంఘసభ కలకత్తాలో జరుగునని చింతామణిగారు తెలుపుచున్నారు. సభ ఆగస్టు 16 వ తేది మధ్యాహ్నము గం 2 లకు బాబజూరు పీఠిలోని భారతసంఘ భవనముందు జరుగును. సభయందు భారత మంత్రి యువన్యాసమును విమర్శించుట, దేశాభివృద్ధిగోరు సంఘములన్నియుగలనీ పనిచేయు మాన్యులనరయుట. దక్షిణాఫ్రికాయం దీనదుమజేసిన భారతీయవ్యతిరేకము లయిన శాసనములనుగూర్చి యాలోచించుట మొదలగునవి జరుగును.

భారతకరవిచారణసంఘముందు పని చేయుచు బెంగళూరులో నుండుటచే ప్రస్తుత మధ్యక్షుండగు డా॥ పరంజపాయిగారురా బిలులేనివో. వెనుక నధ్యక్షుండగునండిన సర్ సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారధ్యక్షత నహింతురు. ప్రముఖులలో సర్ తేజబహదురు సప్రూగారుకూడ సభకు వత్తురు.

(అ. ప్రె.)

దాను-లిట్టను రాయబారములు

సంధానకర్త రాధా కుముదుగారుగాని రాధా

కమలముఖిర్జీ గారుగాని యగుదురు

బొంబాయి, ఆగస్టు 3:— దాను లిట్టను రాయబారములు నడిపిన వారు, విశ్వవిద్యాలయాధ్యాపకులగు రాధాకుముదాగో, లేక రాధాకమల ముఖిర్జీగో యగుదురని యిండియను డెయిలీ మెయిలు పత్రిక విశ్వసనీయముగ వ్రాయుచున్నది.

(అ. ప్రె.)

సైన్యాధిపతి సంచారము

పూనా, ఆగస్టు 3:—నర్ క్లాడు యాకబుగారు భార్య, సమరవారముగా ప్రత్యేకపురైలులో పూనాచేరిరి. ఇచ్చట ప్రభుత్వమందిరమున విడిసిరి. గవర్నరు యాతిభ్యముననుండురు. సైన్యాధిపతి యిచ్చట సైన్యములనుజూచుట, విందులారగించుట మొదలగు కార్యములు చాల నిర్వర్తించును. వీరి గౌరవాక్రమ ప్రభుత్వమందిరమున నృత్యము జరుగును.

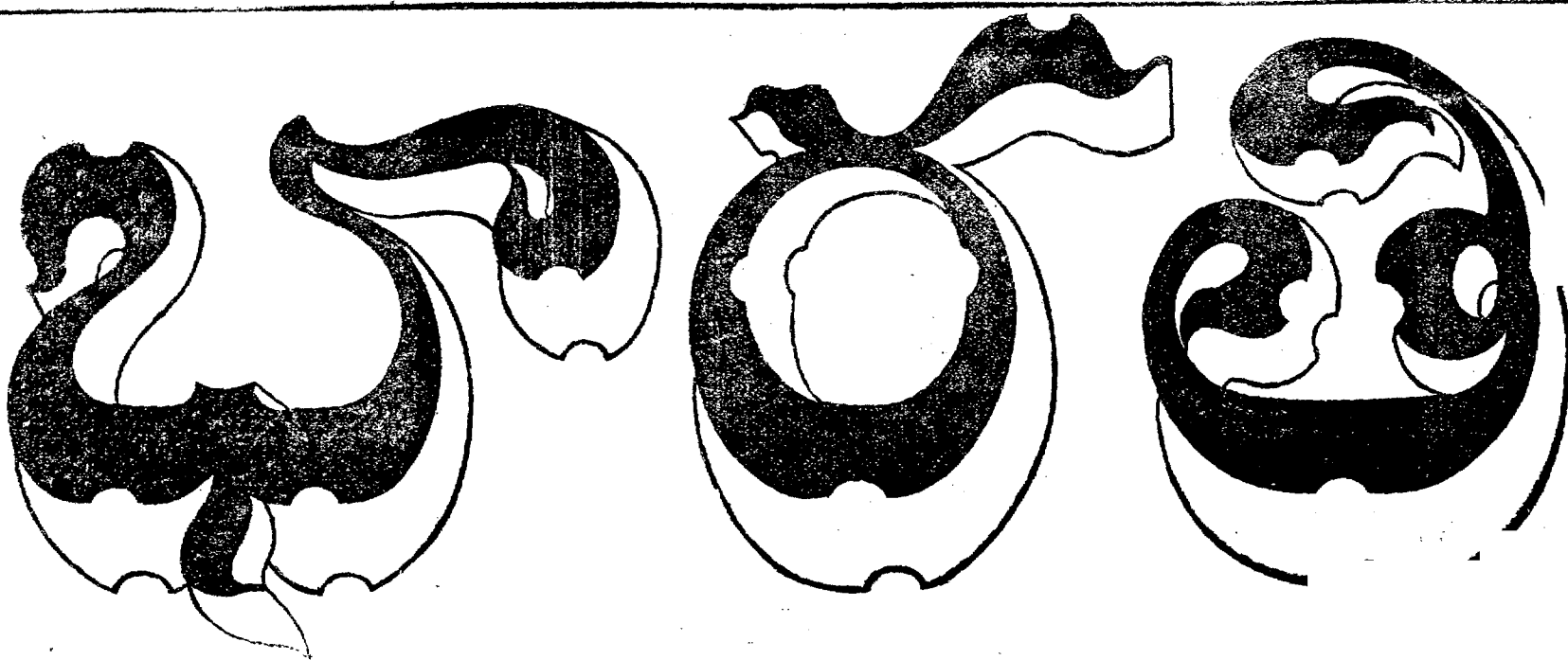
5 వ తేదిని బయలుదేలి బొంబాయికి పోవుదురు. అచ్చట వైస్రాయిగారిని గలసికొందురు.

(అ. ప్రె.)

'అల్వాహి' సంపాదకునిపై నేరము

హైదరాబాదు (సింధు) ఆగస్టు 3:—"అల్వాహి" పత్రికాసంపాదకునిబట్టుకొనుటకు వారంటుజారీ చేయబడినను, మాన్యమునకై పత్రికాధిపతిపై నాగపురపాలకాధ్యక్షుండగు నేరముతాపెను. సమనులకు న్యాయాలయముందు హాజరుకా లేదు. కాన నిష్పక్షి వారంటు చేయబడినది.

(అ. ప్రె.)

సచిత్ర మాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమానాదిని ప్రచురింపబడును
ప్రతి సంచికయందును మూడునాలుగురంగులచిత్రములు ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును
చందా నం॥ 1-కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

ఆషాఢ మాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

పుష్పాంజలి (ఉదయనోదయము) — మాసవల్లి రామకృష్ణకవి గారు; అతిథిపూజ — శ్రీ శేషాద్రిరమణ కవులు; ప్రాచీనాంధ్రకవిత్వ లక్షణము — తేకుమళ్ల రాజగోపాలరావు పంతులుగారు; ఆంధ్రారణ్య పర్వశేష ప్రశంస — కాశీభట్ల బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు; అభిప్రీతము — చెదలవాడ సీతారామాంజనేయులుగారు; వనకుమారి — గరిగిపాటి రామమూర్తిగారు; చూపు — కవికొండల వెంకటరావుగారు; భాగ వతములోని కొన్ని ప్రశస్తములు — 'సేలనయ్య'; నవరసంబులు నీవెకా సభినయన! — మల్లాది చంద్రశేఖరరావుగారు; పారిజాతా పహరణ రచనాకాలము — కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు; ఉపలాలనము — శ్రీ శివశంకరశాస్త్రిగారు; ఋగ్వేదము — అయ్యగారి జోగిసోమయాజి శాస్త్రిగారు; మృతి యన భయపడనేల? — సెట్టి లక్ష్మీనరసింహము గారు; ఆంధ్ర భారతమందలి రాజ్యపద్ధతి — తనికెళ్ల లక్ష్మీనరసింహము గారు; కవిస్తుతి — గార్లదిన్నె సుబ్బారావుగారు; కృష్ణదేవరాయల యాస్థానిలోని కన్నడకవులు — ఆ. రంగస్వామి సరస్వతిగారు; పార్వతి యనుతాపము — రాయసం వేంకటశివుడుగారు; కాకతీయాంధ్రలక్ష్మీ నముద్రాల వెంకటరాఘవాచార్యులుగారు; జైనుల మతకథలు — పంచాగ్నుల ఆదినారాయణ శాస్త్రిగారు; కోకిల - ఖడ్గోత్తము — నాదెళ్ల వెంకట్రావుగారు; ఇకకావలసిన దేమి? — మాడపాటి హను మంతరావుగారు; ఆశాభంగము — దువ్వూరి సాంబమూర్తిగారు; దివ్యయాత్ర — పెనుమర్తి వెంకటరత్నముగారు; తృప్తాగీతము — విశ్వ నాథ సత్యనారాయణగారు; ఒకరోమనుని దేశభక్తి — చిల్లరిగె శ్రీని వాసరావుగారు; ప్రణయగీతములు - భండారు వీరరాజేశ్వరరావుగారు;

ఇరుగుపొరుగు పోరు — పాలపర్తి ఆంజనేయులుగారు; బాల — సీరిసి ఆంజనేయులుగారు; ఆంగ్ల సామ్రాజ్యములోని స్త్రీలరాజకీయహక్కులు — డే. ల. నరసింహముగారు; మాయమ్మమాకిత్తువా — కొ. వెంకటసుబ్బ రావు, కా. శివయోగానందరావుగారు; వేంగీచాళుక్యులు — మల్లం పల్లి సోమశేఖరశర్మగారు; అధిక్షేపము — వెలగపూడి దానయ్యచౌదరి గారు; ప్రాచీనాంధ్ర లెవ్వరు? ఆర్యులుకారా? — చిలుకూరి వీరభద్ర రావుగారు; ప్రేమాంజలి — ఎల్లాప్రగడ లక్ష్మీనారాయణ గారు; రిపుమను యవ్వనము — యస్. జి. ఆచార్యగారు; హిందూదేశమున గ్రహారాధనము — నిడుమోలు కనకసుందరంగారు; కుసుమరత్న మాల - సో. సూర్యనారాయణశర్మగారు; మహాసతీసీత — గ. రంగనాథశాస్త్రి గారు; చీనాయందు భారతనాగరికత — శ. రామస్వామి చౌదరిగారు; ఆస్తికత — మంత్రిప్రెగడ వెంకట హనుమంతరావుగారు; నారాయణ తీర్థులు — వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు; శ్రీ డాక్టరు జయంతి జీన కామేశ్వరరావు పంతులుగారు; కీ. శే. చిత్తరంజనదాసు (జీవితసంగ్ర హము); కీ. శే. చిత్తరంజనదాసు (పద్యము) — శ్రీరాజా వా. దుర్గా సదాశివేశ్వరప్రసాదబహద్దరుగారు; దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు నిర్యాణము — తు. సీతారామమూర్తి చౌదరిగారు, జనమంచి సీతారామ స్వామిగారు, చ. కృష్ణమూర్తిగారు, రాజా యం. భుజంగరావుగారు, నం. శివరావుగారు, వే. వెంకటకృష్ణ శర్మగారు; జై నసిద్ధచక్రము — గన్నవరపు సుబ్బరామయ్య; పడవపయనము — బు. తి. నరసింహ చార్యులుగారు; గ్రంథవిమర్శనము — కూచి నరసింహముగారు, దుర్భా సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు; సాభిప్రాయవిశేషములు

చిత్ర పటముల వివరము

వర్ణచిత్రములు : — పార్వతితపస్సు — చిత్రకారుడు : శ్రీయుత సి. హెచ్. సత్యనారాయణగారు; కీ॥ శే॥ రావుబహదరు కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారు — చిత్ర కారుడు : యస్. బాలసుందరం గారు; కీ॥ శే॥ దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు.
సాధారణచిత్రములు : — (౧) ధ్వంసమయిన తాడేపల్లి రైల్వే స్టేషను, (౨) కృష్ణాకెనాలు రైల్వేస్టేషన్ దగ్గర తలక్రిందయిన సామాను రైలుబండి; (౩) భగ్నము లైన సోడాపావులు మొదలయినవి — బందరు, (౪) తాడేపల్లి గూడెమునొద్ద తలక్రిందైన రైలుబండ్లు; (౫) ధ్వంస మయిన సీతానగరమందలి వీధియొకటి, (౬) ధ్వంసమయిన నూలు, నేత మిల్లులు — సీతానగరము; (౭-౧౦) ఆంధ్రజాతీయకళాశాలలో ధ్వంస మయిన భాగములచిత్రములు — ఆంధ్ర దేశము — గాలివాన; (16-5-25); (౧) కల్లేపల్లి దేవాలయము, (౨) కల్లేపల్లి దేవాలయగోపురము; (౩) శ్రీకాకుళ దేవాలయగోపురము, (౪) శివగంగ దేవాలయము — బందరు; (౫) చల్లపల్లిలో గల శ్రీ దేవరకోట సంస్థానాధీశ్వరులసాధము; (౬) శ్రీకాకుళ దేవాలయము; ఇతరచిత్రములును.
ఆ మేనేజరు, "భారతి" తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

త మా పా లు (అంధ్ర సత్త్రికకు ప్రత్యేకము)

అ ప్ప

ఉపాధ్యాయుడు:—అప్పత్రికకోడం ఎప్పుడూ పనికి వాడు.

బాలుడు:—తీసివేస్తే లెక్కచెప్పేటప్పుడు, చాలావారే అప్పత్రికకోమని, మీరే చెప్పారుగా.

ఉత్తరీ

మేజిస్ట్రేటు:—నీవు చెప్పేసంగతులు విన్నాను. నీది ఎజమేనా?

—షీ:—కాదండి సాపేరు ఉత్తరీండి.

సరత్తోమం

వచ్చిన చుట్టాలు వారంకోజు లుంటామని, రెండునెలలుండిరి. పిమ్మట వారి వూరికి పోయిరి. ఊరికిపోయినతరువాత, తండ్రి:—నాయనా, మీ మేనమామ చాలా సంతోషించాడా?

కొడుకు:—ఇంతఅంత సంతోషంకాదు. మీనాయన, బాబాయి, ఇంకా ఊళ్లోవాళ్లందరూ ఎందుకు రాలేదని, అడిగాడు.

తీర్పు

అల్లయ్య:—ఈవిగ్రహం చూశావా? మనిషి నిలుచున్నట్లే ఉంది. ఇది అద్భుతంగా లేదా?

పుల్లయ్య:—ఏమి అద్భుతంగా వుండేమి? ఒకరాయి తీసుకువచ్చి అక్కరలేని భాగాలన్ని చెక్కిపారవేస్తే శిల్పమవుతుంది.

ఉపన్యాసం

ఉపన్యాసకుడు:—నే నిచ్చిన ఉపన్యాసం నీకు బాగుందా?

స్నేహితుడు:—చాలా బాగుంది!

ఉపన్యాసకుడు:—అందులో నీకు కనుపించిన విశేషము ఏమిటి?

స్నేహితుడు:—ఎన్నిసార్లయినా చెప్పినట్లే చెప్పడం చూస్తే నీ కింత ఓషిక ఎట్లావుందా అవి అశ్చర్యం వేసింది.

గొట్టెలు

మిషనరీ:—నీవృత్తి ఏమిటి?

గొల్ల:—గొట్టెలు మేపుకోడం.

మిషనరీ:—నీకు ఎన్నిగొట్టెలున్నయి?

గొల్ల:—మూడు అయిదువందలు.

మిషనరీ:—నేను నిర్వహించే క్రైస్తవ మండలలో అయిదువేల ఉన్నారు.

గొల్ల:—అయితే, జూచ్చు కత్తిరించడానికి, మీరు చాలా కష్టపడివుంటారు.

సాటకం

సూనేజరు:—నీగొంతు, కొంచెంమూరంకూడ విసవించలేదు. ముఖిలక్షణాలువికారంగా ఉన్నవి. తేడువుకోడం ఎక్కువయింది. నీనడక అసహ్యంగావుంది.

సటుడు:—పోనీ, మిగిలినవటన అంతా బాగుందికదా;

మార్కులు

ఇన్ స్పెక్టరు:—ఈ పిల్లవాడికి 100 కి 105 మార్కులు ఎట్లా వేసారంటే?

టీచరు:—మేము అడగని ప్రశ్నకుగూడ జవాబు వ్రాస్తే అయిదుమార్కు లిచ్చిను.

వీపా

కెనరు:—పెద్దలావాటి వస్తువు ఒకటుంది. అదిసంక్రందంగా ఉంటుంది. కొండమీదనుంచి దొర్లిస్తే ఎక్కడా ఆగకుండా కిందబడుతుంది. ఏవస్తువో కనుక్కోండి.

బాపిడు:—మానాయన

ఒక్కటి

భర్త:—భార్య భర్త కలసి ఒక్కడే అని మనశాస్త్రాల్లో చెప్పారు.

భార్య:—చెప్పారుగాని, అన్నం వండుకునేటప్పుడు మాత్రం ఇద్దరికీ వండుకోవాలి.

వివాహం

ఒకడు:—సిచ్చయ్య తనపెత్తనలో పెండ్లిచేసుకున్నాడన్నమాటేగాని, పెండ్లాము పెండ్లెల్లలో డబ్బు అంతా ఖర్చుపెట్టించింది.

రెండోవాడు:—పాపము, దొంగలు సొమ్ము ఎత్తుకుపోతారని భయపడే, ఆయన రెండోపెండ్లి చేసుకున్నాడు.

అదుపు

ఒకడు:—నీభార్యను కొంచెము అదుపులో ఉంచిన, శాంతంగా ఉండును.

మరియొకడు:—కొన్నాళ్లు పోవాలి. మొదటిభార్యకు నామూలంగానే శాంతం కలిగింది.

గొప్ప

వైద్యుడు:—మావూళ్లో పూర్వకాలంలో టెలిగ్రాఫ్ ఉండేదట.

పిచ్చయ్య:—ఎట్లా తెలిసింది?

వైద్యుడు:—శాసనాలకోసం తవ్వకుంటే తీగలు కనిపించినయి.

పిచ్చయ్య:—మావూళ్లో పూర్వకాలంలో తీగలేని తంతి నడిచేదట.

వైద్యుడు:—ఎట్లా తెలిసింది?

పిచ్చయ్య:—భూమి తవ్వితే, తీగలేవీ కనిపించలేదు!

నిజం

లాయరు:—నీపక్షన వాదించక ముందు, నాకు నిజం అంతా చెప్పాలి. నావద్ద రహస్యాలు ఉంచుకోకు.

ముద్దయ్య:—తమతో అంతా మనివిచేసానండి. దొంగిలించిన సొమ్ము ఎక్కడ పెట్టిందిమాత్రం చెప్పనండి.

కాగితం

ఒకడు:—అమెరికాలో కాగితాలతో ఇంట్లు కట్టుతున్నారు. వాటిలో ఉంటే చెమటపోస్తుందట. కాగితంవల్ల ఎంత ఉపయోగమున్నదో చూశావా?

మరియొకడు:—నేను వ్రాసిన ప్రామిసరీనోటు తీసుకువచ్చి ఋణదాత యీమధ్య చూపించేటప్పటికి నాకు వళ్లంతా చెమటలు పట్టినవి. నాకు కాగితంమహిమ అప్పుడు తెలిసింది.

ఏడుపు

ఒకడు:—మితమ్మకు ఎందు కేడుస్తున్నాడు?

బాలుడు:—వాడు ఇసుకలో గొయ్యితవ్వాడు. దానిని యింటికి తీసుకు పోదామనుకుంటే, చేత గాకపోయింది.

ధర్మం

ప్రశ్న:—డబ్బు కలవాండ్రకన్న, బీదవాండ్రే ఎక్కువ ధర్మం చేస్తారేమి?

జవాబు:—బీదవాడు, తనసంగతి ఎవరికీ తెలియగూడదని హెచ్చుధర్మం చేస్తాడు. భాగ్యవంతుడు తనభాగ్యం ఎవరికీ తెలియకుండా ఉండడానికి, తక్కువ ధర్మం చేస్తాడు.

సందేహం

బాలుడు:—అయ్యో, రేపు నేను పుట్టినదినమండి. ఉపాధ్యాయుడు:—నాదిమాడా రేపే.

బాలుడు:—అయితే మీ రింతపెద్దవారు ఎట్లాగయినారంటే?

పని లేదు

మేజిస్ట్రేటు:—నీవు ఎంతకాలంనుంచి పని లేకుండా వున్నావు?

ముద్దయ్య:—మా నాయన చనిపోయింది మొదలు పని లేదండి (అని ఏడ్చును.)

మేజిస్ట్రేటు (జాతితో):—అప్పటికి నీకు ఎన్ని ఏండ్లు? ముద్దయ్య:—చూడండిండి. (1)

పులుసు

పాపయ్య:—మీరు ఇక్కడ చాలకాలంనుంచి ఉన్నారా అంటే?

హోటలు కీపరు:—మాతాతకాలం నుంచీ, ఈహోటలు నడుస్తున్నదండి.

పాపయ్య:—అయితే ఇవ్వాలి వడ్డించినపులుసు మీతా నాటిదేనాండి?

నవ్వు

మోటారుబండి కూలీవానిమీదుగ పోయెను. బండియూ మాని, కూలీవానిని లేవదీసి యిట్లు నెను.

యజమాని:—నీకు చెబ్బ తగిలినందుకు నాకు చాలా విచారంగా ఉంది. నీకు ఏమియ్య మన్నావు?

కూలీ:—మీరు మామూలుగ ఏమిస్తున్నారండి?

జవాబు

లాయరు:—నీవు ఈకోర్టుకు ఇదివరకు వచ్చావా?

సాక్షి:—నేను రాలేదండి.

లాయరు:—అయితే నిన్ను ఎక్కడ చూచాను?

సాక్షి:—నాకు కల్లు అంగడిలోపని అండి.

మద్రాసు సాల్స్ కాజు కోర్టులో

దావా నెం 8566/1924

వాది:—యం. ఏ. రజాక్ సాహెబు.

ప్రతివాది:—(1) టి. ఏ. హూస్ మాన్ సాహెబు.

(2) సయ్యద్ అహమద్ హుస్సేనీ

సాహెబు.

పై చెప్పినవాది ప్రతివాదులమీద ప్రాంసరీనోటు బాకీ బాబట్టు రూ 180-8-0 కున్న కోర్టుకర్నూలకున్న దావాచేసి నందున పైదావా మాడవ జడ్జిమందర 20-8-25 తేదీన విచారణకు వచ్చును. సదరు తేదీన ప్రతివాదులు, హాజరై తగాదాలు ఉన్నయెడల చెప్పకొనవలయును. హాజరు కానియెడల ఎక్స్ పార్ట్ గా తీర్పుచెప్పబడవని తెలియజేయడ మైనది.

బి. పంచాబి కేశశాస్త్రిలు,

వాదితరపున వక్సీలు

చెన్న పురి దక్షిణ మహారాష్ట్ర

ఇనుపదారి లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇకాకార్పొరేటు చేయబడినది)

ప్రకటన

చెన్న పురి బెంకుశూరు స్టేషన్ కలమధ్య ప్రస్తుతము నడపబడు నెం 23,24 ఎక్స్ ప్రెసుబండ్లలో దేశీయుల ఫలాహారపు బండ్లునడుచుచున్నందున నెం 15, 16 ప్యాసెంజరు బండ్లలో నడుపబడు ఫలాహారపుబండ్లు ఏర్పాటులు 1925 సం॥ ఆగస్టు నెల తే 1 ది నుండి రద్దుచేయబడును.

నీసా 1-కి కు సు ము వి. పి. చార్జ్ రూ 2-0-0. వేరు.

ఈమందు గనేరియా అను సెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్రద్వారమునుండి వెలువడు స్రావమును మాత్రము విడుదలపప్పుడు గలుగు చురుకుపోటు, మొదలగు బాధలను వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకు గలుగు యేవిధమయిన కుసుమవ్యాధులయినను ఆశ్చర్యముగా మరుద్దను. 1761

ఆనందకుటీరము, పోస్టుబాక్సు 246 13, బై రాగిమఠంపేడి, మదరాసు.

అందరితోను శాంతముగా నుండిన మీరు తప్పక నిమ్మళముగా

నుండెదరు

అయితే నిమ్మళ మైనమనస్సు లేనప్పుడు శాంతిముగా నుండుట అసాధ్యము. కలతలుగల మనస్సు ఉండిన స్వేచ్ఛకూడ నుండదు.

శాంతమైన మనస్సు గలిగియుండుటకు సుప్రసిద్ధమైన మా ఆరోగ్యనిగ్రహమాత్రలను వాడుడు. అది తప్పక గుణమిదను. ఇంకేగాక సరములబలహీనత, మెదడు అలసిపోవుట, ఆర్థము మొదలగువ్యాధులు కూడ నుజుమగును. 32 మాత్రలు గుబుడి ధర రూ 1 మాత్రమే. పూర్తివివరములు గల మాకాటలాగునవక వ్రాయుడు. 219

ఆరోగ్య నిగ్రహ పార్శి

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు

మిక్కిలిపూటును సువాసనగలది. తాంబూలులలోగాని విడిగా గాని 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన మిక్కిలి రుచికరముగా నుండుటయే గాక, అశీర్వము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేగు మొదలగు వ్యాధులను ఖండించును. పతి గృహపం దుండవనినది. వి.పి. ఆ. 6. 250 మాత్రల నీ|| 0-4-0. డజన్ నీ|| 2-8-0 పి. సి. ప. అందు కో,

8851 ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి. (నెల్లూరు జిల్లా)

మాన ఫోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

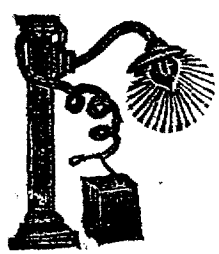
వెలకులభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణమధికము! శరీరములో ఉష్ణాధిగమ్యము చేకరిగడి ప్రత్యేకాకల కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అశీర్వము, అరుచి, ఆపులంతలు, అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతీయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, ప్రేక్షు, అస్థులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నోవ్వలను పోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవారనోవ్వలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడినాచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

జర్మను ఎలక్ట్రిక్ కు దీపము

జర్మనులో క్రొత్తగా కనిపెట్టబడినది. నగరములందు స్వగృహములందుండి భోగము లనుభవించునగు ప్రతివారు కొనవచ్చును. కే.బి.వి. లెక్కపె నందుకొనవచ్చును. గమలలో దీప మెక్కడనున్నను, పక్కపై పరుండి దానికి సంబంధించిన తీగకు తగిలియుండె మీటనుకొక్కి వెలిగించవచ్చును, అర్చనవచ్చును. గదిలోనుంచి నూర్చుని యింట్లోకి తెప్పించినట్లే అద్భుతమైన కాంతినిచ్చును. గాలిలోమాడ వెలుగును. సభలలోపెట్టిన అనేకుల నాకర్షించును.

అసలకర్షిదు రూ 6-0-0. తగ్గింపుధర రూ 3-8-0.

కెడన్ను అందు కంపెనీ, కారుపేట, వద్రాసు.

మహాభారత యుద్ధనాటకము

అపూర్వ గ్రంథము. రసభరితము.

సంప్రాప్త మహాభారత కథనంతను వెల్లడించు ఉత్తమ నాటక రాజము. నృమనధర కైలిగల గవ్వవద్యములును పాటలు గూడ గలవు. ప్రవర్తించుటకు చాల అనుకూలమైనది. ఇందు శ్రీకృష్ణపాత్ర పోషామునందు రాజ్యతంత్ర ప్రవీణత బాగాగ వెల్లడింపబడినది. రాయల్ ప్రైజ్ 104 పేజీలు, చక్కని అచ్చు, చాల అందముగా నుండును. వెల రూ 1-0-0 మాత్రమే.

వలయునా రిటుల గ్రంథకర్తగారి పేర న్రాయనలెను.

కట్టా అచ్చయ్య, తెలుగు పండితుడు.

బి. బి. హెచ్. ఎమ్. స్కూలు, మేటపాళెం. (గుంటూరుజిల్లా)

సచ్చనివో! సామ్యువాపసు చేయబడును!!

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము. లగ్న స్థూలము, భావస్థూలము, గ్రహస్థూలము, అష్టకవర్ణ, పోడశం వర్ణ, ద్వాదశభావఫలితములు, దశాంతర్దశాఫలితములు, మున్నగు పెక్కుహంశములతో శ్లోకతాత్పర్యపాపమున ఈగ్రంథము ప్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి ద్వాదశభావమును చర్చింపబడినవి. జ్యోతిషాంశములన్నియు చక్కగా ఇవ్వబడినవి. ఇది యి జ్యోతిషగ్రంథము. వెల 2 0 0. మొదటిభాగము రూ 0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. గ్రేట్ యిండియన్ ప్రెస్ పుస్తకాలయము, కళింగం, విశాఖపట్నంజిల్లా.

కొచ్చిను శాసనసభ

మూడవనాటి చర్య

[ప్రత్యేకవిలేఖరి]

మూడవనాటి చర్యయందు, ప్రభుత్వమువారు మధ్యపా నములపైనప్పు రాబడి ఖరదుకొనవలసినదని కుంజు ముహమ్మదు గారు ప్రతిపాదించిరి. ఆసనము నష్టమునుకొనినను అంతకన్న యెక్కువ సొమ్ము త్రాసుబోతుల దుండగముల నణండుటకు వెచ్చింపబడుచున్నదని.

కె. ఎన్. రామయ్యగారు బడ్జటు సరికేయవలెనన్న ఖర్చులను తగ్గించి ఆదాయముల పెంపుజేయు ఉపాయముల నాలోచించవలెనని చెప్పిరి. లాండురికెస్ట్రు శాఖయందు అల్ప ద్యోగులు చేతనములు చాలక యిబ్బంది పడుచుండగ ఉన్నతో ద్యోగుల కత్యధిక వేతనములు ముట్టుచున్నవని నూచించిరి.

ప్రభుత్వసభ్యుల ప్రత్యుత్తరము

ప్రభుత్వసభ్యులు ఉద్యోగేతర సభ్యుల విమర్శములకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు స ఫా ధ్య తు డు మూడవనాడు ఫల పో రా నం త ర ము అ వ కా శ మొ సంగ ము. దివాను పేష్యుగారు ప్రభుత్వమున జబ్బులు చెప్పిరి. రెవిన్యూశాఖలో అల్పద్యోగులకు వేతనములు చాలవస్తవన్నమాట నిజమేనని అంగీకరించిరి. సమయము వచ్చినపుడు వారి విషయ మున శ్రద్ధగ విచారింతుమనిరి. కేంద్ర ఆర్థికాభివృద్ధి సంఘమును నియమించవలెనని అదివర కొకసారి అతడు ప్రతి పాదించి యుండెను. అని నెగవేరియుండినదో ఇంత యిబ్బంది యుండక పోను. ఉన్నతోద్యోగుల ప్రయోజనముల ఖర్చులు తగ్గించుటకు పిలువెడు. వారు ప్ర యా గ ము లు చే యు ట త ప్ప ని సరిగనున్నది. వారి ప్రయోజనములకు తేట త గ్గిం చిన ను బడ్జటున కంతయుపయోగముండదు. కొంచినలో భూముల ధర అధికముగనున్నదని కొందరు సభ్యులు నూచించుచున్నారు. కాని ట్రిబ్యూనల్లో విలువను 2/3 వంతుగనున్నదని చెప్పిరి.

విద్యాశాఖ డైరెక్టరుగారు, కాలేజీగూర్చి మాట్లాడుచు, యాకాలేజీ ఆనాలోచితముగ నిర్మింపబడలేదని, చెప్పిరి. ఒక సారి కాలేజీ విద్యావిధానము తయారుజేసి తిరిగి యెత్తివేసిరి. ఏమన వానిగు ఖర్చుతో దర్బారువారే విద్యాధ్యయదరిని మద రాసుకు పంపించి కాలేజీచదువు చేర్పించవచ్చునట్లుగ దోచెను. కాని యిప్పుడు ప రి స్థి తిలు మారి నవి. మద రాసు విశ్వవిద్యాలయము రెసిడెంషియలు విధాన మవలంబించు టచే కొంచిన విద్యాధ్యయల యిష్టము వచ్చినపుడు తరిమివేయ వచ్చును. నెకండరీ విద్యాలయములను ప్రజల పోషాశ్రీంక విడిచిపెట్టవలెనను నూచన యోగ్యముగలేదు. ప్రైవేటరీ విద్య నిర్బంధించవలెనని కొంద రనుచున్నారు. కాని వృత్తివిద్య బ్రధానముగ నుండుటకు, స్కూలు పైసలు విద్యాధ్యయల వ్వన సాయము నేర్చుటయు, నిమ్మజాతుల యభివృద్ధికి, తాను యత్నించుచున్నా నని నుడివిరి.

వైద్యశాఖ ప్రధానాద్యోగి తన శాఖలో అనవసరముగు ఖర్చులు జరగలేదని చెప్పెను. ఎన్నుకులంలోని జనరలు ఆ స్పత్రి త్రిమారీలోని ఆస్పత్రి రెండుతప్ప మిగిలిన వేటిలో గూడ అపిపైంటు సర్దువలే లేరనెను. ఇప్పటివరకు విద్యుచ్ఛక్తి చికిత్స యేమిటో యెరుగమనిరి. కాని ఆకారముచే యికముం దుండరాదనుట భావ్యము గాదనిరి.

నాల్గవనాటి చర్య

ఎన్నుకులము 80:- నాల్గవనాడు సభ యధాప్రకారము 11-80 గ సమావేశమయ్యెను. ప్రశ్నోత్తరముల సమయమున, సంస్థానమునం దిదివరకెన్నడు ఉప్పుపండించ లేదనియు, యిప్పుడు పంట ప్రారంభించుటకు పూర్వము పరిశీతులను విచారిం చుటకు సంఘము సేర్పరచవలెననియు, అందులకు తగిన ధనము లేదనియు చెబియవచ్చెను. పొగాకుపంట యీవత్సరమే తొలి సారివేయగా, పొడయి పోయినదనియు చెప్పిరి.

పిమ్మట ఉద్యోగేతరుల విమర్శలకు ప్రభుత్వసభ్యులు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిన తరువాత దివానుగారు దీర్ఘముగ నుపన్యసిందిరి.

దివానుగారి ఉపన్యాసము

ఆయన సభ్యులందరి సామ్యువర్తన కభినందించుచు ప్రా రంభించెను. తానుగూడ విశేషయ నిధానము గొరవాడననియ్యో చెప్పెను. వివిధశాఖాధికారులు అత్యవసరముండబట్టియే అధికము గ్రాంటులను కోరుచుండురు. వారు బడ్జటును సరికేయ లేక న్నారు. మతందరిలో ఎల్లక్రియ దీపముల ప్రాజెక్టులన లాభము వచ్చునని చిత్తుఇంజనీరు గారు చెప్పిన నూచనకు సభ్యులందరు సం తృ ప్తి జెం ది యుం దురు. ఈసారి అన్ని

పనులు చాల తొందరగ జరిగినవి. అనుభవముపైను సన్నిహిత వలసియున్నది. సభ్యు లందరిలో సమాకారభావము అన్యోన్యత యుండుట సంస్థాన మంతకు శ్రేయస్కరము అని దివానుగారు పల్కిన విషయ సభవారు ఫలహారములకై లేచిరి.

గ్రాంటులు

చేపలుపట్టువారి తణికిజేయు ఉద్యోగుల నెత్తివేయవలె ననియు, వారు లంచములపుచ్చుకొనుచు పని సరిగా జేయకు న్నారనియు, ఎ. బి. నేలముగారు ప్రతిపాదించిరి. ఇకముందు సరిగ తణికిజేయుచుండురని దివాను పేష్యుగారు జెప్పగా నేలముగారు నూచన నుపసంహరించుకొనిరి. ప్రయోజనపు ఖర్చు లను తగ్గించవలెనని అమృతమీనముగారు ప్రతిపాదించిరి. కాని నేలము తిరిగి సవరించెద మని కస్తూరి దంగయ్యరు హామీ నిచ్చుటచే ఉపసంహరించుకొనిరి.

ఎం. కె. రామనుగారు వ్యవసాయశాఖ ఖర్చుల తగ్గించ వలెనని ప్రతిపాదించిరి. వ్యవసాయశాఖయందు రాబడిలేనేలే దనియు, అట్టియెడ గ్రాంటులలో కోరలు కోసిన ఆశాఖ సంత రింపజేయవచ్చుననియు దివాను పేష్యుగారు చెప్పిరి. ఈశాఖ కు కోరినదానికన్న యెక్కువ గ్రాంటియనలసియుండు ననిరి. కొందరు ఉద్యోగేతరసభ్యులు ప్రస్తుతము గ్రాంటుల నంగీకరిం చి ఒక యెడాదివరకెల్లు పనిజేయునో జూడవచ్చుననిరి. అంత ట సవరణ ఉపసంహరించుకొనబడెను.

ప్రభుత్వలెక్కలను అండ్లయప్రభుత్వోద్యోగిచే తణికిచే యిం చ వ లె న ని సి. అ మృ త మి న ను గా గు ప్రతిపాదించిరి. చాల మంది స భ్యు లు ప్ర తి పూ ల ముగనుండుచే తీర్మానము నిరాకరింపబడెను.

5 వ నాటి చర్య

ఎన్నుకులం, 31:- 5 వ నాడు సభలో ప్రశ్నోత్త రము జరిగినవిషయ గ్రాంటులపై చర్య ప్రారంభింపబడెను.

ఎం. కె. రామనుగారు పూలతోటలకై ప్రత్యేకించ బడిన రూ 21874 లలో 18078 తగ్గించవలెనని ప్రతిపాదిం చిరి. కాని అందుయెక్కువ ధనము కోలలోని తోటలకు విని యోగింపబడుచు రూ 600 మాత్రమే యింతతోట్లకు వినియో గించబడుచున్నదని నూచించుటచే ఉపసంహరించుకొనిరి.

కొబ్బరిపంట వైషమ నిమిత్తమున్న రూ 1956 గ్రాం టును తీసివేయవలెనని . బి. నేలముగారు ప్రతిపాదించిరి. కొంచిన నగరవాస్తవ్యులకు కొబ్బరి ప్లక్కర్చి కొత్తగ డెలుప వలసినదేమియు లేదనిరి. మరియు అట్టిపనులో పరిశోధనకార్య ములకై 26 ఎకరములుండ నవసరమలేదనియు, కొంతభూమి ప్రజల కట్టెకిచ్చి మిగిలినదానిలో పరిశోధనకార్యములు జరుప వచ్చుననియు నూచించిరి.

వ్యవసాయము నూపర్చెంటుగారు, ఆప్టిమను ఫాపించి యింకను నూడెండుకాకుంటే, ఉపయోగముగనున్నది లేనిది చెప్పజాలమనిరి. 26 ఎకరములు అవసరమాయని అడు గ, అత్యవసరపని వేసిరి. 111 బి|| డా|| నమూగారు, కొబ్బరి చెట్లు అమితముగ పెరుగుచుండు స్థలములలో నిట్టి వైషమము ఫాపించిన ప్రయోజనముండవని చెప్పిరి. మదరాసు ప్రభుత్వ మువారి వైషమ అత్యున్నతమున పనిజేయుచున్నదనిరి. నేలము గారు పరిశోధనకై కొద్దిపలము వినియోగించిన చూలుననిరి. ప్రతిపాదన ఓటునకు బెట్టుగా ఓడిపోయెను.

వ్యవసాయము - పంచాయతీలు

వ్యవసాయశాఖనుండి పంచాయతీలను వేరు జేయవలె నని నేలముగారు ప్రతిపాదించిరి. అభివృద్ధికి సంబంధించిన వ్యవ సాయ శాఖతో పరిపాలనకు సంబంధించిన పంచాయతుల నెట్లు చేర్చిరో తెలియకున్నదనిరి. చాలమంది సభ్యులు బలపరచిరి.ఇది సరివరకు పంచాయతీలు వ్యవసాయము ఇరికేషను పనులను మాత్రమే జూచుచుండుటచే అట్లు జరజేసి యుంకిరియు, సాధ్యమైనంతివ్వరలో వేరుజేయుదురనియు దివాను పేష్యుగారు నమ్మకముగ బలుకుటచే నూచన ఉపసంహరించుకొనబడె ను. అంతట సభవారు ఫలహారములకై లేచిరి.

నీటిసప్లై

ఫలహారాంతరము సభలో నీటి సరఫరాగూర్చి తీవ్ర మగు చర్చ జరిగెను. ఎన్నుకులమునందు ప్రైవేటు యిండ్లలో పైపులు బెట్టినచోట్ల ఖర్చయిన నీరు కొల్లుట్టుకై మీటరులు బెట్టు యేర్పాటు శ్రేయస్కరముగావని ఎం. కె. రామనుగారు ప్రతిపాదించుచు యట్లు చెప్పిరి. ప్రస్తుతము ఎన్నుకుల ములో నీటి సప్లై చాల తక్కువ గా నున్నది. న గ ర ము యి త ర వి. ధ ము లు గా న్న ధా య గు చు న్న నీరు లెక్కచేయకుండుటచే ప్రజలలో తలకు 16 గాలనులు విని

యోగింపబడుచున్నది. మదరాసులో 28, బొంబాయిలో 37, కలకత్తాలో 60 గాలములు వినియోగించ బడుచున్నది. ప్రజల వద్ద ఇండ్లపన్నుతోబాటు ప్రత్యేకముగ నీటిపన్ను వుమ్మకొను చున్నారు. ఎంత వృధానీసను భీకమునీ 18 గాలను ఖర్చు జేయుట యెక్కువగాదు. హోటెళ్లకు మీటరుబెట్టిన పెట్ట వచ్చును.

వి. కుచిన మినగారు బలపరచిరి. స్త్రీసభ్యురాలగు శ్రీమతి మాధవమ్మగారు లేచి, తిరువాన్కూరు, మదరాసులో లేకపోయినను కొంచినలో తమస్త్రీజాతికి శాసనసభలో ప్రాతినిధ్య మొసంగినందుకు ముందుగ కృతజ్ఞత బెలిపి, నీరును కొనవలసివచ్చినచో స్త్రీలకు చాల కష్టముగ నుండును. తిరిగి చెరువులకు బోవలసియుండునని చెప్పెను.

చీఫ్ ఇంజనీరు వి.కె. ఆరవిందాక్షమినగారు తీర్మానమునకు ప్రతిపాదముగ మాట్లాడిరి. తాను పన్నుల చెల్లించు పేదలకు మేలుజేయఁజేయుటచే నట్లు చెల్వనలసి వచ్చెననెను. నీటిసరఫరా యేర్పాటుల ప్రారంభించినపుడు ముతంచేరి నరకు నీరు పట్నెయి జేయునుదేశముతో స్థాపించినదియు, కాని రెండేండ్లనుండి పనిజేయుచున్నను అది సాధ్యముకావచ్చుననియు చెబి పిరి. మదరాసు, బెంగళూరు నీటిపనుల నిపుణులకు చూపగా ప్రస్తుతము నీటిఖర్చు తగ్గించినగాని ముతంచేరినరకు నీరుబంపులకు పీలులేదనిచెప్పిరి. అందునిమిత్తమై ప్రైవేటు ఇండ్లకుగూడ మీటరు పెట్టవలసివచ్చెనని చెప్పిరి.

తీర్మానము ఓటునకుబెట్టగా అంగీకరింపబడెను. సభకు అనుదినము ఎన్నాకులం ప్రజలు చాలమందివచ్చి తమశ్రద్ధను వెల్లడిజేయుచుండిరి. సభ తిరిగి సోమవారమునాడు సమావేశమగును.

అంతయు కాశ్రీయము. రహస్యము లేదు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్

ఫార్మసీ లిమిటెడ్

19, హాంస్ రోడ్డు, హాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

భిషగత్న ఆచంట లక్ష్మీవతి, బి.ఎ. ఎం.బి.సి.ఎం., గారిచే స్థాపింపబడి కొలంబో మొదలు హరిద్వారమువరకు స్వి ప్రదేశములందును పెక్కు మొదటితరగతి బంగారు పతకములు బడసినది.

అమూల్యము లగు ఆయుర్వేద ఔషధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా యివ్వబడును. ఏజంట్లు కావలెను. నలయువారు మేనేజరునకు వ్రాయవలెను.

తెనుగు ఇండియన్ వీనల్ కోడ్

మంచిఅమ్మ, దళసరికాగితములు, గట్టిబెండు వెల రు 4. ధర్మవిక్రయము- ప్రతి 1-కి రూ 8-0-0. ఇది సంపూర్ణమైన వీనల్ కోడు గ్రంథము. గంధాంతమున ఆయానేరముల స్వభావము బోధపడునట్లు తేట తెనుగున మద్రాసు హైకోర్టు వకీలు, బి. ఏ., బి. ఎల్. రెంటాలవారి వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారి ముఖ్యాంశ నిదర్శనము. వారంటు, జామీను, రాజీ, విచారణ, అప్పీలు మొదలగు క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్లకు సంబంధించిన అంశములు తెలుసు- చేర్చినది. అనేకవేలప్రతులు సర్వత్ర వ్యాపించి యున్నవి.

విక్రీయియా డిపో,

మైలాపూరు — మదరాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వసం|| ఆగస్టు నెల 5-వ బుధతేది వారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు	80 0 0	మొదలు 42 0 0 వరకు
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు వరకు
కునుమ తెనాలివి	ప 48 గలవి రు	14 0 0 15 8 0
నెల్లూరివి.	డిటా	15 8 0 17 0 0
డిల్లి	డిటా	16 0 0 18 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి		8 12 0 9 0 0
సువ్వులు		20 0 0 24 0 0

2. వస్త్రధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205		12 8 0 13 8 0
సెనగలు	డిటా	11 12 0 12 4 0
పెసలు	డిటా	14 0 0 15 0 0
మినుములు	డిటా	15 4 0 16 8 0
ఉలవలు	ర 164	8 8 0 9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వునూనె బా 1-కి		154 0 0 155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి		14 0 0 25 0 0
కొండాపురంవేరుసెనగపప్పుబా1కి		60 0 0 65 0 0
ఇతరప్రదేశము		55 0 0 59 0 0
వేరుసెనగనూనెగానుగ బా1-కి రు 124 మిషన్ నూనె 122 0 0		
ఆముదము బా 1-కి		124 0 0 125 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి		100 0 0
కూరపసుపు		45 0 0 50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి		100 0 0 110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలమందు వణుగు 1-కి రు 45,60		
కాళహ స్థిపాయకట్టు		55,60
బెల్లము బా 1-కి	రు 85 0 0	45 8 0
చింతపండు బా 1-కి		40 0 0 60 8 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి		29 0 0 33 0 0
------------------	--	---------------

చదరం		80 0 0 88 0 0
రవుండు		85 0 0 40 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 తులంకు		71 0 0 74 0 0
బంగారము, తులము 1-కి		21 10 0 21 12 0
సవరము 1-కి		18 7 0
ఇత్తడి బా 1-కి		263 0 0 265 0 0
రాగి డిటా		285 0 0 288 0 0
అస్కాచక్రైర 226 పా గలవి		80 4 0

7. రంగులు అలిజరైను

అవుకృష్ణాడు 20 డిగ్రీలు		75 0 0
తొట్టికృష్ణాడు డిటా		" "
సింహం డిటా		" "
గుర్రం డిటా		70 0 0

8. దూది

బో పెద్దుబాదన 1-కి	రు 300 0 0	
ఎల్నాడు దూది		215 0 0

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి		7 4 0
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి		4 12 0
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి		7 4 0
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి		7 4 0
నూశ్ యేనుగ నెం 20		9 8 0
జపాన్ నెం 20		9 8 0
" నెం 40 ఏ లేబిలు అయినను		12 0 0
వడ్డాక్ నెం 24½		10 0 0
14½ క్విలక్ పక్షి		7 8 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె		10 8 0
నెం 22 "		10 12 0
నెం 12½ బెన్ని సర్ప. ను		8 0 0
నెం 14½ "		8 12 0
నెం 12½ అల్లెన్ను		7 4 0
నెం 12½ కొయిలుపట్టి		7 4 0
నెం 22½ రంగవి		9 10 0
నెం 14½ రాదాకృష్ణాడు		7 4 0

కామినియా నూనె

వెంట్రుకలే అందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు

వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఊడకమున్నే త్వర ఊడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును అట్లుకాకుండా నేడే కామి

యా నూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకలకే జాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యౌషధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లు చేయును ఒక పరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతి శుభ్రపరచును బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్ల ఖరీదు రూ 2-10-0. వీపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటో దిల్ బహారు

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు. ½ అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0 ½ డ్రాం బుడ్డి 0-8-0] మీ కోరికలుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందుసరకులను ప్రతిచోటను విక్రయింప బడును. లేకున్న సోల్ ఏజెంట్లు:—

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్మామశీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు.

Printed and Published by K. Nageswara Rao, Editor, Andhrapatrika Power Press, 6 & 7, Third by Cherry Street, MALAKAS.